

Government Gazette

Buitengewone

Staatskoerant

(Registered at the Post Office as a Newspaper) (As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer)

(REGULATION GAZETTE No. 886)

Price 10c Prys
Overseas 15c Oorsee
POST FREE—POSVRY

(REGULASIEKOERANT No. 886)

VOL. 26.]

CAPE TOWN, 29TH DECEMBER, 1967.
KAAPSTAD, 29 DESEMBER 1967.

[No. 1930

GOVERNMENT NOTICE.

DEPARTMENT OF BANTU ADMINISTRATION AND DEVELOPMENT.

No. R.2083.]

[29th December, 1967.

COURTS OF BANTU AFFAIRS COMMISSIONERS: CIVIL PROCEEDINGS: RULES.

The Acting State President has been pleased, under and by virtue of the powers vested in him by section 10 (4) of the Bantu Administration Act, 1927 (Act No. 38 of 1927), to make the regulations containing the rules prescribing the practice and procedure in civil proceedings in courts of Bantu Affairs Commissioners, and which are set out in the accompanying Schedule, to take effect from the first day of January, 1968, whereupon the regulations published under Government Notice No. 2886 of 1951, as amended by Government Notices No. 626 of 1953, 1572 of 1953 and 58 of 1961, and Government Notice No. 256 of 1952, shall be withdrawn.

SCHEDULE.

TABLE OF CONTENTS.

Rule

- 1 Definitions.
- 2-4 Courts.
- 5 Assessors.
- 6-12 Clerk of the court.
- 13-27 Messenger of the court.
- 28-31 Representation of parties.
- 32 *Pro Deo* applicants.
- 33 Service of process, notices, etc.
- 34 Summons commencing action.
- 35 Endorsement of summons.
- 36 Actions by and against partners.
- 37-38 Joinder of parties.
- 39 Amendment of summons.
- 40 Claims in reconvention.
- 41 Appearance to defend.
- 42-43 Judgment by consent or default.
- 44 Further particulars.
- 45 Payment into court.
- 46-47 Plea.
- 48 Reply.
- 49 Discovery of documents.
- 50 Pre-trial procedure.
- 51 Modes of procuring attendance of witnesses and penalty for non-attendance.
- 52 Interrogatories.

GOEWERMENSKENNISGEWING.

DEPARTEMENT VAN BANTOE-ADMINISTRASIE EN -ONTWIKKELING.

No. R.2083.]

[29 Desember 1967.

BANTOESAKEKOMMISSARISHOWE: SIVIELE GEDINGE: REËLS.

Dit het die Waarnemende Staatspresident behaag om, kragtens die bevoegdheid hom verleen by artikel 10 (4) van die Bantoe-administrasie Wet, 1927 (Wet No. 38 van 1927), die regulasies wat die reëls bevat waarby die praktyk en prosedure wat in die sivielehowe van Bantoesakekommissarisie gevolg moet word, en wat in bygaande Bylae vervat is, uit te vaardig om op 1 Januarie 1968 in werking te tree vanaf welke datum die regulasies afgekondig by Goewermentskennisgewing No. 2886 van 1961, soos gewysig by Goewermentskennisgewings No. 626 van 1953, 1572 van 1953 en 58 van 1961, en Goewermentskennisgewing No. 256 van 1952 ingetrek word.

BYLAE.

INHOUDSOPGAWE.

Reël

- 1 Definisies.
- 2-4 Howe.
- 5 Assessore.
- 6-12 Klerk van die hof.
- 13-27 Geregsbode.
- 28-31 Verteenwoordiging van partye.
- 32 *Pro Deo*-applikante.
- 33 Betekening van prosesstukke, kennisgewings, ens.
- 34 Dagvaarding waardeur 'n aksie begin word.
- 35 Endossering van dagvaarding.
- 36 Aksies deur en teen vennote, ens.
- 37-38 Samevoeging van partye.
- 39 Wysiging van dagvaarding.
- 40 Eise in rekonvensie.
- 41 Verskyning vir verdediging.
- 42-43 Uitspraak by toestemming of verstek.
- 44 Nadere besonderhede.
- 45 Geregtelike inbetaling.
- 46-47 Pleit.
- 48 Replik.
- 49 Blootlegging van dokumente.
- 50 Proses-vooraf.
- 51 Metodes om die bywoning van getuies te verseker en straf vir nie-bywoning.
- 52 Vraagpunte.

Rule

53	Commissions <i>de bene esse</i> .
54	Withdrawal, dismissal and settlement.
55	Set-down of trial.
56	Trial.
57	Judgment.
58	Record of proceedings.
59	Applications.
60	Arrests, interdicts, attachments and mandamenten van spolie.
61	Interest.
62-72	Execution.
73	Interpleader claims.
74-75	Attachment of a debt by garnishee order.
76	What judgments may be rescinded.
77	Review of judgments and orders by trial court.
78	Costs.
79	Fees of messenger and of the clerk of the court.
80	Review of taxation.
81-83	Offences.
84	Appeal and review.
85	Amendment of proceedings.
86	Administration of oath or affirmation.
87	Non-compliance with rules including time limits and errors.
88	Adjournment and postponement.
89	Execution or suspension in case of appeal.
90	Non-appearance of a party, withdrawal, etc.
91	Record, entry, etc., as evidence.
92	Intervention of third party in action.
93	Security for costs by plaintiff.
94	Transfer from one court to another.
95	Delay in prosecution of action.
96	Recovery of fine for contempt.
97	Witness expenses.
98	Saving of pending proceedings.
99	Forms.

INDEX.

Subject.	Rule.
Abandonment of claim or defence	54 (4)
Acting messenger, appointment of	16
Action, delay in prosecution of	95
intervention of third party in	92
summons commencing	34
withdrawal or dismissal of	90 (3)
Actions by and against partners, etc.	36
Adjournment and postponement	88
Administration of oath or affirmation	86
Affirmation, administration of	86
Allowances and fees of assessors	5 (3)
Amendment of proceedings	85
of summons	39
Appeal and review	84
execution or suspension in case of	89
Appearance to defend	41
Applications	59
Application, service of notice of	33 (14)
Applicants, <i>pro Deo</i>	32
Appointment of acting messenger	16
of clerk of court	6
of <i>curator ad litem</i>	29
of deputy messengers	15
of messenger of court	13
of shorthand writer	58 (4)
Arrest	60
<i>tanquam suspectus de fuga</i>	60 (17)
Assessor, oath of	5 (2)
Assessors	5
fees and allowances of	5 (3)
Attachment	50
of a debt or emoluments by garnishee order	74-75
withdrawal of	68 (3)
Attendance of witnesses, modes of procuring	51

Reël

53	Kommissies <i>de bene esse</i> .
54	Terugtrekking, afwysing en skikking.
55	Plasing op die rol vir verhoor.
56	Verhoor.
57	Uitspraak.
58	Notule van verrigtings.
59	Aansoeke.
60	Arres, interdikte, beslagleggings en mandamente van spolie.
61	Rente.
62-72	Tenuitvoerlegging.
73	Tussenpleitese.
74-75	Beslaglegging op 'n skuld by 'n skuldbeslagorder.
76	Watter uitsprake vernietig kan word.
77	Hersiening van uitsprake en bevele deur hof van verhoor.
78	Koste.
79	Gelde van die geregsbode en van die klerk van die hof.
80	Hersiening van taksasie.
81-83	Oortredings.
84	Appel en hersiening.
85	Wysiging van verrigtings.
86	Afneem van eed of plegtige verklaring.
87	Nie-voldoening aan reëls, met inbegrip van tyd-beperrings en foute.
88	Verdaging en uitstel.
89	Tenuitvoerlegging of opskorting in geval van appel.
90	Nie-verskyning van 'n party, terugtrekking, ens.
91	Notule, inskrywing, ens., as bewysstuk.
92	Tussenkoms van 'n derde party in 'n aksie.
93	Sekerheidstelling vir koste deur eiser.
94	Oorplasing van 'n saak van een hof na 'n ander.
95	Vertraging in die voortsetting van 'n aksie.
96	Invordering van boete weens minagting van die hof.
97	Getuiegeld.
98	Aanhangige verrigtings word nie geraak nie.
99	Vorms.

INDEKS

Onderwerp.	Reël.
Aanbod	47 (6)
Aanhangige verrigtings word nie geraak nie	98
Aansoek, betekening van kennisgewing van	33 (14)
Aansoeke	59
Aanstelling van adjunk-geregsbodes	15
van <i>curator ad litem</i>	29
van geregsbode	13
van klerk van die hof	6
van snelskrywer	58 (4)
van waarnemende geregsbode	16
Adjunk-geregsbodes, aanstelling van	15
Afneem van eed of plegtige verklaring	86
Afstanddoening van eis of verweer	54 (4)
Afwysing van aksie	90 (3)
skikking en terugtrekking	54
Aksie, dagvaarding waardeur begin word	34
terugtrekking of afwysing van	90 (3)
tussenkoms van 'n derde party in	92
vertraging in die voortsetting van	95
Aksies deur en teen vennote	36
Appel en hersiening	84
tenuitvoerlegging of opskorting in geval van	89
Applikante <i>pro Deo</i>	32
Arres	60
<i>tanquam suspectus de fuga</i>	60 (17)
Assessor	5
eed	5 (2)
gelde, koste en reistoelaes van	5 (3)
Beregtingsplek, verandering van	94
Beslaglegging, intrekking van	68 (3)
op 'n skuld of besoldiging deur 'n skuldbeslag-order	74-75
Beslagleggings	60
Besonderhede van die eis	53

Subject.	Rule.	Onderwerp.	Reël.
Bill of costs, taxation of	78	Betekening van bevel <i>ex parte</i>	33 (13)
Cession of judgment debt	62 (2)	van kennisgewing van aansoek	33 (14)
Civil record book	7	van 'n getuiedagvaarding	33 (10)
Claim, abandonment of	54 (4)	van prosesstuk deur polisie	17
in reconvention	40	van prosesstuk vir uitsetting of huurgeld	33 (7)
interpleader	73	van prosesstukke, kennisgewings, ens.	33
particulars of	35	van prosesstuk per geregistreerde pos	33 (15)
Clerk of the court	6-12	van tussenpleitdagvaarding	33 (8), 33 (13)
appointment of	6	Bewaring of vernietiging van oorkondes	4
fees of	79	Blootlegging van dokument	49
Closed doors, trial with	2	Bywoning van getuies, metodes om te verseker	51
Commissions <i>de bene esse</i>	53	<i>Curator ad litem</i>	29
Consent judgments	42	Dagvaarding, endossering van	35
Contempt of court	81	wysiging van	39
Costs	78	waardeer 'n aksie begin word	39
and expenses of levying execution	68 (1)	Definisies	1
in joint actions	37-38	Eed, afneem van	86
security for by plaintiff	93	van assessor	5 (2)
Court, clerk of	6-12	Eis, afstanddoening van	54 (4)
contempt of	81	besonderhede van	35
messenger of	13-27	in rekonvensie	40
payment into	45	Eiser, sekerheidstelling vir koste deur	93
Court fees	79	Eisers, samevoeging van	37
Courts	2-4	Eksekusie teen onroerende eiendom	72
<i>curator ad litem</i>	29	teen roerende goed	70
Debt, attachment of garnishee order	74-75	teen vennote of vennootskap	69
Default judgment	43	Eksepsies en mosies om te skrap	46-47
Defence, abandonment of	54 (4)	Endossering van dagvaarding	35
set-down for hearing	47 (13)	Foute en tydbeperkings	87
Defendants, joinder of	38	Gelde, koste en reistoelaes van assessore	5 (3)
Defend, appearance to	41	van geregsbode	79
Definitions	1	van klerk van die hof	79
Delay in prosecution of action	95	Geregsbode	13-27
Deputy messengers, appointment of	15	aanstelling van	13
Discovery of documents	49	gelde van	79
Dismissal of action	90 (3)	pligte van	13-27
Dismissal, withdrawal and settlement	54	sekerheidstelling deur	14
Disposal of records	4	skorsing van	25
Duties of clerk of court	6-12	Geregtelike inbetaling	45
of messenger of court	13-27	Getuiedagvaarding	51
Emoluments, attachment of by garnishee order	74-75	betekening van	33 (10)
Endorsement of summons	35	Getuiegeld	97
Entry as evidence	91	Getuienis deur regtelike amptenaar	51 (5)
Errors and time limits	87	Getuies, metodes en bywoning van te verseker	51
Evidence by judicial officer	51 (5)	straf vir nie-bywoning	51
Examination of witnesses by court	56 (13)	Goedere wat nie vir eksekusie vatbaar is nie	64
Exceptions and motions to strike out	46-47	Hersiening en appel	84
Execution	62-72	t.o.v. vonnis	77
against immovable property	72	t.o.v. taksasie	80
against movable property	70	Hofgelde	79
and service of process by police	17	Hof, klerk van	6-12
costs and expenses of levying	68 (1)	minagting van	81
force of warrant of	62 (3)	Howe	2-4
in case of appeal	89	Huurgeld, interdik vir	35 (9)
of judgment against partner of firm	69	betekening van prosesstuk	33 (7)
<i>Ex parte</i> order, service of	33 (13)	Inbetaling, geregtelike	45
Expenses, witness	97	Inskrywing as bewysstuk	91
Fee for transcript of shorthand note	58 (5)	Interdik vir huurgeld	35 (9)
Fees and allowances of assessors	5 (3)	Interdikte	60
of messenger and clerk of court	79	Intrekking van beslaglegging	68 (3)
practitioners, as between party and party	78 (5), 78 (8)	Invoordering van boete weens minagting van die hof	96
Fine for contempt, recovery of	96	Kennisgewing, betekening van	33
Firm, execution of judgment against	69	van aansoek, betekening van	33 (14)
Force of garnishee order	33 (16)	Klerk van die hof	6-12
of process	33 (16)	aanstelling van	6
of writ or warrant	33 (16)	gelde van	79
Forms	99	pligte van	6-12
Further particulars	44	Kommissies <i>de bene esse</i>	53
Garnishee order, attachment of debt or emolu- ments by	74-75	Koste	78
force of	33 (16)	en uitgawes verbonde aan tenuitvoerlegging	68 (1)
Immovable property, procedure in execution	72	gelde en reistoelaes van assessore	5 (3)
against	60	in saamgevoegde aksies	37-38
Interdicts	61	sekerheidstelling vir, deur eiser	93
Interest	73		
Interpleader claims	33 (8), 33 (13)		
summons, service of	52		
Interrogatories	92		
Intervention of third party in action			

Subject.	Rule.	Onderwerp.	Reël
Joinder of defendants	38	Kosterekening, taksasie van	78
of parties	37-38	Krag van bevelskrif	33 (16)
of plaintiffs	37	van lasbrief	33 (16), 62 (3)
Judgment	57	van prosesstuk	33 (16)
by consent	42	van skuldbeslagorder	33 (16)
by default	43	Mandamente van spolie	60
rescission of	76	Metodes om die bywoning van getuies te verseker	51
review of	77	Minagting van die hof	81
Judicial officer, evidence by	51 (5)	invordering van boete weens	96
Mandamenten van spolie	60	Mosies om te skrap	46, 47
Manner of service of process, notices, etc.	33	Lasbrief, krag van	33 (16), 62 (3)
Messenger of court	13-27	skorsing van	66 (7)
acting	16	Nadere besonderhede	44
appointment of	13	Nie-voldoening aan reëls	87
fees of	79	Nie-verskyning van 'n party	90
security by	14	Notule as bewysstuk	91
security to indemnify	67	Notule van verrigtings	58
suspension of from duty	25	Ondervraging van getuie deur die hof	56 (13)
Misconduct of practitioner	31	Onroerende eiendom, eksekusie teen	72
Modes of procuring attendance of witnesses	51	Oorplasing van 'n saak van een hof na 'n ander	94
Motions to strike out	46-47	Oortredings	81-83
Movable property, procedure in execution against	70	met betrekking tot eksekusie	82
Non-appearance of party	90	Opskorting in geval van appèl	89
Non-compliance with rules	87	Party, samevoeging van	37-38
Notice of application, service of	33 (14)	verteenwoordiging van	28-31
Notices, processes, etc., service of	33	Party, nie-verskyning van	90
Oath, administration of	86	Plasing op die rol vir verhoor	55
of assessor	5 (2)	Plegtige verklaring, afneem van	86
Offences	81-83	Pleit	46-47
relating to execution	82	Plek van beregting, verandering van	94
Particulars to claim	35	Pligte van geregsbode	13-27
Parties, joinder of	37-38	van klerk van die hof	6-12
representation of	28-31	Polisie, moet hulp aan geregsbode verleen	19
Partner, execution of judgment against	69	tenuitvoerlegging en betekening van proses-	17
Partners, actions by and against	36	stukke	32
Party, non-appearance of	90	Pro Deo-applikante	32
Payment into court	45	Prosesstuk, betekening van	33
Plaintiff, security for costs by	93	per geregisteerde pos	33 (15)
Plaintiffs, joinder of	37	krag van	33 (16)
Plea	46-47	Proses-vooraf	50
Police, service and execution of process by	17	Reëls, nie-voldoening aan	87
to render aid to messenger	19	Regspraktisyn, wangedrag van	31
Postponement and adjournment	88	gelde tussen party en party	78
Practitioner, misconduct of	31	Regterlike amptenaar, getuienis deur	51 (5)
party and party fees	78	Reistoelaes, koste en gelde van assessore	5 (3)
Pre-trial procedure	50	Rekonvensie, eise in	46
Procedure in execution against immovable pro-		Rente	10
perty	72	Replik	48
movable property	70	Roerende goed, eksekusie teen	70
Proceedings, amendment of	85	Saamgevoegde aksies, koste in	37-38
records of	58	Samevoeging van eisers	37
Process, force of	33 (16)	van partye	37-38
service and execution of by police	17	van verweerders	38
service of	33	Sekerheidstelling deur geregsbode	14
service of by registered post	33 (15)	ten einde geregsbode te vrywaar	67
Pro Deo applicants	32	vir koste deur eiser	93
Property, immovable, execution against	72	Sessie van 'n uitspraakskuld	62 (2)
movable, execution against	70	Siviele sakeboek	7
protected from seizure and attachment	64	Skikking, afwysing en terugtrekking	54
Prosecution of action, delay in	95	Skorsing van geregsbode	25
Rescission of judgment	76	Skuldbeslagorder, beslaglegging op 'n skuld of	74-75
Reconvention, claims in	40	besoldiging deur	33 (16)
Record as evidence	91	krag van	58 (5)
Record of proceedings	58	Snelskrif aantekenings	58 (4)
Records, disposal of	4	Snelskrywer, aanstelling van	80
Recovery of fine for contempt	96	Taksasie, hersiening van	78
Registered post, service of process by	33 (15)	van kosterekening	78
Rent, interdict for	35 (9)	Tarief van gelde van regspraktisyns, tussen party	78 (5)
service of process	33 (7)	en party	62-72
Reply	48	Tenuitvoerlegging	68 (1)
Representation of parties	28-31	koste en uitgawes verbonde aan	89
Review and appeal	84	of opskorting in geval van appèl	17
of judgments	77	van geregtelike prosesstuk deur polisie	
of taxation	80		
Rules, non-compliance with	87		
Sale in execution, immovable property	72		
movable property	70		
Saving of pending proceedings	98		
Scale of fees, practitioners, as between party and	78 (5)		
party			

Subject.	Rule.
Security by messenger of court	14
for costs by plaintiff	93
to indemnify messenger	67
Service and execution of process by police	17
of <i>ex parte</i> order	33 (13)
of interpleader summons	33 (8), 33 (13)
of notice of application	33 (14)
of process by registered post	33 (15)
of process for ejectment or rent	37 (7)
of process, notices, etc.	33
of subpoena	33 (10)
Set-down of trial	55
Settlement, dismissal and withdrawal	54
Shorthand note, fee for transcript of	58 (5)
writer, appointment of	58 (4)
Subpoena	51
service of	33 (10)
Substituted service	33 (12)
Summons, amendment of	39
commencing action	34
endorsement of	35
Suspension of messenger of court from duty	25
in case of appeal	89
Taxation of bill of costs	78
review of	80
Tender	47 (6)
Time limits and errors	87
Transcript of shorthand note, fee for	58 (5)
Transfer from one court to another	94
Trial	56
with closed doors	2
set down of	55
Venue, change of	94
Warrant of execution, force of	62 (3)
staying or setting aside of	66 (7)
or writ, force of	33 (16)
Withdrawal, dismissal and settlement	54
Witnesses, modes of procuring attendance of	51
penalty for non-attendance	51
Witness, examination of by court	56 (13)
expenses	97

DEFINITIONS

1. (1) In these rules unless the context otherwise indicates—

“Act” means the Bantu Administration Act, 1927 (Act No. 38 of 1927);

“apply” means apply on motion and “application” has a corresponding meaning;

“area” where used in relation to a Bantu Affairs Commissioner’s court means the area of jurisdiction of that court;

“attorney” includes a law agent instructed by a party to act on his behalf and legally entitled so to act;

“clerk of the court” includes an assistant clerk of the court and any person appointed to act as such clerk or assistant;

“company” means an incorporated or registered company;

“court” means a court of Bantu Affairs Commissioner;

“default judgment” means a judgment given in the absence of the party against whom it is given;

“deliver”, except in rule 33, means to file with the clerk of the court and serve a copy on the opposite party and “delivery” has a corresponding meaning;

“give security” means either payment into court of the amount in question or the giving of a security bond to the satisfaction of the clerk of the court either by the party with someone as his surety or by two or more other persons;

Onderwerp.	Reël.
Terugtrekking, afwysing en skikking	54
van aksie	90 (3)
Toestemming, uitsprake by	42
Tussenkoms van ’n derde party in ’n aksie	92
Tussenpleitdagvaarding, betekening van	33 (8), 33 (13)
Tussenpleiteise	73
Tydbepelings en foute	87
Uitspraak	57
by toestemming	42
by verstek	43
hersiening van	77
watter vernietig kan word	79
Uitspraakskuld, sessie van	62 (2)
Uitstel en verdaging	88
Vennote, aksies deur en teen	36
eksekusie teen	69
Verdaging en uitstel	88
Verdediging, verskyning vir	41
Verhoor	56
agter geslote deure	2
plasing op die rol vir	55
Verrigtings, notule van	58
wysiging van notule	85
Verteenwoordiging van partye	28–31
Vertraging in die voortsetting van ’n aksie	95
Verskyning vir verdediging	41
Vervangende betekening	33 (12)
Verweer, afstanddoening van	54 (4)
plasing op rol	47 (13)
Verweerders, samevoeging van	38
Voortsetting van ’n aksie, vertraging in	95
Vorms	99
Vraagpunte	52
Waarnemende geregsbode, aanstelling van	16
Wangedra van ’n regspraktisyn	31
Wysiging van dagvaarding	39
van dokumente of notule van verrigtings	85

DEFINISIES

1. (1) In hierdie reëls, tensy onbestaanbaar met die sinsverband, beteken—

„aanhangige saak” ’n saak waarin ’n dagvaarding uitgereik is en wat nie verval of ingetrek, gestaak of afgewys is nie en waarin daar nie ’n uitspraak gegee is nie;

„aansoek doen” aansoek doen by wyse van ’n mosie, en het „aansoek” ’n ooreenstemmende betekenis;

„eiser”, „verweerder”, „applikant”, „respondent” en „party” ook die regspraktisyn en die verteenwoordiger genoem in reël 28 (2), wat namens ’n party optree;

„gebied”, waar gebruik in verband met die hof van ’n Bantoesakekommissaris, die regsgebied van daardie hof;

„geld” ook alle muntstukke, hetsy dit in die Republiek gangbaar is of nie, en alle banknote, bankwissels, tjeks, orders, betaalorders of magtigings vir die betaling van geld;

„geldswaardige sekerheid” ook ’n dokument wat die eiendom van enigeen is en wat die bewys is van die eiendomsreg op goed of van die reg om goed te vorder of te ontvang;

„geregsbode” die bode van die hof of, uitgesonderd in reëls 14 en 24, sy wettige plaasvervanger, en sluit dit ’n waarnemende geregsbode of ’n lid van die polisie in wat in daardie hoedanigheid optree of enigeen wat spesiaal deur die hof goedgekeur is om ’n bepaalde betekening te bewerkstellig;

„goed” ook alles wat lewe of leuensloos is, liggaamlik of onliggaamlik, roerend of onroerend is en wat die voorwerp van eiendomsreg kan wees;

„hof” ’n hof van ’n Bantoesakekommissaris;

„inlewer”, uitgesonderd in reël 33, om by die klerk van die hof in te dien en ’n afskrif aan die teenparty te beteken, en het „inlewering” ’n ooreenstemmende betekenis;

"judgment" includes a decree, rule or order;

"judicial officer" means a Bantu Affairs Commissioner and shall for the purposes of rule 33 (16) mean a magistrate, additional magistrate or assistant magistrate of a district or sub-district in which no Bantu Affairs Commissioner has jurisdiction;

"messenger" means the messenger of the court, or except in rules 14 and 24, his lawful deputy and includes any acting messenger, or a member of the police acting in that capacity or any person specially approved of by the court to effect any particular service;

"money" includes all coined money, whether current in the Republic or not, and all bank notes, bank drafts, cheques, orders, warrants or authorities for the payment of money;

"notice" means notice in writing;

"pending case" means a case in which summons has been issued and which has not lapsed or been withdrawn, discontinued or dismissed and in which judgment has not been given;

"plaintiff", "defendant", "applicant", "respondent" and "party" include the legal practitioner and the representative mentioned in rule 28 (2) appearing for any such party;

"practitioner" or "legal practitioner" means an advocate, attorney and an agent entitled to practise in a Bantu Affairs Commissioner's court in terms of section 16 (2) of the Act;

"property" includes everything animate or inanimate, corporeal or incorporeal, movable or immovable, capable of being the subject of ownership;

"valuable security" includes any document which is the property of any person and which is the evidence of the ownership of any property or of the right to recover or receive any property.

(2) Where anything is required by these rules to be done within a particular number of days or hours a Sunday or public holiday shall not be reckoned as part of such period.

(3) All distances shall be calculated over the shortest route reasonably available in the circumstances.

COURTS

2. (1) The proceedings shall be conducted in open court subject to such exceptions as are hereinafter provided.

(2) The court may in any case, in the interests of good order or public morals, direct that a trial shall be held with closed doors, or that, with such exceptions as the court may direct, females or minors or the public generally shall not be permitted to be present thereat.

(3) If any person present in court disturbs the peace or order thereof, the court may order that person to be removed and detained in custody until the rising of the court, or, if in the opinion of the court peace cannot be otherwise secured, may order the court room to be cleared and the doors thereof to be closed to the public.

3. (1) All oral evidence shall be given after the witness has been duly sworn or admonished to speak the truth: Provided that if a witness deemed by the court to be material to the issue is unable to attend the court, for good cause shown, the evidence of such witness may be recorded at such time and place as may seem to the court most convenient or by means of interrogatories or before a commissioner as provided in these rules.

(2) All pleadings and claims preferred in open court and all evidence heard by a court shall be fully recorded and the record of every case shall contain all documents admitted as pleadings or evidence and any judgment or order given by the court.

4. (1) The records of proceedings of the court shall be accessible to the public, under supervision of the clerk of the court, at convenient times and upon prepayment of the fees prescribed in Table C of the Second Annexure hereto.

„kennisgewing" 'n skriftelike kennisgewing;

„klerk van die hof" ook 'n assistent-klerk van die hof en enigene wat aangestel is om as sodanige klerk of assistent op te tree;

„maatskappy" 'n geïnkorporeerde of geregistreerde maatskappy;

„praktisyn" of „regspraktisyn" 'n advokaat, prokureur en 'n agent wat daartoe geregtig is om in die hof van 'n Bantoesakekommissaris te praktiseer ooreenkomstig die bepalings van artikel 16 (2) van die Wet;

„prokureur" ook 'n wetsagent wat deur 'n party gelas is om namens hom op te tree en wat wetlik daartoe geregtig is om aldus op te tree;

„regterlike beampte" 'n Bantoesakekommissaris, en vir die toepassing van reël 33 (16), 'n landdros, addisionele of assistent-landdros van 'n distrik of sub-district waarin geen Bantoesakekommissaris regsmag het nie;

„sekerheid stel" of geregtelike inbetaling van die betrokke bedrag of die aangaan van 'n borgakte tot bevrediging van die klerk van die hof, hetsy deur die party met iemand as sy borg of deur twee of meer ander persone;

„uitspraak" ook 'n bevel, reël of order;

„uitspraak by verstek" 'n uitspraak gegee in die afwesigheid van die party teen wie dit gegee word;

„Wet" die Bantoe-administrasie Wet, 1927 (Wet No. 38 van 1927).

(2) Waar daar in hierdie reëls vereis word dat enigiets binne 'n bepaalde aantal dae of ure gedoen moet word, word 'n Sondag of openbare vakansiedag nie as deel van so 'n tydperk gereken nie.

(3) Alle afstande word bereken oor die kortste roete wat redelikerwys onder die omstandighede beskikbaar is.

HOWE

2. (1) Behoudens dié uitsonderings soos hieronder bepaal, vind die verrigtings van die hof in die openbaar plaas.

(2) Die hof kan in enige geval, ter wille van die goeie orde of die openbare sedelikheid, gelas dat 'n verhoor agter geslote deure moet plaasvind of dat, met sodanige uitsonderings as wat die hof mag gelas, vroue of minderjariges of die publiek in die algemeen nie daarby aanwesig mag wees nie.

(3) As enigiemand wat by 'n hofsitting aanwesig is die vrede of orde daarvan verstoer, kan die hof gelas dat so 'n persoon verwyder en tot ná verdaging van die hof in bewaring aangehou word, of die hof kan, indien hy van mening is dat die vrede nie op 'n ander manier verseker kan word nie, die hofsaal laat ontruim en die publiek daarvan laat uitsluit.

3. (1) Alle mondelinge getuienis word afgelê nadat die getuie behoorlik beëdig of gwaarsku is om die waarheid te praat: Met dien verstande dat as 'n getuie wat deur die hof beskou word as van wesenlike belang by die geskilpunt, nie voldoende gronde kan aanvoer waarom hy nie die hofsitting kan bywoon nie, die getuienis van sodanige getuie op die tyd en plek wat die hof die gerieflikste ag of deur middel van vraaggunte of voor 'n kommissaris afgeneem kan word, soos in hierdie reëls bepaal.

(2) Alle pleitstukke en eise ingedien in 'n ope hof en alle getuienis aangehoor deur 'n hof, word volledig aangeteken, en die oorkonde van elke saak moet al die dokumente wat as pleitstukke of getuienis toegelaat is en die uitspraak of bevel wat die hof gegee het, bevat.

4. (1) Die oorkondes van verrigtinge van die hof moet, onder die toesig van die klerk van die hof, op gerieflike tye en by vooruitbetaling van die gelde voorgeskryf in Tabel C van die Tweede Aanhangel hiervan, vir die publiek toeganklik wees.

(2) After the expiration of a period of thirty years from the date of judgment, the Secretary for Bantu Administration and Development may order such records of proceedings to be removed to a central place for custody or to be destroyed or otherwise disposed of.

ASSESSORS

5. (1) Where the court deems it necessary to call Bantu assessors to its assistance, the clerk of the court shall subpoena the assessors selected in the manner provided for the subpoenaing of witnesses or by letter according as may seem to him sufficient.

(2) A Bantu assessor shall, before taking his seat in court as such, take an oath substantially in the form prescribed in these rules.

(3) The costs incurred in securing the attendance of such assessors shall be a charge against public funds and they shall be paid fees and travelling allowances in accordance with the scale prescribed in Table D of the Second Annexure hereto.

CLERK OF THE COURT

6. Each Bantu Affairs Commissioner shall assign the duties of clerk of the court to a member of his staff, who shall exercise the functions assigned to him in terms of these rules.

7. (1) The clerk of the court shall keep a book duly indexed to be called the Civil Record Book and shall enter therein forthwith at each successive stage of the action—

- (a) the number of the action;
- (b) the names of the parties;
- (c) the date on which defendant's time to enter appearance expires;
- (d) the nature of the claim;
- (e) the judgment;
- (f) any remarks required by these rules or by the special circumstances of the case.

(2) The Civil Record Book shall be open to inspection by the public at convenient times without charge.

8. (1) The summons or other first document filed in a case or on an application not relating to a then pending case shall be numbered by the clerk of the court with a consecutive number for the year; and the action or application shall be entered by him in the Civil Record Book under that number.

(2) Every document afterwards served or delivered in such case or application, or in any subsequent case in continuation of any such application, shall be marked with such number by or on behalf of the party delivering it, and shall not be received by the clerk of the court until so marked.

(3) All documents delivered to him to be filed of record and all minutes made by the court shall be filed of record under the number of the respective action or application.

9. The clerk of the court shall—

- (a) sign all process of court;
- (b) notify the plaintiff forthwith by post or otherwise of the defendant's consent to judgment before entry of appearance, payment into court before entry of appearance of the amount claimed or any part thereof, or of an application for a judgment by default having been refused;
- (c) note on a certified copy of a judgment at the request of the party to whom such copy is issued costs payable by the judgment debtor in respect of the judgment which have been incurred after judgment;

(2) Na verloop van 'n tydperk van dertig jaar vanaf die datum van die uitspraak, kan die Sekretaris van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling gelas dat sodanige oorkondes van verrigtinge na 'n sentrale plek verwyder word vir bewaring of dat dit vernietig of dat op 'n ander wyse daarvoor beskik word.

ASSESSORE

5. (1) Wanneer die hof dit nodig ag om die hulp van Bantoe-assessore in te roep, dagvaar die klerk van die hof die gekose assessore as getuies op die manier voorgeskryf vir die dagvaarding van getuies, of per brief, na gelang van wat syns insiens voldoende is.

(2) 'n Bantoe-assessor moet, voordat hy as sodanig sitting in die hof neem, 'n eed aflê wat wesenlik ooreenkom met die vorm in hierdie reëls voorgeskryf.

(3) Die koste aangegaan om die bywoning van sulke assessore te verseker, moet uit openbare fondse bestry word, en gelde en reistoelae moet ooreenkomstig die skaal voorgeskryf in Tabel D van die Tweede Aanhangsel hiervan, aan sulke assessore betaal word.

KLERK VAN DIE HOF

6. Elke Bantoesakekommissaris moet die pligte van klerk van die hof opdra aan 'n lid van sy personeel, wat die ampspligte aan hom opgedra, ooreenkomstig hierdie reëls moet uitoefen.

7. (1) Die klerk van die hof moet 'n boek, wat behoorlik van 'n inhoudsopgawe voorsien is en as die Siviele Sakeboek bekend staan, byhou en onverwyld in elke agtereenvolgende stadium van die aksie die volgende daarin aanteken—

- (a) die nommer van die aksie;
- (b) die name van die partye;
- (c) die datum waarop die verweerder se tyd om verskyning aan te teken, verstryk;
- (d) die aard van die eis;
- (e) die uitspraak;
- (f) alle opmerkings wat by hierdie reëls of deur die spesiale omstandighede van die saak vereis word.

(2) Die Siviele Sakeboek moet op gerieflike tye en kosteloos ter insae van die publiek wees.

8. (1) Die klerk van die hof moet die dagvaarding of ander eerste dokument wat ingedien word in 'n saak of in die geval van 'n aansoek wat nie op 'n saak wat dan aanhangig is, betrekking het nie, voorsien van 'n volgnummer vir die jaar, en hy moet voorts die aksie of aansoek onder daardie nommer in die Siviele Sakeboek inskryf.

(2) Elke dokument wat daarna in die saak of aansoek of in 'n daaropvolgende saak ter voortsetting van so 'n aansoek beteken of afgelewer word, moet deur of namens die party wat dit aflewer, met dié nommer gemerk word en moet nie deur die klerk van die hof in ontvangs geneem word alvorens dit aldus gemerk is nie.

(3) Alle dokumente wat vir liassering by hom ingedien word en alle notule deur die hof afgeneem, moet onder die nommer van die betrokke aksie of aansoek geliasseer word.

9. Die klerk van die hof moet—

- (a) alle geregtelike prosesstukke onderteken;
- (b) die eiser onverwyld per pos of op 'n ander wyse in kennis stel van die verweerder se toestemming tot uitspraak voor aantekening van verskyning, geregtelike inbetaling voor aantekening van verskyning van die bedrag geëis of 'n deel daarvan, of van die weiering van 'n aansoek om uitspraak by verstek;
- (c) die koste wat deur die uitspraakskuldenaar ten opsigte van die uitspraak betaalbaar is en wat ná die uitspraak aangegaan is, op 'n gewaarmerkte afskrif van 'n uitspraak aanteken op versoek van die party aan wie so 'n afskrif uitgereik word;

(d) write out and prepare, upon the request of any party any process of court or notice of appeal or any other document, upon prepayment of the fees prescribed in Item 2 of Table C of the Second Annexure hereto, which shall be paid by means of revenue stamps affixed to such process;

(e) permit any person entitled thereto to make copies of any record free of charge under his supervision.

10. A refusal by the clerk of the court to do any act which he is empowered by these rules to do shall be subject to review by the court summarily and without pleadings.

11. Any act required to be done by the clerk of the court may be done by a judicial officer, except that a judicial officer shall in no case write out any affidavit, pleading or process for any party or tax any bill of costs.

12. The clerk of the court shall accept and account for all moneys paid into court.

MESSENGER OF THE COURT

13. The Secretary for Bantu Administration and Development may appoint for every court of Bantu Affairs Commissioner or if more than one place is appointed in any area in which a Bantu Affairs Commissioner's court has jurisdiction for the holding of a court for such area, in respect of every place so appointed a messenger of the court upon such terms and conditions as he may determine.

14. Every messenger of the court shall give security to the satisfaction of the Bantu Affairs Commissioner of the area for the due fulfilment of the duties of his office and for the due and punctual payment by him to the parties entitled thereto of all moneys which shall come into his hands by virtue of his office.

15. The messenger may, with the prior approval of the Bantu Affairs Commissioner, appoint deputy messengers, for whose actions as such he shall be responsible.

16. It shall be competent for the Bantu Affairs Commissioner to appoint an acting messenger for a specified period or occasion.

17. Whenever process of the court in a civil case is to be served or executed and no messenger or deputy messenger has been appointed at the place where the court is held, a member of any police force shall, subject to the rules, be as qualified to serve or execute all such process and all other documents in such a case as if he had been duly appointed deputy messenger. The fees payable in respect of or in connection with any such service to a messenger shall in any such case be chargeable, but shall be paid into the Consolidated Revenue Fund.

18. The messenger shall receive and lodge in the gaol all persons arrested by any order, writ or judgment of the court, or committed to his custody by the court.

19. Service or execution of process of the court shall be effected without any avoidable delay, and the messenger shall, in any case where resistance to the due service or execution of the process of the court has been met with or is reasonably anticipated, have power to call upon any officer or member of the police force to render him aid.

20. The messenger shall endorse on or annex to all process entrusted to him for service or execution a return showing the date and manner of service or the result of execution; and shall then forthwith return the said process to the clerk of the court of origin. If the process is served by a deputy he shall make and sign the return of service. Such return shall be *prima facie* evidence of the matters therein stated.

(d) op versoek van 'n party alle geregtelike prosesstukke of kennisgewing van appèl of enige ander dokumente uitskryf en opstel by vooruitbetaling van die gelde voorgeskryf in item 2 van Tabel C van die Tweede Aanhangsel hiervan, wat betaal moet word deur middel van inkomsteseëls wat op dié prosesstukke geplak moet word.

(e) enige persoon wat daartoe geregtig is, toelaat om, onder sy toesig, gratis afskrifte van enige oorkonde te maak.

10. Weiering deur die klerk van die hof om 'n handeling te verrig waartoe hy by hierdie reëls gemagtig is, is onderworpe aan summiere hersiening deur die hof, sonder pleitstukke.

11. 'n Handeling wat deur die klerk van die hof verrig moet word, kan deur 'n regterlike beampte verrig word, uitgesonderd dat 'n regterlike beampte in geen geval 'n beëdigde verklaring, pleitstuk of prosesstuk vir 'n party mag opstel of 'n kosterekening mag takseer nie.

12. Die klerk van die hof ontvang en doen verantwoording vir alle gelde wat geregtelik inbetaal word.

GEREGSBODE

13. Die Sekretaris van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling kan vir elke Bantoesakekommissarishof of indien daar in enige gebied waarin 'n Bantoesakekommissarishof regsmag uitoefen, meer as een plek bepaal word vir die hou van hofsittings vir sodanige gebied, dan ten opsigte van elke aldus bepaalde plek 'n geregsbode aanstel op voorwaardes wat hy mag bepaal.

14. Elke geregsbode moet tot tevredenheid van die Bantoesakekommissaris van die gebied sekerheid stel vir die behoorlike uitvoering van die pligte verbonde aan sy amp en vir die behoorlike en stiptelike betaling, deur hom, aan die partye wat daartoe geregtig is, van alle gelde wat weens sy amp in sy besit mag kom.

15. Die geregsbode kan met die voorafgaande goedkeuring van die Bantoesakekommissaris adjunk-geregsbodes aanstel, vir wie se optrede in daardie hoedanigheid hy verantwoordelik is.

16. Die Bantoesakekommissaris is bevoeg om 'n waarnemende geregsbode vir 'n bepaalde tydperk of geleentheid aan te stel.

17. Wanneer 'n geregtelike prosesstuk in 'n siviele saak beteken of ten uitvoer gelê moet word en geen geregsbode of adjunk-geregsbode aangestel is op die plek waar die hofsitting gehou word nie, is 'n lid van 'n polisiemag onderworpe aan die reëls net so bevoeg om al sulke prosesstukke en alle ander dokumente in so 'n saak te beteken of ten uitvoer te lê asof hy behoorlik tot adjunk-geregsbode aangestel is. Die gelde wat ten opsigte van of in verband met so 'n betekening aan 'n geregsbode betaalbaar is, moet in al sulke gevalle gevorderd word maar moet in die Gekonsolideerde Inkomstefonds gestort word.

18. Die geregsbode moet almal wat kragtens 'n bevel, lasbrief of uitspraak van die hof in hegtenis geneem of deur die hof in sy bewaring geplaas is, ontvang en in die gevangenis opsluit.

19. Geregtelike prosesstukke moet sonder vermydelike vertraging beteken of ten uitvoer gelê word, en die geregsbode het die reg om in alle gevalle waar weerstand teen die behoorlike betekening of tenuitvoerlegging van die geregtelike prosesstuk ondervind is of redelikerwys verwag word, 'n beroep op 'n beampte of lid van die polisiemag te doen om hom hulp te verleen.

20. Die geregsbode moet op die keersy van alle prosesstukke wat vir betekening of tenuitvoerlegging aan hom toevertrou is of op 'n aanhangsel daarvan 'n relaas verstrek van die datum en manier waarop die stukke beteken is of van die uitslag van die tenuitvoerlegging, en moet dan onverwyld genoemde prosesstuk aan die klerk van die hof van herkoms terugbesorg. As die prosesstuk deur 'n adjunkgeregsbode beteken word, moet hy die relaas van betekening verstrek en onderteken. So 'n relaas is *prima facie* bewys van die sake daarin gemeld.

21. The messenger shall, as to process entrusted to him for service, notify by post or otherwise in writing to the party who sued out the process and as soon as may be, either—

(a) that service has been duly effected and the date thereof; or

(b) that he has been unable to effect service, and the reason for such inability.

The notice shall state whether the service was personal or otherwise.

22. The messenger shall, as to process entrusted to him for execution, notify by post or otherwise in writing to the party who sued out the process and as soon as may be whether execution has or has not been effected, and, if it has, the result thereof.

23. In any case in which the messenger is unable to pay over any moneys to the persons entitled thereto, he shall deposit the same with the clerk of the court within seven days from the receipt thereof.

24. The messenger shall maintain the following records substantially in the form prescribed in the First Annexure hereto—

(a) a register of all process served;

(b) a register of all process executed.

25. It shall be competent for any Bantu Affairs Commissioner to suspend a messenger from his office for good cause. Such suspension shall be reported forthwith to the Secretary for Bantu Administration and Development, who shall direct the further action to be taken.

26. No messenger may during the tenure of his office either practise as an attorney or law agent or be in the employ of such: Nor shall he carry on the business of a labour agent or runner of a labour agent.

27. (1) A messenger receiving any process for service or execution from a practitioner or plaintiff by whom there is due and payable to the messenger any sum of money in respect of services performed more than three months previously in the execution of any duty of his office, and which notwithstanding request has not been paid, may refer such process to the Bantu Affairs Commissioner of the court out of which the process was issued with particulars of the sum due and payable by the practitioner or plaintiff; and the Bantu Affairs Commissioner may, if he is satisfied that a sum is due and payable by the practitioner or plaintiff to the messenger as aforesaid which notwithstanding request has not been paid, by writing under his hand authorize the messenger to refuse to serve or execute such process until the sum due and payable to the messenger has been paid.

(2) A Bantu Affairs Commissioner granting any such authority shall forthwith transmit a copy thereof to the practitioner concerned and a messenger receiving any such authority shall forthwith return to the practitioner the process to which such authority refers with an intimation of his refusal to serve or execute the same and of the grounds for such refusal.

REPRESENTATION OF PARTIES

28. (1) A party to a suit or application who is not represented by a legal practitioner as provided in section 16 of the Act may appear in person to conduct his case.

(2) If a party suffers from any physical defect the court may in its discretion allow such party to be represented by any other person authorized by the party, but no such representative shall be entitled to recover for so appearing any costs other than necessary disbursements.

21. In verband met 'n prosesstuk wat vir betekening aan hom toevertrou is, moet die geregsbode die party wat die prosesstuk uitgeneem het, so gou moontlik per pos of op 'n ander manier skriftelik in kennis stel—

(a) dat en op watter datum die betekening geskied het; of

(b) dat en waarom hy nie die betekening kon uitvoer nie.

In die kennisgewing moet gemeld word of die betekening persoonlik of op 'n ander manier uitgevoer is.

22. In verband met 'n prosesstuk wat vir tenuitvoerlegging aan die geregsbode toevertrou is, moet hy die party wat die prosesstuk uitgeneem het, so gou moontlik per pos of op 'n ander manier skriftelik in kennis stel of die prosesstuk ten uitvoer gelê is of nie en, as dit ten uitvoer gelê is, wat die uitslag daarvan was.

23. In alle gevalle waar die geregsbode nie gelde aan die persone kan betaal wat daartoe geregtig is nie, moet hy dit binne sewe dae na die datum van ontvangs daarvan by die klerk van die hof deponeer.

24. Die geregsbode moet die volgende registers byhou in 'n vorm wat wesenlik ooreenkom met die vorm voorgeskryf in die Eerste Aanhangel hiervan—

(a) 'n register van alle prosesstukke wat beteken is;

(b) 'n register van alle prosesstukke wat ten uitvoer gelê is.

25. 'n Bantoesakekommissaris is bevoeg om 'n geregsbode om 'n grondige rede te skors. So 'n skorsing moet onverwyld aan die Sekretaris van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling gerapporteer word, wat moet gelas watter stappe verder gedoen moet word.

26. Geen geregsbode mag gedurende sy ampstermyn of as 'n prokureur of wetsagent praktiseer of by 'n prokureur of wetsagent in diens wees nie. Hy mag ook nie as 'n arbeidsagent of as 'n loper van 'n arbeidsagent sake doen nie.

27. (1) 'n Geregsbode wat 'n prosesstuk vir betekening of tenuitvoerlegging ontvang van 'n praktisyn of eiser deur wie daar, ten opsigte van dienste wat die geregsbode meer as drie maande tevore by die uitvoering van sy ampspligte verrig het, aan die geregsbode 'n som geld verskuldig en betaalbaar is wat, ondanks 'n versoek daarom, nog nie betaal is nie, kan die prosesstuk na die Bantoesakekommissaris van die hof waar dit uitgereik is, verwys met besonderhede van die bedrag wat deur die praktisyn of eiser verskuldig en betaalbaar is, en die Bantoesakekommissaris kan, as hy daarvan oortuig is dat daar, soos voormeld, deur die praktisyn of eiser aan die geregsbode 'n bedrag verskuldig en betaalbaar is wat, ondanks 'n versoek daarom nie betaal is nie, die geregsbode by 'n geskrif wat deur hom onderteken is, magtig om te weier om die prosesstuk te beteken of ten uitvoer te lê alvorens die bedrag wat aan die geregsbode verskuldig en betaalbaar is, betaal is.

(2) Wanneer 'n Bantoesakekommissaris so 'n magtiging verleen, moet hy onverwyld 'n afskrif daarvan aan die betrokke praktisyn stuur, en wanneer 'n geregsbode sodanige magtiging ontvang, moet hy die prosesstuk waarop die magtiging betrekking het, onverwyld aan die praktisyn terugbesorg en hom meedeel dat hy weier om dit te beteken of ten uitvoer te lê en om watter rede hy aldus weier.

VERTEENWOORDIGING VAN PARTYE

28. (1) 'n Party by 'n geding of 'n aansoek wat nie deur 'n regspraktisyn soos in artikel 16 van die Wet bepaal, verteenwoordig word nie, kan self verskyn om sy saak te voer.

(2) As 'n party 'n liggaamsgebrek het, kan die hof na goeddunke toelaat dat sodanige party verteenwoordig word deur iemand anders wat deur die party gemagtig word, maar sodanige verteenwoordiger is nie daartoe geregtig om koste, behalwe noodsaaklike uitgawes, vir sodanige verskyning te verhaal nie.

(3) It shall not be necessary for any person to file a power of attorney to appear; but the authority of any person appearing for a party may be challenged by the other party within forty-eight hours after he has notice that such person is so appearing, or with the leave of the court for good cause shown at any time before judgment; and thereupon such person may not, without leave of the court, so appear further until he shall satisfy the court that he has authority so to appear; and the court may adjourn the hearing of the action or application to enable him to do so.

29. The court may appoint a *curator ad litem* in any case in which such a curator is required or allowed by law for a party to any proceedings brought or to be brought before the court.

30. (1) If a party dies or becomes incompetent to continue an action, the action shall thereby be stayed until such time as an heir who has succeeded or an executor, trustee, guardian, or other competent person has been constituted or appointed in his place or until such incompetence shall cease to exist.

(2) Where an heir has succeeded or an executor, trustee, guardian, or other competent person has been so constituted or appointed, the court may, on application, order that he be substituted in the place of the party who has so died or become incompetent.

31. Whenever in the opinion of a judicial officer a practitioner has been guilty of misconduct or dishonourable practice he shall report the fact—

- (a) in the case of an advocate, to the branch of the Society of Advocates or Bar Council at the centre in which such advocate practises; and
- (b) in the case of all other practitioners, to the law society concerned.

“PRO DEO” APPLICANTS

32. (1) Any person desiring to sue or defend as a *pro Deo* litigant may apply to the court on notice to the party to be sued or to the plaintiff as the case may be for leave to do so. The applicant shall deliver with such notice an affidavit made by himself setting out fully the grounds of action or of defence on which he intends to rely and particulars of his means.

(2) The clerk of the court shall at the request of the applicant and on the direction of the judicial officer write out such notice and affidavit and no fee shall be payable by the applicant for such assistance.

(3) The court may upon any such application—

- (a) examine the applicant on oath as to his right of action or defence, and as to his means;
- (b) require the applicant to call further evidence with reference to either question;
- (c) refer any such application to any attorney for investigation and report as to the applicant's means and whether he has a *prima facie* right of action or defence, as the case may be.

(4) If the court is thereafter satisfied that the applicant has a *prima facie* right of action or of defence, and is not possessed of means sufficient to enable him to pay the costs of the action, court fees and messenger's charges and will not be able within a reasonable time to provide such sums from his earnings, the court may order—

- (a) that the process of the court issue and be served free of charge to the applicant other than for the disbursements of the messenger; and
- (b) that an attorney be appointed to act for such applicant; or
- (c) that the clerk of the court, without charge, write out such process, affidavits, notices and other documents as may be required to comply with these rules.

(3) 'n Persoon hoef nie 'n prokurasie om te verskyn in te dien nie, maar die ander party kan binne agt-en-veertig uur nadat hy kennis ontvang het dat sodanige persoon vir 'n party verskyn of, met die toestemming van die hof, na aanvoering van voldoende gronde te eniger tyd voor uitspraak, die bevoegdheid van sodanige persoon om aldus te verskyn wraak, en daarna mag sodanige persoon nie sonder die toestemming van die hof verder aldus verskyn alvorens hy die hof daarvan oortuig het dat hy bevoeg is om aldus te verskyn nie, en die hof kan die verhoor van die aksie of aansoek uitstel ten einde hom in staat te stel om dit te doen.

29. Die hof kan 'n *curator ad litem* aanstel in enige saak waarin sodanige *curator* by wet vereis of toegelaat word vir 'n party by enige geding wat voor die hof gebring is of sal word.

30. (1) As 'n party te sterwe kom of onbevoeg word om met 'n aksie voort te gaan, word die aksie daardeur geskors tot tyd en wyl 'n erfgenaam wat opgevolg het of 'n eksekuteur, trustee, voog of ander bevoegde persoon in sy plek benoem of aangestel is of tot tyd en wyl die onbevoegdheid nie meer bestaan nie.

(2) Waar 'n erfgenaam opgevolg het of 'n eksekuteur, trustee, voog of ander bevoegde persoon aldus benoem of aangestel is, kan die hof op aansoek gelas dat hy die plek inneem van die party wat aldus te sterwe gekom of onbevoeg geword het.

31. Wanneer 'n regterlike beamppte van oordeel is dat 'n praktisyn hom aan wangedrag of oneerbare praktyk skuldig gemaak het, moet hy die feit rapporteer—

- (a) in die geval van 'n advokaat, aan die tak van die Vereniging van Advokate of Balieraad in die sentrum waar sodanige advokaat praktiseer; en
- (b) in die geval van alle ander praktisyns, aan die betrokke wetsgenootskap.

„PRO DEO”-APPLIKANTE

32. (1) Iemand wat as 'n *pro Deo*-gedingvoerder wil dagvaar of verdedig, kan na kennisgewing aan die party wat gedagvaar sal word of aan die eiser, na gelang van die geval, by die hof aansoek doen om verlof om dit te doen. Die applikant moet saam met die kennisgewing 'n beëdigde verklaring wat hy self afgelê het, indien waarin hy die gronde vir die aksie of vir die verweer waarop hy voornemens is om hom te verlaat, en besonderhede van sy middele uiteensit.

(2) Die klerk van die hof moet op versoek van die applikant en in opdrag van die regterlike beamppte, sodanige kennisgewing en beëdigde verklaring opstel, en die applikant hoef geen gelde vir dié hulp te betaal nie.

(3) Die hof kan, na aanleiding van so 'n aansoek—

- (a) die applikant onder eed ondervra omtrent sy reg van gedingvoering of verweer en omtrent sy middele;
- (b) van die applikant vereis om verdere getuienis met betrekking tot die een of ander saak aan te voer;
- (c) so 'n aansoek na 'n prokureur verwys vir ondersoek na en verslag oor die applikant se middele en die vraag of hy *prima facie* 'n reg van gedingvoering of verweer het.

(4) As die hof daarna daarvan oortuig is dat die applikant *prima facie* 'n reg van gedingvoering of verweer het en nie oor voldoende middele beskik om die koste van die aksie en die hof- en bodegelde te betaal nie en nie binne 'n redelike tyd in staat sal wees om sulke bedrae uit sy verdienste te verskaf nie, kan die hof beveel—

- (a) dat, uitgesonderd die uitgawes van die geregsbode, die geregtelike prosesstukke sonder koste vir die applikant uitgereik en beteken word; en
- (b) dat 'n prokureur aangestel word om vir sodanige applikant op te tree; of
- (c) dat die klerk van die hof die prosesstukke, beëdigde verklarings, kennisgewings en ander dokumente wat nodig mag wees om aan hierdie reëls te voldoen, kosteloos opstel.

(5) If the *pro Deo* litigant succeeds and is awarded costs against his opponent he shall, subject to taxation, be entitled to include and recover in such costs his attorney's costs and also the fees and charges so remitted; and if he shall recover either for principal, interest or costs he shall first pay and make good thereout *pro rata* all such costs, fees and charges.

(6) If the *pro Deo* litigant does not succeed or recover upon a judgment in his favour no fees shall be taken from him by the attorney so appointed to act for him.

(7) An order made under this rule—

- (a) shall not exempt the *pro Deo* litigant from liability to be adjudged to pay adverse costs; and
- (b) may, on application at any time before judgment by any person affected thereby, be reviewed and rescinded or varied by the court for good cause shown.

SERVICE OF PROCESS, NOTICES, ETC.

33. (1) Any party requiring service of any process, notice or other document to be made by the messenger shall deliver to him the original of such process, notice or document, together with as many copies thereof as there are persons to be served.

(2) Except as hereinafter provided and in the case of service by post, process and notice may not be served on a Sunday or public holiday.

(3) All process shall, subject to the provisions of this rule be served upon the person affected thereby by delivery of a copy thereof in one or other of the following manners:—

- (a) To the said person personally, or to his duly authorized agent;
- (b) at his residence or place of business to some person apparently not less than sixteen years of age and apparently residing or employed there; "residence" for the purpose of this paragraph when a building is occupied by more than one person or family, means that portion of the building occupied by the defendant;
- (c) at his place of employment to some person apparently not less than sixteen years of age and apparently in authority over him;
- (d) if the person to be served has chosen a *domicilium citandi* at the *domicilium* so chosen;
- (e) in the case of a corporation or company at its local office or in any other manner specially provided by law;
- (f) if the plaintiff or his authorized agent has given written instructions to the messenger to serve by registered post, the process shall be so served:

Provided that where such service has been effected in the manner prescribed by paragraph (b), (c) or (f) of this subrule, the court or clerk of the court as the case may be, may, if there is reason to doubt whether the process served has come to the actual knowledge of the person to be served, and in the absence of satisfactory evidence treat such service as invalid.

(4) The messenger shall explain the nature and exigency of the process to the person upon or against whom process is served, and shall exhibit to him, on demand, the original of such process.

(5) Where the person to be served keeps his residence or place of business closed, and thus prevents the messenger from serving the process, it shall be sufficient service to affix a copy thereof to the outer or principal door of such residence or place of business.

(5) As die *pro Deo*-gedingvoerder slaag en sy teenparty beveel word om sy koste te betaal, is hy, onderworpe aan taksering, daartoe geregtig om by sulke koste die koste van sy prokureur, asook die gelde en koste waarvan hy aldus vrygestel is, in te sluit en te verhaal; en as hy òf die hoofsom, òf die rente, òf die koste verhaal, moet hy eers al sulke koste en gelde *pro rata* daaruit betaal en vereffen.

(6) As die *pro Deo*-gedingvoerder nie slaag nie of niks kragtens 'n uitspraak in sy guns verhaal nie, mag die prokureur wat aldus aangestel is om vir hom op te tree, geen gelde van hom vorder nie.

(7) 'n Bevel kragtens hierdie reëls—

- (a) stel die *pro Deo*-gedingvoerder nie vry daarvan dat hy veroordeel kan word om die koste van die teenparty te betaal nie; en
- (b) kan as enigeen wat daardeur geraak word, te eniger tyd aansoek daarom doen voordat uitspraak gegee word, deur die hof in hersiening geneem en tersyde gestel of gewysig word na aanvoering van voldoende gronde.

BETEKENING VAN PROSESSTUKKE, KENNISGEWINGS, ENS.

33. (1) 'n Party wat verlang dat 'n prosesstuk, kennisgewing of ander dokument deur die geregsbode beteken word, moet die oorspronklike prosesstuk, kennisgewing of dokument, tesame met soveel afskrifte daarvan as wat daar persone is aan wie dit beteken moet word, aan hom aflewer.

(2) Behalwe soos hierna in hierdie reëls bepaal en in die geval van betekening per pos, word 'n prosesstuk en kennisgewing nie op 'n Sondag of openbare vakansiedag beteken nie.

(3) Behoudens die bepalinge van hierdie reël, moet alle prosesstukke aan die betrokke persoon beteken word deur 'n afskrif daarvan op die een of ander van die volgende maniere af te lewer:—

- (a) Aan die betrokke persoon self of aan sy behoorlik gemagtigde agent;
- (b) by sy woning of besigheidsplek aan iemand wat oënskynlik nie jonger as sestiën jaar is nie en oënskynlik daar woonagtig of daar in diens is; wanneer 'n gebou deur meer as een persoon of gesin bewoon word, beteken „woning” vir die toepassing van hierdie paragraaf, daardie deel van die gebou wat deur die verweerder bewoon word.
- (c) by sy werkplek aan iemand wat oënskynlik nie jonger as sestiën jaar is nie en wat oënskynlik gesag oor hom het,
- (d) as die persoon aan wie daar beteken moet word, 'n *domicilium citandi* gekies het, by daardie *domicilium*;
- (e) in die geval van 'n korporasie of maatskappy, by sy plaaslike kantoor of op 'n ander wetlik voorgeskrewe wyse;
- (f) as die eiser of sy gemagtigde agent die geregsbode skriftelik gelas het om per geregistreerde pos te beteken, dan per geregistreerde pos:

Met dien verstande dat, as betekening geskied het op die manier voorgeskryf by paragraaf (b), (c) of (f) van hierdie subreël, die hof of die klerk van die hof na gelang van die geval, sodanige betekening as ongeldig kan behandel as daar rede bestaan om te twyfel of die betekende prosesstuk werklik onder die aandag gekom het van die persoon aan wie betekening moes geskied.

(4) Die geregsbode moet die aard en dringendheid van die prosesstuk verduidelik aan die persoon aan of teen wie die prosesstuk beteken word en moet die oorspronklike prosesstuk op aanvraag aan hom toon.

(5) Wanneer die persoon aan wie beteken moet word, sy woning of besigheidsplek gesluit hou en sodoende die geregsbode verhinder om die prosesstuk te beteken, is dit voldoende betekening as 'n afskrif daarvan aan die buite- of hoofdeur van sodanige woning of besigheidsplek geheg word.

(6) Where the messenger is unable after diligent search to find at the residence or *domicilium citandi* of the person to be served either that person or such person as is described in subrule (3) (b) it shall be sufficient service to affix a copy of the process to the outer or principal door of such residence or to leave a copy of the process at such *domicilium*.

(7) Where the relief claimed in any action is limited to an order for ejectment from certain premises or a judgment for the rent thereof and for the costs of such proceedings, and it is not possible to effect service in the manner prescribed in subrule (3), service of process may be effected by affixing a copy thereof to the outer or principal door or on some other conspicuous part of the premises in question.

(8) Service of an interpleader summons where claim is made to any property attached in execution under process of the court may be made upon the attorney of record, if any, of the party to be served.

(9) Where two or more persons are to be served with the same process service shall be effected upon each, except—

- (a) in the case of partnership when service may be effected by delivery at the office or place of business of such partnership, or if there be none such then by service on any member of such partnership in any manner hereinbefore prescribed;
- (b) in the case of two or more persons sued in their capacity as trustees of an insolvent estate, liquidators of a company, executors, curators or guardians, when service may be effected by delivery to any one of them in any manner hereinbefore prescribed;
- (c) in the case of a syndicate, unincorporated company, club, society, church, public institution or public body when service may be effected by delivery at the local office or place of business of such body or, if there be none such, by service on the chairman or secretary or similar officer thereof in any manner hereinbefore prescribed.

(10) Service of a subpoena on a witness may be effected at a reasonable time before attendance is required, in any manner hereinbefore prescribed but need not be effected through the messenger.

(11) (a) Service of any notice, request, statement or other document which is not process of the court may be effected by delivery by hand at the address for service given in the summons or appearance to defend, as the case may be, or by sending by registered post to the postal address so given.

(b) An address for service or postal address so given may be changed by the delivery of notice of a new address, and thereafter service may be effected as aforesaid at such new address.

(c) Service by registered post under this subrule shall be deemed, until the contrary appear, to have been effected at 10 a.m. on the next day but six after the postmarked date upon the receipt for registration.

(d) Service under this subrule need not be effected through the messenger.

(12) Where service cannot be effected in any manner hereinbefore prescribed, the court may, upon evidence of that fact and that the action is within the jurisdiction of the court, make an order allowing service to be effected in such manner as may be stated in such order, including notice by advertisement in substitution for or in addition to service.

(6) Wanneer die geregsbode nie die persoon aan wie beteken moet word of iemand wat in subreël (3) (b) beskryf word, by die woning of *domicilium citandi* van die persoon aan wie beteken moet word, kan vind nadat hy deeglik gesoek het nie, is dit voldoende betekening as 'n afskrif van die prosesstuk aan die buite- of hoof deur van sodanige woning geheg of 'n afskrif van die prosesstuk by sodanige *domicilium* gelaat word.

(7) Wanneer die regshulp wat in enige geding geëis word, tot 'n uitsettingsbevel ten opsigte van 'n sekere perseel of tot 'n uitspraak vir die huurgeld daarvan en vir die koste van die geding beperk word en betekening nie soos in subreël (3) bepaal, kan geskied nie, kan die prosesstuk beteken word deur 'n afskrif daarvan aan die buite- of hoof deur of op 'n ander opvallende deel van die betrokke perseel te heg.

(8) Wanneer goed geëis word waarop daar kragtens 'n geregtelike prosesstuk beslag gelê is, kan 'n tussenpleitdagvaarding beteken word aan die prokureur volgens die woorde, as daar een is, van die party aan wie beteken moet word.

(9) Wanneer dieselfde prosesstuk aan twee of meer persone beteken moet word, moet dit aan elkeen beteken word, behalwe—

- (a) in die geval van 'n vennootskap, wanneer betekening kan geskied deur aflewering by die kantoor of besigheidsplek van sodanige vennootskap of, as daar nie so 'n kantoor of besigheidsplek is nie, dan deur betekening aan 'n lid van sodanige vennootskap op enigen van voormelde maniere;
- (b) in die geval van twee of meer persone wat in hul hoedanigheid van kuratore van 'n insolvente boedel, likwidateurs van 'n maatskappy, eksekuteurs, kuratore of voogde gedagvaar word, wanneer betekening kan geskied deur aflewering aan enigen van hulle op enigen van voormelde maniere;
- (c) in die geval van 'n sindikaat, ongeïnkorporeerde maatskappy, klub, vereniging, kerk, openbare inrigting of openbare liggaam, wanneer betekening kan geskied deur aflewering by die plaaslike kantoor of besigheidsplek van sodanige liggaam of, as daar nie so 'n kantoor of besigheidsplek is nie, deur betekening aan die voorsitter of sekretaris of soortgelyke amptenaar daarvan op enigen van voormelde maniere.

(10) 'n Getuiedagvaarding kan op 'n redelike tydstip voordat die getuie sy opwagting by die hof moet maak, beteken word, en wel op enigen van die voormelde maniere, maar dit hoef nie deur die geregsbode gedoen te word nie.

(11) (a) 'n Kennisgewing, versoek, verklaring of ander dokument wat nie 'n geregtelike prosesstuk is nie, kan beteken word deur dit met die hand af te lewer by die adres wat vir betekening in die dagvaarding of by verskyning om te verdedig, na gelang van die geval, gegee is, of deur dit per geregistreerde pos te stuur aan die posadres wat aldus gegee is.

(b) 'n Adres vir betekening of 'n posadres wat aldus gegee is, kan verander word deur 'n kennisgewing van 'n nuwe adres in te lewer, en daarna kan betekening soos voornoem, by sodanige uwe adres uitgevoer word.

(c) Totdat die teendeel blyk, word geag dat betekening per geregistreerde pos volgens hierdie subreël, om 10 vm. op die sewende dag na die datum van die posstempel op die registrasiebewys uitgevoer is.

(d) Betekening volgens hierdie subreël hoef nie deur tussenkoms van die geregsbode uitgevoer te word nie.

(12) Waar betekening nie op een van voormelde maniere uitgevoer kan word nie, kan die hof, nadat daar bewys gelewer is van daardie feit en dat die aksie binne die regsbevoegdheid van die hof is, beveel dat betekening uitgevoer word op die manier wat in so 'n bevel gemeld mag word, met inbegrip van kennisgewing per advertensie ter vervanging of aanvulling van betekening.

(13) Where the service to be effected is that of—

(a) an order made *ex parte* which calls upon the respondent to show cause at a time stated or limited in the order; or

(b) an interpleader summons;

it shall be effected at least three days plus one additional day for each ten miles distance of the place of service from the court-house, not exceeding twenty-one days in all, before the time stated or limited therein for the appearance of the party served.

(14) Except where otherwise provided, notice of application to the court shall be served at least three days before the time appointed for the hearing of the application but the court may on cause shown reduce such period.

(15) (a) Unless otherwise provided, where service of process may be effected by registered post, the service shall be so effected by the messenger placing a copy thereof in an envelope, addressing and posting it by prepaid registered letter to the address of the party to be served and at the time of registration making application for an acknowledgment by the addressee of the receipt thereof as provided in regulation 44 of *Government Notice No. R550* dated the 14th April, 1960.

(b) A receipt form completed as provided in regulation 57 of the said *Government Notice* shall be a sufficient acknowledgment of receipt for the purposes hereof.

(c) If no such acknowledgment be received the messenger shall state the fact in his return of service of the summons or process.

(d) Every such letter shall have on the envelope a printed or typewritten notice in the following terms:—

“This letter must not be readdressed. If delivery is not effected before 19..... it must be delivered to the messenger of the Bantu Affairs Commissioner's court at”

(16) (a) Every process issued out of any court other than a garnishee order, writ or warrant shall be of force throughout the Republic.

(b) Every garnishee order, writ or warrant issued out of any court shall be of force throughout the area, and all such process when endorsed by a judicial officer of any other area or district (and every judicial officer is hereby required on production to him of any such process to endorse the same), shall be of force throughout the area or district for which such judicial officer is appointed.

(c) Any process issued out of any court may be served or executed through the messenger of the court out of which such process is issued or through any other messenger, and if the process is to be served in an area for which there is no messenger it may be served by the messenger of a magistrate's court upon payment of the fees prescribed for the service of such process issued out of a magistrate's court: Provided that no costs shall be payable in excess of the costs of personal service in the cheapest and most effective manner suited to the circumstances.

SUMMONS COMMENCING ACTION

34. The process of the court for commencing an action shall be by summons calling upon the defendant to enter an appearance within a stated time after service, which shall not be less than three days after service, plus one additional day for each ten miles distance of the place of service from the court-house, but not to exceed twenty-one days in all, to answer the claim of the plaintiff and warning the defendant of the consequences of failure to do so; and shall be signed by the clerk of the court and shall bear the date of issue by him.

(13) Wanneer—

(a) 'n bevel wat *ex parte* gegee is en waarby daar van die respondent vereis word om op 'n tyd wat in die bevel vermeld of beperk word, gronde aan te voer; of

(b) 'n tussenpleitdagvaarding;

beteken moet word, moet betekening geskied minstens drie dae plus een ekstra dag vir elke tien myl wat die plek van betekening van die hofgebou verwyder is, dog altesaam hoogstens een-en-twintig dae, voor die tydstop of verstryking van die tydperk wat in sodanige bevel of tussenpleitdagvaarding vermeld word vir die verskyning van die party aan wie betekening geskied.

(14) Behalwe waar anders bepaal word, moet 'n kennisgewing van aansoek by die hof minstens drie dae voor die tyd wat vir die verhoor van die aansoek vasgestel is, beteken word, dog die hof kan sodanige tydperk verkort nadat gronde aangevoer is.

(15) (a) Wanneer 'n prosesstuk per geregistreerde pos beteken kan word, moet die geregsbode, behoudens andersluidende bepalinge, die prosesstuk aldus beteken deur 'n afskrif daarvan in 'n koevert te plaas, dit te adresseer en per geregistreerde brief, waarop die posgeld vooruitbetaal is, te pos aan die adres van die party aan wie beteken moet word, en, ten tyde van die registrasie van die brief, aansoek te doen om voorsien te word van 'n erkenning van die ontvangs daarvan deur die geadresseerde, soos bepaal in regulasie 44 van *Goewermentskennisgewing No. R550* van 14 April 1960.

(b) 'n Ontvangsbewys wat ooreenkomstig die bepalinge van regulasie 57 van genoemde *Goewermentskennisgewing* ingevul is, is vir die toepassing van hierdie reël voldoende erkenning van ontvangs.

(c) As so 'n erkenning nie ontvang word nie, moet die geregsbode hierdie feit in sy relaas van betekening van die dagvaarding of prosesstuk vermeld.

(d) Op elke koevert wat so 'n brief bevat, moet daar 'n kennisgewing in die volgende bewoording in druk of afskrif voorkom:—

„Hierdie brief moet nie heradresseer word nie. Indien dit nie voor 19..... afgelewer word nie, moet dit aan die geregsbode van die Bantoesake-kommissarishof te afgelewer word.”

(16) (a) Alle prosesstukke uit 'n hof uitgereik, uitgesonderd 'n skuldbeslagorder, bevelskrif of lasbrief is deur die hele Republiek van krag.

(b) Elke skuldbeslagorder, bevelskrif of lasbrief uit 'n hof uitgereik, is deur die hele gebied van krag, en al sulke prosesstukke wat deur 'n regterlike beampte van 'n ander gebied of distrik geëndosseer is (en hierby word van elke regterlike beampte vereis om so 'n prosesstuk te endosseer as dié hom voorgelê word), is van krag deur die hele gebied of distrik waarvoor dié regterlike beampte aangestel is.

(c) 'n Prosesstuk uit 'n hof uitgereik, kan deur tussenkoms van die geregsbode van die hof waaruit so 'n prosesstuk uitgereik word of deur tussenkoms van 'n ander geregsbode beteken of ten uitvoer gelê word, en as die prosesstuk beteken moet word in 'n gebied waarvoor daar geen geregsbode is nie, kan dit deur die geregsbode van 'n landdroshof beteken word teen betaling van die gelde voorgeskryf vir die betekening van sodanige prosesstuk wat uit 'n landdroshof uitgereik is: Met dien verstande dat geen koste wat meer bedra as die koste van persoonlike betekening op die goedkoopste en doeltreffendste manier wat by die omstandighede pas, betaalbaar is nie.

DAGVAARDING WAARDEUR 'N AKSIE BEGIN WORD

34. Die geregtelike proses vir die aanvang van 'n aksie is 'n dagvaarding waarby van die verweerder geëis word om binne 'n gespesifiseerde tydperk na betekening, en wel minstens drie dae na betekening plus een ekstra dag vir elke tien myl wat die plek van betekening van die hofgebou verwyder is dog altesaam hoogstens een-en-twintig dae, verskyning aan te teken ten einde op die eis van die eiser te antwoord, en waarby die verweerder gewaarsku word van die gevolge van versuim om dit te doen. Sodanige dagvaarding moet deur die klerk van die hof onderteken word en die datum dra waarop hy deur sodanige klerk uitgereik is.

ENDORSEMENT OF SUMMONS

35. (1) The summons shall before issue be endorsed with particulars of claim, and shall include—

- (a) a form of consent to judgment; and
- (b) a form of appearance to defend.

(2) The endorsement shall be signed by the plaintiff or by his attorney, and the full address where the plaintiff will accept service of process in the action and also the postal address of the person so signing shall be given thereon.

(3) The particulars of claim shall show the nature and amount of the claim, the rate of interest and the amount thereof claimed up to the date of the summons and the amount which, if the action is undefended, is claimed for attorney's costs and court fees. The messenger shall endorse the amount of his charges on the summons on service thereof.

(4) Where the summons contains more than one claim, the particulars of each claim and the relief sought in respect of each claim shall be stated separately.

(5) Where the particulars contain more than 100 words, they may be contained in an annexure served with the summons, which annexure shall be taken to be part of the summons.

(6) The clerk of the court may refuse to issue a summons in which an excessive amount is claimed for attorney's costs or court fees.

(7) The summons shall also show—

- (a) the surname of the defendant by which he is known to the plaintiff, the defendant's sex and residence or place of business, and, where known, his christian name or initials and his occupation; and, if defendant is sued in a representative capacity, the capacity in which he is so sued;
- (b) the christian name, surname, sex, occupation and the residence or place of business of the plaintiff;
- (c) where the plaintiff sues as cessionary, the name, address and description of the cedent at the date of the cession, and the date of the cession;
- (d) where the plaintiff sues in a representative capacity, the capacity in which he sues;
- (e) where the plaintiff sues upon an instrument presentment whereof was necessary, the fact and date of presentment;
- (f) where the defendant is cited under the jurisdiction conferred upon the court by section 10 (3) (b) of the Act the summons shall contain an averment that the whole cause of action arose within the area but need set out no further particulars in support of such averment.

(8) More claims than one may be made in a summons either alternatively or otherwise, but claims which are not expressed to be alternative shall not be mutually inconsistent, nor based on inconsistent averment of facts.

(9) (a) When a summons is issued in which is claimed the rent of any premises, the plaintiff may include in such summons a notice prohibiting any person from removing any of the furniture or other effects thereon which are subject to the plaintiff's hypothec for rent until an order relative thereto has been made by the court.

(b) The messenger shall, if required by the plaintiff and at such plaintiff's expense, make an inventory of such furniture or effects.

(c) Such notice shall operate to interdict any person having knowledge thereof from removing any such furniture or effects.

(d) Any person affected by such notice may apply to the court to have the same set aside.

ENDOSERING VAN DAGVAARDING

35. (1) Voordat die dagvaarding uitgereik word, moet die besonderhede van die eis daarop geëndosseer word, en moet dit die volgende vorms insluit, naamlik—

- (a) toestemming tot uitspraak; en
- (b) verskyning om te verdedig.

(2) Die endossement moet deur die eiser of sy prokureur onderteken word, en die volledige adres waar die eiser betekening van prosesstukke in die aksie sal aanneem en ook die posadres van die persoon wat aldus onderteken, moet daarin gemeld word.

(3) Die besonderhede van die eis moet die aard en bedrag van die eis meld, asook die rentekoers en die bedrag aan rente wat tot op die datum van die dagvaarding geëis word, en die bedrag wat, as die aksie nie verdedig word nie, by wyse van prokureurskoste en hofgelde geëis word. Wanneer die geregsbode die dagvaarding beteken, moet hy die bedrag van sy koste daarop endosseer.

(4) Wanneer die dagvaarding meer as een eis behels, moet die besonderhede van elke eis en die verligting wat ten opsigte van elke eis aangevra word, afsonderlik gemeld word.

(5) Wanneer die besonderhede meer as 100 woorde beslaan, kan hulle vervat word in 'n aanhangsel wat saam met die dagvaarding beteken word, en sodanige aanhangsel word as deel van die dagvaarding beskou.

(6) Die klerk van die hof kan weier om 'n dagvaarding waarin 'n buitensporige bedrag vir prokureurskoste en hofgelde geëis word, uit te reik.

(7) Die dagvaarding moet ook die volgende meld, naamlik—

- (a) die familienaam van die verweerder waarby hy aan die eiser bekend is, die verweerder se geslag en woning of besigheidsplek en, as dit bekend is, sy voornaam of voorletters en sy beroep; en, as die verweerder in 'n verteenwoordigende hoedanigheid gedagvaar word, die hoedanigheid waarin hy aldus gedagvaar word;
- (b) die voornaam, familienaam, geslag, beroep en die woning of besigheidsplek van die eiser;
- (c) wanneer die eiser as sessionaris dagvaar, die naam, adres en beskrywing van die sedent op die datum van die sessie, asook die datum van die sessie;
- (d) wanneer die eiser in 'n verteenwoordigende hoedanigheid dagvaar, die hoedanigheid waarin hy dagvaar;
- (e) wanneer die eiser dagvaar op grond van 'n dokument waarvan die aanbieding nodig was, die feit dat dit aangebied is en die datum waarop dit gedoen is;
- (f) wanneer die verweerder gedagvaar word kragtens die regsbevoegdheid wat by artikel 10 (3) (b) van die Wet aan die hof verleen word, moet die dagvaarding 'n bewering bevat dat die eisorsaak heeltemal binne die gebied ontstaan het maar hoef dit geen verdere besonderhede ter staving van so 'n bewering te verstrek nie.

(8) Meer as een eis kan, hetsy by wyse van alternatief of andersins, in 'n dagvaarding gestel word, maar eise ten opsigte waarvan daar nie verklaar word dat hulle alternatiewe is nie, mag nie onderling teenstrydig of op teenstrydige bewerings betreffende feite gegrond wees nie.

(9) (a) Wanneer 'n dagvaarding uitgereik word waarin die huurgeld van 'n perseel gevorder word, kan die eiser in sodanige dagvaarding 'n kennisgewing invoeg waarby iedereen verbied word om meubels of ander besittings daarop wat aan die eiser se hipoteek vir huurgeld onderworpe is, te verwyder alvorens 'n bevel in verband daarmee deur die hof gegee is.

(b) As die eiser dit verlang, moet die geregsbode 'n inventaris van dié meubels en besittings opstel en dit geskied op koste van die eiser.

(c) Sodanige kennisgewing dien tot interdik waarby iedereen wat daarvan kennis dra, verbied word om sulke meubels of besittings te verwyder.

(d) Iedereen wat deur so 'n kennisgewing geraak word, kan by die hof aansoek doen om die nietigverklaring daarvan.

ACTIONS BY AND AGAINST PARTNERS, ETC.

36. (1) Any two or more persons claiming or being sued as co-partners may sue or be sued in the name of the firm, of which such persons were co-partners at the time of the accruing of the cause of action; and, in any such case, any party may by notice require from the party so suing or sued a statement of the names and places of residence of the persons who were at the time of the accruing of the cause of action co-partners in any such firm.

(2) The party receiving such notice shall, within three days after receipt thereof, deliver the statement required.

(3) When the names of the partners are so declared, the action shall proceed in the same manner and the same consequences in all respects shall follow as if they had been named in the summons; but all the proceedings shall nevertheless continue in the name of the firm.

(4) Any person carrying on business in a name or style other than his own name may sue or be sued in such name or style as if it were a firm name; and so far as the nature of the case will permit all the provisions of this rule relating to proceedings against firms shall apply.

(5) The provisions of this rule shall also apply *mutatis mutandis* to an unincorporated company, syndicate, or association.

(6) When action has been instituted by or against a firm or by or against a person carrying on business in a name or style other than his own name or by or against an unincorporated company, syndicate or association in the name of the firm or in such name or style or in the name of the company, syndicate or association, as the case may be, the court may on the application of the other party to the action made at any time either before or after judgment on notice to a person alleged to be a partner in such firm or the persons so carrying on business, or a member of such company, syndicate or association, declare such person to be a partner, the person so carrying on business or a member, as the case may be, and on the making of such order the provisions of subrule (3) shall apply as if the name of such person had been declared in a statement delivered as provided in subrule (2).

JOINDER OF PARTIES

37. (1) Any number of persons, each of whom has a separate claim against the same defendant, may join as plaintiffs in one action if their right to relief depends upon the determination of some question of law or fact which if separate actions were instituted would arise in each action: Provided that if such joint action be instituted the defendant may apply to court for an order directing that separate trials be held and the court in its discretion may make such order as it deems just and expedient.

(2) In any joint action instituted as aforesaid judgment may be given for such one or more of the plaintiffs as may be found entitled to relief.

(3) If all the plaintiffs fail in any such action, the court may make such order as to costs as to it may seem just; in particular, it may order that the plaintiffs pay the costs of the defendant jointly and severally, the one paying the other to be absolved, and that if one plaintiff pays more than his *pro rata* share of the costs of the defendant, he shall be entitled to recover from the other plaintiffs their *pro rata* share of such excess.

(4) If some of the plaintiffs succeed and others fail the court may make such order as to costs as it may deem just.

38. (1) Several defendants may be sued in the alternative or both in the alternative and jointly in one action, whenever it is alleged by the plaintiff that he has suffered damages and that it is uncertain which of the defendants is in law responsible for such damages: Provided that on

AKSIES DEUR EN TEEN VENNOTE, ENS.

36. (1) Twee of meer persone wat as vennote eis of gedagvaar word, kan in die naam van die firma waarvan sulke persone vennote was op die tydstip toe die eisoorzaak ontstaan het, dagvaar of gedagvaar word; en in so 'n geval kan 'n party, by kennisgewing, van die party wat aldus dagvaar of gedagvaar word, 'n opgawe eis van die name en verblyfplekke van die persone wat op die tydstip waarop die eisoorzaak ontstaan het, vennote in sodanige firma was.

(2) Die party wat so 'n kennisgewing ontvang, moet die vereiste opgawe binne drie dae na ontvangs daarvan inlewer.

(3) Wanneer die name van die vennote aldus opgegee word, gaan die aksie voort op dieselfde wyse en ontstaan daar in alle opsigte dieselfde gevolge asof hul name in die dagvaarding genoem is; maar al die verrigtings moet nietemin in die naam van die firma voortgaan.

(4) Enigeen wat sake onder 'n ander naam of firma-naam as sy eie doen, kan onder sodanige naam of firma-naam dagvaar of gedagvaar word asof dit die naam van 'n firma is; en vir sover die aard van die saak dit toelaat, is al die bepalings van hierdie reël betreffende geregtelike optrede teen firmas van toepassing.

(5) Die bepalings van hierdie reël is *mutatis mutandis* ook van toepassing op 'n ongeïnkorporeerde maatskappy, sindikaat of vereniging.

(6) Wanneer 'n aksie deur of teen 'n firma of deur of teen 'n persoon wat onder 'n ander naam of firmanaam as sy eie naam sake doen, of deur of teen 'n ongeïnkorporeerde maatskappy, sindikaat of vereniging ingestel is in die naam van die firma of in sodanige naam of firmanaam of in die naam van die maatskappy, sindikaat of vereniging, na gelang van die geval, kan die hof op aansoek van die ander party by die aksie, gedoen te eniger tyd voor of nadat uitspraak gegee is, by kennisgewing aan iemand wat, na beweer word, 'n vennoot in sodanige firma of die persoon wat aldus sake doen of 'n lid van sodanige maatskappy, sindikaat of vereniging is, verklaar dat sodanige persoon 'n vennoot is, die persoon is wat aldus sake doen of 'n lid is, na gelang van die geval, en wanneer sodanige bevel gegee word, is die bepalings van subreël (3) van toepassing asof die naam van sodanige persoon gemeld is in 'n opgawe wat ingevolge subreël (2) ingelewer is.

SAMEVOEGING VAN PARTYE

37. (1) Enige getal persone, van wie elkeen 'n afsonderlike eis teen dieselfde verweerder het, kan gesamentlik as eisers in geding tree indien hul reg op verligting afhang van die beslissing van een of ander regs- of feitevraag wat, indien daar afsonderlik aksies ingestel sou word, in elke aksie sou ontstaan: Met dien verstande dat as so 'n gesamentlike aksie ingestel word, die verweerder by die hof aansoek kan doen om 'n bevel dat afsonderlike verhore gehou word en die hof volgens goeë dunske 'n bevel kan gee wat hy billik en dienstig ag.

(2) In 'n gesamentlike aksie wat soos voormeld ingestel is, kan uitspraak gegee word ten gunste van een of meer eisers wat volgens die bevinding van die hof tot verligting geregtig is.

(3) As nie een van die eisers in so 'n aksie slaag nie, kan die hof, wat die koste betref, 'n bevel gee wat hy billik ag; in die besonder kan hy beveel dat die eisers die koste van die verweerder gesamentlik en afsonderlik betaal—betaling deur die een onthef die ander—en dat, as een eiser meer as sy *pro rata*-deel van die koste van die verweerder betaal, hy die reg het om op die ander eisers hul *pro rata*-deel te verhaal van die bedrag wat hy aldus te veel betaal het.

(4) As sommige van die eisers in hul aksie slaag en die ander nie daarin slaag nie, kan die hof, wat die koste betref, 'n bevel gee wat hy billik ag.

38. (1) Verskeie verweerders kan by wyse van alternatief of sowel by wyse van alternatief as gesamentlik in een aksie aangespreek word wanneer die eiser beweer dat hy skade gely het en dat dit onseker is wie van die verweerders regtens vir die skade verantwoordelik is: Met

application of any of the defendants the court may in its discretion order that separate trials be held, or make such other order as it may deem just and expedient.

(2) If judgment is given in favour of any defendant or if any defendant is absolved from the instance, the court may make such order as to costs as to it may seem just; in particular, it may order—

- (a) the plaintiff to pay such defendant's costs; or
- (b) the unsuccessful defendants to pay the costs of the successful defendant jointly and severally, the one paying the other to be absolved, and that if one of the unsuccessful defendants pays more than his *pro rata* share of the costs of the successful defendant, he shall be entitled to recover from the other unsuccessful defendants their *pro rata* share of such excess, and the court may further order that if the successful defendant is unable to recover the whole or any part of his costs from the unsuccessful defendants, he shall be entitled to recover from the plaintiff such part of his costs as he cannot recover from the unsuccessful defendants.

(3) If judgment is given in favour of the plaintiff against more than one of the defendants the court may make such order as to costs as to it may seem just; in particular it may order those defendants against whom it gives judgment to pay the plaintiff's costs jointly and severally, the one paying the other to be absolved, and that if one of the unsuccessful defendants pays more than his *pro rata* share of the costs of the plaintiff he shall be entitled to recover from the other unsuccessful defendants their *pro rata* share of such excess.

AMENDMENT OF SUMMONS

39. (1) Subject to the provisions of this rule a summons may, before service, be amended by the plaintiff as he shall think fit.

(2) Any alteration or amendment of a summons before service and whether before or after issue, shall, before the summons is served, be initialled by the clerk of the court in the original summons, and, until so initialled, such alterations and amendments shall have no effect.

(3) A summons may, after service, be amended with the leave of the court, either on application on notice or at the hearing subject to such order as to adjournment and costs as shall be just; and the court shall take into consideration whether adequate prior notice of intention to apply for such amendment has been served upon the other party affected: Provided that when neither the christian name nor the initial of the defendant is shown, or a wrongly spelt christian name or not all christian names appear in the summons but the correct christian name or initial of the person on whom service of the summons has been effected is disclosed in the return of the messenger, the clerk of the court may, at the request of the plaintiff and without notice to such person insert such name or initial in the summons as being the name or initial of the defendant and such amendment for all purposes shall be considered as if it had been made before service of the summons.

CLAIMS IN RECONVENTION

40. (1) The provisions of these rules shall *mutatis mutandis* apply to claims in reconvention except that it shall not be necessary to enter an appearance to defend, and that all times which, in the case of a claim in convention, run from the date of appearance, shall, in the case of a claim in reconvention, run from the date of delivery of the claim.

dien verstande dat die hof, op aansoek van een of meer van die verweerders, na goeddunke kan beveel dat afsonderlike verhore gehou word of sodanige ander bevel kan gee wat hy billik en dienstig ag.

(2) As uitspraak ten gunste van die een of ander verweerder gelewer word of as daar aan die een of ander verweerder absolusie van die instansie verleen word, kan die hof, wat die koste betref, 'n bevel gee wat hy billik ag; in besonder kan hy beveel—

- (a) dat die eiser die koste van sodanige verweerder moet betaal; of
- (b) dat die onsuksesvolle verweerders die koste van die suksesvolle verweerder gesamentlik en afsonderlik betaal—betaling deur die een onthef die ander—en dat, as een van die onsuksesvolle verweerders meer as sy *pro rata*-deel van die koste van die suksesvolle verweerder betaal, hy die reg het om op die ander onsuksesvolle verweerders hul *pro rata*-deel te verhaal van die bedrag wat hy aldus te veel betaal het, en die hof kan voorts beveel dat, as die suksesvolle verweerder nie in staat is om sy koste in die geheel of ten dele op die onsuksesvolle verweerders te verhaal nie, hy die reg het om dié deel van sy koste wat hy nie op die onsuksesvolle verweerders kan verhaal nie, op die eiser te verhaal.

(3) As uitspraak ten gunste van die eiser teen meer as een van die verweerders gelewer word, kan die hof, wat die koste betref, 'n bevel gee wat hy billik ag; in die besonder kan hy beveel dat daardie verweerders teen wie hy uitspraak gee, die eiser se koste gesamentlik en afsonderlik betaal—betaling deur die een onthef die ander—en dat, as een van die onsuksesvolle verweerders meer as sy *pro rata*-deel van die koste van die eiser betaal, hy die reg het om op die ander onsuksesvolle verweerders hul *pro rata*-deel te verhaal van die bedrag wat hy aldus te veel betaal het.

WYSIGING VAN DAGVAARDING

39. (1) Behoudens die bepalings van hierdie reël, kan die eiser 'n dagvaarding na goeddunke wysig voordat dit beteken word.

(2) 'n Verandering of wysiging van 'n dagvaarding voordat dit beteken word en hetsy voor- of nadat dit uitgereik is, moet, voordat die dagvaarding beteken word, deur die klerk van die hof in die oorspronklike dagvaarding geparafeer word, en totdat dit aldus geparafeer is, is sulke veranderings en wysigings van nul en gener waarde.

(3) Nadat 'n dagvaarding beteken is, kan dit met die toestemming van die hof, hetsy op aansoek na kennisgewing of by die verhoor, gewysig word onderworpe aan so 'n bevel betreffende uitstel en koste as wat billik is; en die hof moet in aanmerking neem of toereikende voorafgaande kennisgewing van die voorname om om so 'n wysiging aansoek te doen, aan die ander party beteken is: Met dien verstande dat, wanneer nog die voornaam nog die voorletter van die verweerder aangetoon word of 'n verkeerd gespelde voornaam of nie alle voornaam in die dagvaarding voorkom nie, dog die juiste voornaam of voorletter van die persoon aan wie die dagvaarding beteken is, in die relaas van die geregsbode aangedui word, die klerk van die hof op versoek van die eiser en sonder kennisgewing aan sodanige persoon, sodanige naam of voorletter as die naam of voorletter van die verweerder in die dagvaarding kan invoeg, en sodanige wysiging word vir alle doeleindes beskou asof dit aangebring is voordat die dagvaarding beteken is.

EISE IN REKONVENSIE

40. (1) Die bepalings van hierdie reëls is *mutatis mutandis* van toepassing op eise in rekonvensie, behalwe dat verskyning vir verdediging nie aangeteken hoef te word nie en dat alle tydperke wat in die geval van 'n eis in konvensie van die datum van verskyning af loop, in die geval van 'n eis in rekonvensie van die datum van inlewering van die eis af loop.

(2) A claim in reconvention shall be made by the delivery, within the time limited by rule 47 for the delivery of a plea, of a statement in writing giving such particulars of the claim in reconvention as are required as to claims in convention.

(3) A defendant may set up by a claim in reconvention any right or claim of any amount which he may allege against the plaintiff, whether liquid or illiquid, whether liquidated or unliquidated, whether or not it arises out of or is connected with the subject-matter of the claim in convention; and such claim, if within the jurisdiction of the court, shall have the same effect as a cross-action, so as to enable the court to pronounce a final judgment in the same action both on the claim in convention and on the claim in reconvention.

(4) Where both the claim in convention and the claim in reconvention proceed to trial, each action may be tried separately, but judgment shall be given on both *pari passu*.

(5) A claim in reconvention may not be made by a defendant in reconvention.

(6) Where an action is withdrawn, stayed, discontinued or dismissed it shall nevertheless be competent to proceed separately with the claim in reconvention, if any.

APPEARANCE TO DEFEND

41. (1) A defendant intending to defend shall, within three days after service of the summons on him plus one additional day for each 10 miles distance of the place of service from the court-house, not exceeding 21 days in all, or within the period stated in the summons, whichever shall be the longer, enter an appearance to defend by delivery of a memorandum in writing stating that he intends to defend.

(2) Notwithstanding anything in subrule (1) an appearance to defend, even though entered after the expiry of the time mentioned in that subrule, shall nevertheless be effective provided a request for default judgment has not yet been made.

(3) The memorandum shall be signed by the defendant and shall state the full address for service and also the postal address of the person who has so signed.

(4) The clerk of the court shall, at the request of a defendant who does not employ an attorney, enter an appearance for him.

JUDGMENT BY CONSENT OR DEFAULT

42. (1) A defendant may before entry of appearance consent to judgment by—

- (a) signing the form of consent endorsed on the original summons; or
- (b) lodging with the clerk of the court a consent in a similar form duly signed by him and by two witnesses whose addresses are also given;
- (c) lodging with the clerk of the court a copy of the summons served upon him with the form of consent endorsed thereon duly signed by him.

(2) Where a defendant so consents before instructions for service have been given to the messenger, it shall not be necessary to serve the summons, and he shall not be chargeable with fees for service.

(3) A defendant so consenting at least 24 hours before the expiration of the time limited for appearance shall not be chargeable with judgment charges.

(4) A defendant may after entry of appearance consent to judgment by delivering a consent signed by himself or by his attorney of record in form similar to that endorsed on the summons.

(2) 'n Eis in rekonvensie word ingestel deur binne die tydperk wat by reël 47 vir die inlewering van 'n pleit gestel word, 'n skriftelike verklaring in te lewer waarin sodanige besonderhede van die eis in rekonvensie verstrekk word as wat met betrekking tot eise in konvensie vereis word.

(3) 'n Verweerder kan 'n reg of eis van enige bedrag wat hy teen die eiser aanvoer, deur middel van 'n eis in rekonvensie opwerp, ongeag of dit 'n likwiede of 'n illikwiede of 'n gelikwiede of ongelikwiede reg of eis is en of dit ontstaan uit of verband het met die onderwerp van die eis in konvensie al dan nie; en as so 'n eis binne die regsbevoegdheid van die hof is, het dit dieselfde uitwerking as 'n kruisgeding ten einde die hof in staat te stel om in dieselfde aksie 'n finale uitspraak oor sowel die eis in konvensie as die eis in rekonvensie te gee.

(4) Wanneer daar tot verhoor van beide die eis in konvensie en die eis in rekonvensie oorgegaan word, kan elke aksie afsonderlik verhoor word, maar uitspraak moet *pari passu* oor albei gegee word.

(5) 'n Verweerder in rekonvensie kan nie 'n eis in rekonvensie instel nie.

(6) Wanneer 'n aksie teruggetrek, opgeskort, gestaak of afgewys word, kan daar nogtans afsonderlik met die eis in rekonvensie, as daar een is, voortgegaan word.

VERSKYNING VIR VERDEDIGING

41. (1) 'n Verweerder wat voornemens is om te verdedig, moet binne drie dae na betekening van die dagvaarding op hom plus een ekstra dag vir elke tien myl wat die plek van betekening van die hofgebou verwyder is, dog altesaam hoogstens een-en-twintig dae, of binne die tydperk in die dagvaarding vermeld, watter ook al die langste is, verskyning vir verdediging aanteken deur 'n skriftelike memorandum in te lewer waarin hy verklaar dat hy voornemens is om te verdedig.

(2) Ondanks die bepalings van subreël (1) en al word verskyning om te verdedig ook aangeteken na verstryking van die tydperk in daardie subreël genoem, word dit nogtans toegelaat mits nog nie om uitspraak by verstek gevra is nie.

(3) Die memorandum moet deur die verweerder onderteken word en moet die volledige adres waar betekening moet plaasvind, asook die posadres van die ondertekenaar meld.

(4) Die klerk van die hof moet op versoek van 'n verweerder wat nie 'n prokureur het nie, vir sodanige verweerder verskyning aanteken.

UITSPRAAK BY TOESTEMMING OF VERSTEK

42. (1) Voordat 'n verweerder verskyning aanteken, kan hy toestemming tot uitspraak verleen deur—

- (a) die vorm van toestemming wat op die oorspronklike dagvaarding geëndosseer is, te onderteken; of
- (b) by die klerk van die hof 'n toestemming in dergelyke vorm in te dien, welke toestemming onderteken moet wees deur hom en deur twee getuies, wie se adresse ook verstrekk moet word;
- (c) 'n afskrif van die dagvaardiging wat aan hom beteken is, met die daarop geëndosseerde vorm van toestemming behoorlik deur hom onderteken, by die klerk van die hof in te dien.

(2) Wanneer 'n verweerder aldus toestem voordat daar opdrag tot betekening aan die geregsbode gegee is, is dit nie nodig om die dagvaarding te beteken nie en word geen betekeningsgelde teen die verweerder in rekening gebring nie.

(3) Teen 'n verweerder wat minstens vier-en-twintig uur voor verstryking van die termyn wat vir verskyning gestel is, op hierdie wyse toestemming verleen, word geen uitspraakskoste in rekening gebring nie.

(4) 'n Verweerder kan, nadat hy verskyning aangeteken het, toestemming tot uitspraak verleen deur die inlewering van 'n toestemming wat deur hom of sy prokureur in die saak onderteken is en soortgelyke vorm het as dié een wat op die dagvaarding geëndosseer is.

(5) If the defendant's consent is for less than the amount claimed in the summons, he may enter an appearance to defend or may continue his defence as to the balance of the claim; and, notwithstanding a judgment upon such consent, the action may proceed as to such balance, and it shall in that event be in all subsequent respects an action for such balance.

43. (1) If a defendant has failed to enter appearance to defend within the time limited in rule 41 or before the lodgment of the request hereinafter mentioned and has not consented to judgment the plaintiff may lodge with the clerk of the court a written request to have judgment entered against such defendant for any sum not exceeding the sum claimed in the summons or for other relief so claimed, for the costs of the action, and for interest from the date of the summons to the date of judgment at the rate specified in the summons, or, if no rate be specified, at the rate of six per centum per annum.

(2) If the defendant has entered appearance but has failed to deliver a plea within the time limited by rule 47 the plaintiff may deliver notice in writing calling upon the defendant to deliver a plea within 48 hours of the receipt of such notice, and on failure of the defendant so to do may lodge with the clerk of the court a written request to have judgment entered in the same manner as if the defendant had failed to enter appearance to defend.

(3) When the defendant has failed to enter appearance to defend or having entered appearance has failed to deliver a plea within the period specified in a notice delivered to him in terms of subrule (2) and the plaintiff has in either case requested the entry of judgment, or when the defendant has consented to judgment, the clerk of the court shall, subject to the provisions of subrules (4), (5), (6), (7) and (8), enter judgment in terms of the plaintiff's request or of the defendant's consent, as the case may be.

(4) If it appears to the clerk of the court that the defendant intends to defend the action but that his entry of appearance is defective in respect that the memorandum thereof—

- (a) has not been properly delivered; or
- (b) has not been properly signed; or
- (c) does not set out the postal address of the person signing it or an address for service as prescribed in rule 41; or
- (d) exhibits any two or more of such defects or any other defect of form;

he shall not enter judgment against the defendant unless the plaintiff has delivered written notice to the defendant that request for judgment in default of due entry of appearance is being made and the defendant has not within 48 hours of the receipt by him of such notice delivered a memorandum of entry of appearance in due form. Such notice shall clearly set out in what respect the defendant's entry of appearance is alleged to be defective.

(5) Judgment in default of appearance to defend shall not be entered in an action in which the summons has been served by registered post unless with the return of service by the messenger there has been filed the acknowledgment mentioned in rule 33 (15).

(6) The clerk of the court shall refer to the court any request made for the entry of judgment on a claim for damages and the plaintiff shall furnish to the court evidence either oral or by affidavit of the nature and extent of the damages suffered by him. The court shall thereupon assess the amount recoverable by the plaintiff as damages and shall enter an appropriate judgment: Provided that in cases where the claim is one for damages for adultery or seduction in which under the Bantu cus-

(5) As die verweerder toestem tot 'n kleiner bedrag as dié wat in die dagvaarding geëis word, kan hy verskyning vir verdediging aanteken of, wat die saldo van die eis betref, sy verdediging voortsit; en die aksie kan, ondanks 'n uitspraak kragtens sodanige toestemming, voortgesit word wat genoemde saldo betref en is in dié geval in alle verdere opsigte 'n aksie oor sodanige saldo.

43. (1) As 'n verweerder in gebreke gebly het om verskyning vir verdediging binne die termyn in reël 41 gestel, of voordat ondergenoemde versoek ingedien is, aan te teken en nie toestemming tot uitspraak verleen het nie, kan die eiser by die klerk van die hof 'n skriftelike versoek indien dat uitspraak teen so 'n verweerder aange-teken word vir 'n bedrag van hoogstens dié wat in die dagvaarding geëis word of vir ander verligting wat aldus geëis word, vir die koste van die aksie en vir rente van die datum van die dagvaarding af tot die datum van uitspraak teen die koers in die dagvaarding gemeld of, as geen koers gemeld word nie, teen die koers van 6 persent per jaar.

(2) As die verweerder verskyning aangeteken maar in gebreke gebly het om 'n pleit binne die termyn gestel by reël 47 in te lewer, kan die eiser 'n skriftelike kennisgewing inlewer waarin hy die verweerder aansê om binne agt-en-veertig uur na ontvangs van die kennisgewing 'n pleit in te lewer, en kan die eiser, as die verweerder in gebreke bly om dit te doen, by die klerk van die hof 'n skriftelike versoek indien dat uitspraak op dieselfde wyse aangeteken word asof die verweerder versuim het om verskyning vir verdediging aan te teken.

(3) Wanneer die verweerder in gebreke gebly het om verskyning vir verdediging aan te teken of, hoewel hy verskyning aangeteken het, versuim het om 'n pleit in te lewer binne die termyn gemeld in die kennisgewing wat kragtens subreël (2) aan hom afgelewer is, en die eiser in die een of die ander geval aantekening van uitspraak versoek het, of wanneer die verweerder toestemming tot uitspraak verleen het, moet die klerk van die hof, met inagneming van die bepalings van subreëls (4), (5), (6), (7) en (8) uitspraak aanteken ooreenkomstig die eiser se versoek of die verweerder se toestemming, na gelang van die geval.

(4) As dit die klerk van die hof voorkom dat die verweerder voornemens is om die aksie te verdedig maar dat sy aantekening van verskyning gebrekkig is in dié opsig dat die memorandum daarvan—

- (a) nie behoorlik ingelewer is nie; of
- (b) nie behoorlik onderteken is nie; of
- (c) nie die posadres van die persoon wat dit onderteken het of 'n adres vir betekening volgens voorskrif van reël 41 meld nie; of
- (d) twee of meer van voornoemde gebreke of 'n ander gebrek met betrekking tot vorm het;

teken hy nie uitspraak teen die verweerder aan nie tensy 'n skriftelike kennisgewing dat om uitspraak by ontstentenis van behoorlike aantekening van verskyning gevra word, deur die eiser aan die verweerder gelewer is en die verweerder nie binne agt-en-veertig uur nadat hy dié kennisgewing ontvang het, 'n memorandum van aantekening van verskyning in 'n behoorlike vorm ingelewer het nie. Sodanige kennisgewing moet in duidelike bewoording meld in watter opsig die verweerder se aantekening van verskyning, na beweer word, gebrekkig is.

(5) Uitspraak by gebreke van verskyning vir verdediging word nie in 'n aksie waarin die dagvaarding per geregistreerde pos beteken is, aangeteken nie tensy die erkenning gemeld in reël 33 (15) saam met die geregsbode se relaas van betekening ingedien is.

(6) Die klerk van die hof moet 'n versoek om aantekening van uitspraak oor 'n eis vir skadevergoeding na die hof verwys, en die eiser moet dié mondeling of by wyse van 'n beëdigde verklaring aan die hof bewys lewer van die aard en die omvang van die skade wat hy gely het. Die hof moet vervolgens die bedrag wat die eiser by wyse van skadevergoeding kan verhaal, vasstel en 'n gepaste uitspraak aanteken: Met dien verstande dat, in sake waar daar 'n eis vir skadevergoeding weens owerspel of verleiding ingestel word en waar daar, ooreenkomstig die

tom concerned there is a recognized scale of damages, the court may dispense with evidence either oral or on affidavit and enter appropriate judgment forthwith.

(7) If the action be on a liquid document the plaintiff shall before entry of judgment whether by consent or default file the original of such document duly stamped, or an affidavit setting out reasons to the satisfaction of the court why such original cannot or should not be filed.

(8) The clerk of the court may refer to the court any consent to or request for judgment and the court may thereupon—

- (a) if a default judgment be sought call upon the plaintiff to produce such evidence either written or oral in support of his claim as it may deem necessary;
- (b) if a judgment by consent be sought call upon the plaintiff to produce evidence to satisfy the court that the consent has been signed by the defendant and is a consent to the judgment sought;
- (c) enter judgment in terms of plaintiff's request or for so much of the claim as has been established to its satisfaction;
- (d) enter judgment in terms of defendant's consent;
- (e) refuse judgment; or
- (f) make such other order as may be just.

(9) When one or more of several defendants in an action consent to judgment or fail to enter appearance or to deliver a plea, judgment may be entered against the defendant or defendants who have consented to judgment or are in default and the plaintiff may proceed on such judgment without prejudice to his right to continue the action against another defendant or other defendants.

(10) Judgment shall be entered by recording in the record of the case the particulars of the judgment and the date thereof.

FURTHER PARTICULARS

44. (1) A defendant may at any time after entering appearance to defend and before delivery of the plea apply to the plaintiff by notice for copies of all or any of the accounts or documents upon which the action is founded; and such copies shall be delivered by the plaintiff within seven days after receipt of such notice.

(2) The plaintiff shall, on notice, forthwith allow the defendant to inspect the originals of such accounts or documents.

(3) If the plaintiff wrongfully refuses or fails to furnish such copies or to allow the defendant so to inspect, the action may, on application, be dismissed with costs.

(4) Any party may, by notice delivered not more than seven days after entry of appearance in the case of a summons or after the delivery of any other pleading require the party delivering such pleading to deliver such further information as is reasonably necessary to enable such party to plead.

(5) The party delivering such pleading shall within seven days after receipt of such notice, deliver such information.

(6) For the purposes of this rule, the word "pleading" shall include summons, counterclaim, plea or reply.

PAYMENT INTO COURT

45. (1) A defendant may at any time pay into court unconditionally the amount claimed in the summons and thereupon all further proceedings in the action shall be stayed save as hereinafter provided for the recovery of any costs not included in such payment.

betrokke Bantogewoonte, 'n erkende skaal van skade-vergoeding is, die hof van getuienis, hetsy mondeling of by wyse van 'n beëdigde verklaring, kan afsien en on-verwyld 'n gepaste uitspraak kan aanteken.

(7) As die aksie op 'n likwiede dokument steun, moet die eiser voor die aantekening van uitspraak en ongeag of uitspraak by toestemming of by verstek geskied, die oorspronklike van die dokument na behoorlike beseëling indien of anders moet hy 'n beëdigde verklaring indien waarin tot tevredenheid van die hof gemeld word waarom die oorspronklike van die dokument nie ingedien kan of behoort te word nie.

(8) Die klerk van die hof kan 'n toestemming tot of 'n versoek om uitspraak na die hof verwys, en die hof kan vervolgens—

- (a) indien uitspraak by verstek verlang word, die eiser aanspreek om ter stawing van sy eis dié bewys, hetsy skriftelik of mondeling te verstrek wat die hof nodig mag ag;
- (b) indien uitspraak by toestemming verlang word, die eiser aanspreek om bewys tot tevredenheid van die hof te lewer dat die toestemming deur die verweerder onderteken is en wel 'n toestemming tot die verlangde uitspraak is;
- (c) uitspraak aanteken ooreenkomstig die verweerder se versoek of vir dié gedeelte van die eis wat tot tevredenheid van die hof bewys is;
- (d) uitspraak aanteken ooreenkomstig die verweerder se versoek;
- (e) uitspraak weier; of
- (f) sodanige ander bevel gee wat billik mag wees.

(9) Wanneer een of meer van verskeie verweerders in 'n aksie toestem tot uitspraak of in gebreke bly om verskyning aan te teken of 'n pleit in te lewer, kan uitspraak aangeteken word teen die verweerder of verweerders wat toestemming tot uitspraak verleen of in gebreke gebly het, en die eiser kan op sodanige uitspraak handel sonder om afbreuk te doen aan sy reg om die aksie teen een of meer ander verweerders voort te sit.

(10) Uitspraak word aangeteken deur die besonderhede van die uitspraak en die datum waarop dit aangeteken is, in die oorkonde van die saak op te teken.

NADERE BESONDERHEDE

44. (1) 'n Verweerder kan te eniger tyd nadat hy verskyning vir verdediging aangeteken het en voordat die pleit gelewer is, by kennisgewing aansoek by die eiser doen om afskrifte van al of enige van die rekenings of dokumente waarop die eis gegrond is, en die eiser moet sodanige afskrifte binne sewe dae na ontvangs van die kennisgewing inlewer.

(2) Die eiser moet, na kennisgewing, die verweerder on-verwyld toelaat om insae in die oorspronklike rekenings of dokumente te hê.

(3) As die eiser wederregtelik weier of versuim om die afskrifte te verskaf of om die verweerder toe te laat om insae daarin te hê, kan die aksie op aansoek met koste afgewys word.

(4) 'n Party kan by wyse van 'n kennisgewing wat hoogstens sewe dae na aantekening van verskyning in die geval van 'n dagvaarding of na inlewering van 'n ander pleitskrif ingelewer is, van die party wat so 'n pleitskrif inlewer, die inlewering eis van sodanige nadere inligting as wat redelikerwys nodig is om sodanige party in staat te stel om te pleit.

(5) Die party wat so 'n pleitskrif inlewer, moet dié inligting binne sewe dae na ontvangs van so 'n kennisgewing inlewer.

(6) Vir die doel van hierdie reël, beteken die woord „pleitskrif” ook 'n dagvaarding, teeneis, pleit of antwoord.

GEREGTELIKE INBETALING

45. (1) 'n Verweerder kan te eniger tyd die bedrag wat in die dagvaarding geëis word, onvoorwaardelik geregteelik inbetaal, en dan word alle verdere stappe in die aksie gestuit behalwe vir sover daar later in hierdie reëls voorsiening gemaak word vir die verhaal van koste wat nie in dié betaling ingesluit is nie.

(2) (a) A defendant may without prejudice pay an amount into court by way of offer in settlement of the plaintiff's claim.

(b) A plaintiff may within ten days after receipt of notice of such payment into court deliver a request for the payment out to him of the amount paid in and further proceedings shall thereupon be stayed save as hereinafter provided for the recovery of costs not included in the payment.

(3) A defendant paying money into court after entry of appearance in terms of subrule (1) or at any time in terms of subrule (2) shall at the same time deliver a notice setting out that an amount has been paid into court and stating whether it has been paid in unconditionally under subrule (1) or as an offer of settlement under subrule (2) and if in the case of payment in under subrule (2) the amount paid is offered in settlement of both claim and costs stating that fact.

(4) The clerk of the court shall pay out to the plaintiff any moneys paid into court under subrule (1) or (2) provided that moneys paid into court under subrule (2) shall only be paid out on delivery of the request mentioned in paragraph (b) of that subrule.

(5) A plaintiff entitled to payment out under subrule (4) shall, save when a defendant making payment in under subrule (2) states in his notice of payment that the amount paid in is inclusive of costs, be entitled to recover from the defendant the costs incurred by him up to the time of payment into court, together with his costs of obtaining payment out, in the same manner as if an order for such costs had been made by the court.

(6) Where money has been paid into court under subrule (2) as an offer of settlement and the court finds on a trial of the action that plaintiff has failed to prove that there is any more due to him than the amount so paid in, the court shall first order payment out to the plaintiff of so much thereof as may be awarded to him, but subject to any order or judgment against him for the defendant's costs, and shall then give judgment for the defendant and shall order the plaintiff to pay the costs incurred by the defendant after payment into court and shall make such order as may be just in regard to costs previously incurred.

(7) A defendant pleading tender shall on the day of filing his plea pay into court the amount so tendered if such amount has not already been paid to the plaintiff.

(8) Save as provided in subrule (4) moneys paid into court under this rule shall be paid out only upon a judgment declaring who is entitled thereto or upon the written consent of the parties.

(9) Where the claim is for damages or compensation the amount of a tender or payment into court shall not be disclosed to the court or in the pleadings until after judgment on the claim has been given. An order for costs shall be made only after disclosure of the amount tendered or paid into court and the court in awarding costs shall proceed as provided in subrule (6).

PLEA

46. (1) Any exceptions to a summons or other defence shall be raised by means of plea in accordance with the provisions of rule 47: Provided that before delivering his plea a defendant may move to strike out any two or more claims in the summons which, not being in the alternative, are mutually inconsistent, or are based on inconsistent averments of fact.

(2) Notice of such motion shall be delivered within seven days after entry of appearance and shall be heard and determined on a date and at a time stated in the application which date shall not be less than seven days after delivery of the said notice.

(2) (a) 'n Verweerder kan met voorbehoud van regte 'n bedrag by wyse van 'n aanbod ter vereffening van die eiser se eis geregte inbetaal.

(b) Binne tien dae nadat 'n eiser kennis van so 'n geregtelike inbetaling ontvang het, kan hy 'n versoek dat die inbetaalde bedrag aan hom uitbetaal word, inlewer en daarna word verdere stappe gestuit behalwe vir sover later hierin voorsiening gemaak word vir die verhaal van koste wat nie by so 'n betaling ingegrepe is nie.

(3) 'n Verweerder wat, nadat hy verskyning aangeteken het, 'n bedrag ooreenkomstig subreël (1) of te eniger tyd ooreenkomstig subreël (2) geregte inbetaal, moet terselfdertyd 'n kennisgewing inlewer waarin gemeld word dat 'n bedrag geregtelik inbetaal is, of die bedrag onvoorwaardelik ingevolge subreël (1) of by wyse van 'n aanbod ter vereffening ingevolge subreël (2) inbetaal is en, as die bedrag in die geval van 'n inbetaling ingevolge subreël (2) ter vereffening van sowel die eis as die koste aangebied word, die feit dat dit aldus aangebied word.

(4) Die klerk van die hof moet geld wat ingevolge subreël (1) of (2) geregtelik inbetaal is, aan die eiser uitbetaal: Met dien verstande dat geld wat ingevolge subreël (2) geregtelik inbetaal is, alleenlik na inlewering van die versoek gemeld in paragraaf (b) van daardie subreël uitbetaal moet word.

(5) 'n Eiser wat kragtens subreël (4) tot uitbetaling geregtig is, is geregtig om die koste wat hy tot op die tydstip van geregtelike inbetaling aangegaan het, tesame met sy koste om uitbetaling te verkry, op dieselfde wyse op die verweerder te verhaal as wanneer die hof 'n bevel vir sodanige koste gegee het, behalwe wanneer 'n verweerder wat ingevolge subreël (2) geregtelik inbetaal, in sy kennisgewing van inbetaling meld dat die inbetaalde bedrag die koste insluit.

(6) Wanneer geld ingevolge subreël (2) as 'n aanbod ter vereffening geregtelik inbetaal is en die hof by die verhoor van die aksie bevind dat die eiser nie daarin geslaag het om te bewys dat daar meer as die bedrag wat aldus inbetaal is, aan hom verskuldig is nie, moet die hof eers beveel dat soveel daarvan as wat aan die eiser toegeken mag word, maar onderworpe aan 'n bevel of uitspraak teen hom vir die betaling van die verweerder se koste, aan hom uitbetaal word, dan uitspraak ten gunste van die verweerder gee, die eiser beveel om die koste te betaal wat die verweerder na geregtelike inbetaling aangegaan het, en sodanige bevel in verband met die koste wat voorheen aangegaan is, gee as wat billik mag wees.

(7) 'n Verweerder wat aanbod van betaling pleit, moet op die datum waarop hy sy pleit indien, die bedrag wat aldus aangebied word, geregtelik inbetaal as daardie bedrag nie reeds aan die eiser betaal is nie.

(8) Behoudens die bepalings van subreël (4) word geld wat ingevolge hierdie reël geregtelik inbetaal is, alleen ingevolge 'n uitspraak waarby die persoon wat daartoe geregtig is aangewys word, of met die skriftelike toestemming van die partye uitbetaal.

(9) Wanneer daar 'n eis vir skadevergoeding of vergoeding ingestel is, word die bedrag van 'n aanbod of geregtelike inbetaling nie aan die hof of in die pleitskrifte openbaar gemaak alvorens uitspraak oor die eis gelewer is nie. 'n Bevel ten opsigte van koste word slegs na openbaarmaking van die aangebode of geregtelik inbetaalde bedrag uitgereik, en die hof moet by die toekenning van koste te werk gaan soos in subreël (6) bepaal.

PLEIT

46. (1) Alle eksepsies teen 'n dagvaarding of ander verweer moet by wyse van 'n pleit ooreenkomstig die bepalings van reël 47 opgewerp word: Met dien verstande dat 'n verweerder, voor die inlewering van sy pleit, die hof kan vra om die skraping van enige twee of meer eise in die dagvaarding wat, aangesien hulle nie by wyse van alternatief gestel is nie, onderling teenstrydig of op teenstrydige bewerings betreffende die feite gegrond is.

(2) Kennisgewing van so 'n versoek moet binne sewe dae na aantekening van verskyning ingedien word, en dit moet verhoor en beslis word op 'n datum en uur wat in die aansoek gemeld word, en hierdie datum moet minstens sewe dae na indiening van genoemde kennisgewing wees.

47. (1) The defendant shall within seven days—

- (a) after entry of appearance; or
- (b) after delivery of documents or particulars in terms of rule 44; or
- (c) if motion to strike out be set down for hearing in terms of rule 46, then within seven days after the dismissal of such motion; or
- (d) after any amendment of the summons allowed by the court at the hearing of such motion,

deliver a statement in writing to be called a plea.

(2) The plea shall be dated and be signed by the defendant or his attorney.

(3) The defendant in his plea shall either admit or deny or confess and avoid all the material facts alleged in the particulars to the summons and shall clearly and concisely state the nature of his defence and all the material facts on which it is based.

(4) (a) For the purpose of this rule "defendant" includes a person upon whom a summons has been served, who alleges that he is not the defendant cited in the summons and enters appearance to defend on that ground. The court may on the hearing of any such defence order costs to be paid to or by such person as if he were a party to the action.

(b) If such defence be sustained the court instead of dismissing the summons may, if moved thereto by the plaintiff, allow any necessary amendment and order that it be served upon the real defendant.

(5) A bare denial of liability, or a defence of general issue shall not be admissible; but the defendant may, either as a sole defence or in combination with any other defence not inconsistent therewith, deny specifically any of the allegations in the summons.

(6) Subject to the provisions of rule 45—

- (a) where a tender is pleaded as to part of the amount claimed, the plea shall specify the items of the plaintiff's claim to which the tender relates;
- (b) a plea of tender shall not be admissible unless the amount of the alleged tender is paid into court on delivery of the plea, if not already paid to the plaintiff. Such amount shall only be paid out to the plaintiff on the order of the court. Where the tender pleaded is one of the delivery of property other than money, the defendant shall deliver with his plea a statement in writing that he holds such property at the plaintiff's disposal at a place specified in such statement, and that he will continue so to hold it until judgment is delivered;
- (c) a tender after action brought shall (unless such undertaking is expressly disavowed at the time of such tender) imply an undertaking to pay the plaintiff's costs up to the date of the tender, and shall be valid without a tender or payment into court of the amount at which such costs may be taxed.

(7) Where payment into court is alleged in the plea, the particulars shall show whether the payment in has been made under rule 45 (1) or (2) or by way of tender under subrule (6) of this rule. If the nature of the payment be not specified it shall be deemed to be by way of tender after action brought.

(8) Every allegation of fact by the plaintiff which is inconsistent with the plea shall be presumed to be denied and every other allegation shall be taken to be admitted.

(9) If during the trial of an action it appears that there is *prima facie* evidence of a defence on some other ground than that pleaded the court may, at the trial, allow such new defence to be then pleaded *viva voce* on such terms as to adjournment and costs as shall be just.

47. (1) Die verweerder moet 'n skriftelike verklaring, bekend as 'n pleit, inlewer binne sewe dae—

- (a) na aantekening van verskyning; of
- (b) na inlewering van dokumente of besonderhede ooreenkomstig reël 44; of
- (c) as die mosie vir skrapping op die rol geplaas is vir verhoor ooreenkomstig reël 46, binne sewe dae nadat sodanige mosie afgewys is; of
- (d) na 'n wysiging van die dagvaarding wat die hof by die verhoor van so 'n mosie toestaan.

(2) Die verweerder of sy prokureur moet die pleit dateer en onderteken.

(3) Die verweerder moet in sy pleit al die belangrike feite wat in die besonderhede van die dagvaarding beweerd word, of erken of ontken of met teenwerping erken, en moet die aard van sy verweer en al die belangrike feite waarop dit gegrond word, duidelik en kortliks in sy pleit uiteensit.

(4) (a) Vir die doeleindes van hierdie reël, sluit „verweerder” ook iemand in aan wie 'n dagvaarding beteken is maar wat beweer dat hy nie die verweerder is wat in die dagvaarding genoem word nie en op daardie grond verskyning vir verdediging aanteken. By die verhoor van so 'n verweer, kan die hof beveel dat die koste aan of deur so 'n persoon betaal word asof hy 'n party by die aksie is.

(b) As so 'n verweer gehandhaaf word, kan die hof, in plaas van die dagvaarding af te wys, op 'n versoek by wyse van 'n mosie deur die eiser, alle nodige wysigings toelaat en beveel dat dit aan die werklike verweerder beteken word.

(5) 'n Blote ontkenning van aanspreeklikheid of 'n verweer van algehele ontkenning is nie toelaatbaar nie, maar 'n verweerder kan, hetsy as enigste verweer of saam met 'n ander verweer wat nie daarmee teenstrydig is nie, enigeen van die bewerings in die dagvaarding in die besonder ontken.

(6) Behoudens die bepalings van reël 45—

- (a) moet die pleit, wanneer aanbod ten opsigte van 'n deel van die geëiste bedrag gepleit word, dié items van die eiser se eis meld waarop die aanbod betrekking het;
- (b) is 'n pleit van aanbod nie toelaatbaar nie tensy die bedrag van die beweerde aanbod by inlewering van die pleit geregtelik inbetaal word as dit nie alreeds aan die eiser betaal is nie. Sodanige bedrag word alleenlik op bevel van die hof aan die eiser uitbetaal. Waar die aanbod wat gepleit word, uit die aanbod van ander goed as geld bestaan, moet die verweerder saam met sy pleit 'n skriftelike verklaring inlewer dat hy sodanige goed tot beskikking van die eiser hou op 'n plek wat in die verklaring gemeld word, en dat hy sal aanhou om dit aldus te hou totdat uitspraak gegee is;
- (c) bevat 'n aanbod wat na die instelling van 'n aksie gedoen word, 'n stilswyende verbintenis om die eiser se koste tot op die datum van die aanbod te betaal (tensy so 'n verbintenis ten tyde van die aanbod uitdruklik ontken word) en is dit geldig sonder 'n aanbod of geregtelike inbetaling van die bedrag waarop sodanige koste getakseer word.

(7) Wanneer geregtelike inbetaling in die pleit beweer word, moet die besonderhede aantoon of die inbetaling ingevolge reël 45 (1) of (2) of by wyse van 'n aanbod ingevolge subreël (6) van hierdie reël geskied het. As die aard van die inbetaling nie gemeld word nie, word dit geag te geskied het by wyse van aanbod nadat aksie ingestel was.

(8) Elke feitlike bewering van die eiser wat strydig met die pleit is, word geag ontken en elke ander bewering word geag erken te wees.

(9) As gedurende die verhoor van 'n aksie blyk dat daar *prima facie*-bewys bestaan van 'n verweer op 'n ander grond as dié wat gepleit is, kan die hof by die verhoor toestaan dat sodanige nuwe verweer dan *viva voce* gepleit word op sodanige voorwaardes betreffende verdaging en koste as wat billik is.

(10) A defendant raising a plea that the summons does not comply with the requirements of rules 34 and 35 shall set out particulars of the non-compliance alleged.

(11) When the plea does not comply with the requirements of this rule the court may, in its discretion, *suo motu* or upon the request of the plaintiff, direct that the defence to the claim, and such other amendment to the pleadings as may be necessary, be determined as is provided in rule 50.

(12) Information delivered by the defendant in terms of rule 44 shall be deemed to be included in the plea.

(13) Any defence, including an exception, which can be adjudicated upon without the necessity of going into the main case may be set down by either party for a separate hearing upon seven days' notice.

REPLY

48. (1) Where the defence is other than a bare denial of one or more of the allegations of the summons, the plaintiff may within seven days after the delivery of the plea or after the delivery in terms of rule 44 of further information in respect of the plea deliver a statement in writing to be called a reply.

(2) The rules applicable to the plea shall, *mutatis mutandis*, apply to the reply.

(3) Where the plaintiff does not within the time limit deliver a reply, he shall be taken to deny all the allegations of fact contained in the plea.

(4) Upon the delivery of a reply or, where no reply is delivered, upon the expiration of the period for reply, the pleadings shall be deemed to be closed.

DISCOVERY OF DOCUMENTS

49. (1) After the close of pleadings either party may deliver a notice to the other party calling upon him to deliver a schedule specifying the books and documents in his possession or under his control relating to the action which he intends to use in the action or which tend to prove or disprove either party's case. Such schedule verified by affidavit shall be delivered by the party thereto required within three days of the delivery of the aforesaid notice. If privilege be claimed for any of the documents scheduled, such documents shall be separately listed on the schedule and the ground on which privilege is claimed in respect of each shall be set out.

(2) A book or document not so disclosed may not be used for any purpose on the trial of the action by the party in whose possession or under whose control it is without the leave of the court on such terms as to adjournment and costs as may be just, but the other party may call for and use such book or document in the cross-examination of a witness.

(3) Each party shall, on notice, forthwith allow the other party to inspect and take copies of all books and documents disclosed in terms of subrule (1) or specified in a notice delivered in terms of subrule (4) and shall, on prepayment therefor, forthwith furnish the other party with such copies thereof or extracts therefrom as may be requested.

(4) Either party may, by notice to produce, require the other party to produce, on the trial of the action, the books and documents so disclosed and also any other books and documents specified in detail; and such a notice shall have the effect of a subpoena under rule 51 as regards all such books or documents as are in the possession or under the control of the party to whom notice is so given.

(10) 'n Verweerder wat pleit dat die dagvaarding nie aan die vereistes van reëls 34 en 35 voldoen nie, moet besonderhede betreffende die beweerde nie-voldoening verstrekk.

(11) Wanneer die pleit nie aan die vereistes van hierdie reël voldoen nie, kan die hof na goeddunke *suo motu* of op versoek van die eiser gelas dat die verweer teen die eis en sodanige ander wysiging van die pleitskrifte wat nodig mag wees, volgens die voorskrifte van reël 50 bepaal word.

(12) Inligting wat kragtens reël 44 deur die verweerder ingelewer word, word geag in die pleit ingesluit te wees.

(13) Enige verweer, insluitende 'n eksepsie, waaroor die hof 'n beslissing kan vel sonder dat dit nodig is om op die hoofsaak in te gaan, kan deur die een of die ander party onderworpe aan 7 dae kennisgewing vir afsonderlike verhoor op die rol geplaas word.

REPLIEK

48. (1) Wanneer 'n verweer nie slegs 'n blote ontkenning van een of meer van die bewerings in die dagvaarding is nie, kan die eiser binne sewe dae na die inlewering van die pleit of na inlewering, ooreenkomstig reël 44, van nadere inligting ten opsigte van die pleit, 'n skriftelike verklaring, bekend as 'n repliek, inlewer.

(2) Die reëls van toepassing op die pleit, is *mutatis mutandis* van toepassing op die repliek.

(3) Wanneer die eiser nie binne die gestelde termyn 'n repliek inlewer nie, word veronderstel dat hy al die feitelike bewerings in die pleit ontken.

(4) By inlewering van 'n repliek, of as daar geen repliek ingelewer word nie, na verstryking van die termyn wat vir die repliek gestel is, word die pleitskrifte geag afgesluit te wees.

BLOOTLEGGING VAN DOKUMENTE

49. (1) Nadat die pleitskrifte afgesluit is, kan enigeen van die partye 'n kennisgewing by die ander party inlewer waarin hy aangesê word om 'n lys in te lewer waarin gespesifiseer word die boeke en dokumente in sy besit of onder sy beheer wat betrekking het op die aksie en wat hy voornemens is om in die aksie te gebruik of wat strek tot staving of weerlegging van die saak van enigeen van die partye. Die lys, ondersteun deur 'n beëdigde verklaring, moet deur die party van wie dit vereis word, ingelewer word binne drie dae nadat voornoemde kennisgewing ingelewer is. As daar op privilegie ten opsigte van enigeen van die opgegewe dokumente aanspraak gemaak word, moet dié dokumente afsonderlik in die lys opgenoem en die gronde waarop daar op privilegie aanspraak gemaak word, ten opsigte van elkeen uiteengesit word.

(2) 'n Boek of dokument wat nie aldus blootgelê is nie, mag nie deur die party in wie se besit of onder wie se beheer dit is, sonder die verlof van die hof op sodanige voorwaardes ten opsigte van verdaging en koste as wat billik is, vir enige doel by die verhoor van die aksie gebruik word nie, maar die ander party kan die boek of dokument by die kruisverhoor van 'n getuie opvorder en gebruik.

(3) Elke party moet, na kennisgewing, die ander party onverwyld toelaat om insae te hê in alle boeke ooreenkomstig subreël (1) blootgelê of in 'n kennisgewing ooreenkomstig subreël (4) gespesifiseer en om afskrifte daarvan te maak en moet, nadat vooruitbetaling daarvoor gedoen is, onverwyld die ander party van die aangevraagde afskrifte daarvan of uittreksels daaruit voorsien.

(4) Enigeen van die partye kan, by kennisgewing om voor te lê, van die ander party vereis dat hy by die verhoor van die aksie die aldus blootgelegde boeke en dokumente en ook ander breedvoerig gespesifiseerde boeke en dokumente oorlê; en so 'n kennisgewing het die krag van 'n getuiedagvaarding ingevolge reël 51 vir sover dit betrekking het op al sodanige boeke of dokumente in die besit of onder die beheer van die party aan wie kennis aldus gegee word.

PRE-TRIAL PROCEDURE

50. (1) The court may at any stage in any legal proceedings in its discretion *suo motu* or upon the request in writing of either party direct the parties or their representatives to appear before it in chambers for a conference to consider—

- (a) the simplification of the issues;
- (b) the necessity or desirability of amendments to the pleadings;
- (c) the possibility of obtaining admissions of fact and of documents with a view to avoiding unnecessary proof;
- (d) the limitation of the number of expert witnesses;
- (e) such other matters as may aid in the disposal of the action in the most expeditious and least costly manner.

(2) Such request shall be made in duplicate to the clerk of the court and shall indicate generally the matters which it is desired should be considered at such conference. The clerk shall forthwith place such request before a judicial officer, who shall, if he decides to call a conference, direct the clerk of the court to issue the necessary process.

(3) The process for requiring the attendance of parties or their representatives at a pre-trial conference shall be by letter signed by the clerk of the court together with a copy of the request, if any, referred to in subrule (2). Such letter shall be delivered by hand or posted by registered post at least forty-eight hours prior to the date fixed for the said conference.

(4) The court shall make an order which recites the action taken at the conference, the amendments allowed to the pleadings and the agreements made by the parties as to any of the matters considered, and which limits the issues for trial to those not disposed of by admissions or agreements of the parties or their representatives.

(5) Such order shall be binding on the parties unless altered at the trial to prevent manifest injustice.

(6) If a party refuses or neglects to appear at the conference the court may, without derogation from its power to punish for contempt of court, make such order as it may consider equitable, in the circumstances and upon conclusion of the proceedings may order the party who has so absented himself to pay such costs as in the opinion of the court were incurred as a result of the said absence.

(7) The court may make such order as to costs of any proceedings under this section as it deems fit.

MODES OF PROCURING ATTENDANCE OF WITNESSES AND PENALTY FOR NON-ATTENDANCE

51. (1) The process of the court for compelling the attendance of any person to give evidence or to produce any books, papers or documents shall be by subpoena issued by the clerk of the court and sued out by the party desiring the attendance of such person. In the case of evidence taken on commission, such process shall be sued out by the party desiring the attendance of the witness, and issued by the commission.

(2) There shall be delivered to the messenger, if the party suing out the subpoena desires it to be served through the messenger, together with the said subpoena so many copies thereof as there are witnesses to be summoned, and also such sum or sums of money as the party for whom they are to be summoned intends that the messenger shall pay or offer to the said witnesses respectively for their conduct money.

(3) The court may set aside service of any subpoena if it shall appear that the witness served was not given reasonable time to enable him to appear in pursuance of the subpoena.

PROSES-VOORAF

50. (1) Die hof kan in enige stadium van 'n regseding die partye of hul verteenwoordigers na goeddunke *suo motu* of op die skriftelike versoek van die een of die ander party, gelas om voor hom in kamers te verskyn vir 'n samespreking om oorweging te skenk aan—

- (a) die vereenvoudiging van die geskilpunte;
- (b) die noodsaaklikheid of wenslikheid daarvan om die pleitstukke te wysig;
- (c) die moontlikheid om toelatings van feite en dokumente te verkry met die doel om onnodige bewyslewering te voorkom;
- (d) die beperking van die getal deskundige getuies;
- (e) sodanige ander sake wat daartoe mag bydra om die aksie op die vinnigste en goedkoopste manier af te handel.

(2) So 'n versoek moet in duplo aan die klerk van die hof gerig word en in die algemeen 'n aanduiding gee van die sake waarvan die oorweging by so 'n samespreking verlang word. Die klerk moet so 'n versoek onverwyld aan 'n regterlike beamppte voorlê wat, as hy besluit om 'n samespreking te hou, die klerk van die hof moet gelas om die nodige prosesstukke uit te reik.

(3) Die prosesstuk vir die aansegging van partye of hul verteenwoordigers om 'n proses-vooraf by te woon, bestaan uit 'n brief onderteken deur die klerk van die hof en 'n afskrif van die versoek, indien daar een is, waarna in subreël (2) verwys word. So 'n brief moet minstens agt-en-veertig uur voor die datum wat vir genoemde samespreking vasgestel is, met die hand afgelewer of per geregistreerde pos gestuur word.

(4) Die hof moet 'n bevel uitreik waarin die stappe wat by die samespreking gedoen is, die wysigings wat in die pleitskrifte toegelaat is en die ooreenkomste wat die partye in verband met die bespreekte sake getref het, gemeld word en die geskilpunte vir verhoor beperk word tot dié wat nie deur middel van toelatings of ooreenkomste van die partye of hul verteenwoordigers afgehandel is nie.

(5) So 'n bevel is bindend vir die partye tensy dit tydens die verhoor gewysig word ten einde 'n klaarblyklike onreg te voorkom.

(6) As 'n party weier of versuim om by die samespreking te verskyn, kan die hof, sonder inkorting van sy bevoegdheid om straf weens minagting van die hof op te lê, 'n bevel uitreik wat hy onder die omstandighede as billik beskou en na afloop van die verrigtings die party wat aldus afwesig was, gelas om dié koste te betaal wat, volgens die oordeel van die hof, as gevolg van genoemde afwesigheid aangegaan is.

(7) Die hof kan, wat die koste van verrigtings ingevolge hierdie artikel betref, 'n bevel uitreik wat hy dienstig ag.

METODES OM DIE BYWONING VAN GETUIES TE VERSEKER EN STRAF VIR NIE-BYWONING

51. (1) Die geregtelike prosesstuk om iemand te verplig om voor die hof te verskyn ten einde getuienis af te lê of boeke, dokumente of stukke oor te lê, is 'n getuiedagvaarding wat deur die klerk van die hof uitgereik en uitgeneem word deur die party wat verlang dat sodanige persoon voor die hof verskyn. In die geval van getuienis wat by wyse van kommissie afgeneem word, word die prosesstuk deur die party wat die verskyning van die getuie verlang, uitgeneem en deur die kommissaris uitgereik.

(2) As die party wat die getuiedagvaarding uitneem, verlang dat dit deur tussenkoms van die geregsbode beteken word, moet daar, tesame met genoemde getuiedagvaarding, soveel afskrifte daarvan as wat daar getuies is wat gedagvaar moet word, asook die bedrag of bedrae wat die geregsbode, volgens die voorneme van die party ten behoewe van wie hulle gedagvaar word, aan sulke getuies as getuiegeld moet betaal of aanbied, aan hom oorhandig word.

(3) As blyk dat daar nie 'n redelike tyd aan die getuie toegestaan is om ingevolge die getuiedagvaarding te verskyn nie, kan die hof die betekening van die getuiedagvaarding tersyde stel.

(4) (a) If any person, being duly subpoenaed to give evidence or to produce any books, papers or documents in his possession or under his control, which the party requiring his attendance desires to show in evidence, fails, without lawful excuse, to attend or to give evidence or to produce those books, papers or documents according to the subpoena or, unless duly excused, fails to remain in attendance throughout the trial, the court may, upon being satisfied upon oath or by the return of the messenger that such person has been duly subpoenaed and that his reasonable expenses have been paid or offered to him, impose upon the said person a fine not exceeding twenty rand and in default of payment, imprisonment for a period not exceeding one month, whether or not such person is otherwise subject to the jurisdiction of the court.

(b) If any person so subpoenaed fails to appear or, unless duly excused, to remain in attendance throughout the trial the court may also, upon being satisfied as aforesaid and in case no lawful excuse for such failure seems to the court to exist, issue a warrant for his apprehension in order that he may be brought up to give his evidence and to be otherwise dealt with according to law, whether or not such person is otherwise subject to the jurisdiction of the court.

(c) The court may, on cause shown, remit the whole or any part of any fine or imprisonment which it has imposed under this subrule.

(d) The court may order the costs of any postponement or adjournment occasioned by the default of a witness or any portion of such costs to be paid out of any fine imposed upon such witness.

(5) Notwithstanding anything in this rule contained, when a subpoena is issued to procure the attendance of a judicial officer to give evidence or to produce any book, paper or document in a civil action or other proceeding, if it appears—

(a) that he is unable to give any evidence or to produce any book, paper or document which would be relevant to any issue in such action or proceedings; or

(b) that such book, paper or document could properly be produced by some other person; or

(c) that the compelling of his attendance would be an abuse of the process of the court;

the court may, after reasonable notice to the party suing out the subpoena make an order cancelling such subpoena.

INTERROGATORIES

52. (1) Whenever a party or witness resides or is in an area other than that wherein the case is being heard, the court may, if it appears to be consistent with the ends of justice, upon the application of either party approve of such interrogatories as either party shall desire to have put to such party or witness and shall transmit the same, together with any further interrogatories framed by the court, to the court of the area within which such witness resides or is, or, where no Bantu Affairs Commissioner's court has been established at the place where the party or witness resides or is, to the court of the magistrate of the district concerned.

(2) The lastmentioned court shall thereupon subpoena such party or witness to appear and upon his appearance shall take his evidence in the manner and form as if he were a party or witness in a case pending before that court and shall put to the party or witness the said interrogatories and such other questions as may seem to it necessary to obtain full and true answers to the interrogatories and shall record the evidence of the party or witness and shall transmit such record to the court in which the case is pending. The said record shall, subject to all lawful objections, be received as evidence in that case.

(4) (a) Wanneer iemand wat behoorlik gedagvaar is om getuie af te lê of om boeke, geskifte of dokumente oor te lê wat in sy besit of onder sy beheer is en wat die party wat sy aanwesigheid verlang, as bewysstukke wil toon, sonder wettige verontskuldiging versuim om sy opwagting te maak of om getuie af te lê of om genoemde boeke, geskifte of dokumente oor te lê ooreenkomstig die getuiedagvaarding of, tensy hy behoorlik verskoon is, versuim om gedurende die hele verhoor aanwesig te bly, kan die hof, indien hy op grond van 'n beëdigde verklaring of van die relaas van die geregsbode daarvan oortuig is dat so 'n persoon behoorlik gedagvaar is en dat sy redelike uitgawes aan hom betaal of aangebied is, so 'n persoon vonnis tot 'n boete van hoogstens twintig rand en by wanbetaling, tot gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens een maand, ongeag of sodanige persoon andersins aan die regspraak van die hof onderworpe is al dan nie.

(b) Wanneer iemand wat aldus as getuie gedagvaar is, versuim om sy opwagting te maak of, sonder dat hy behoorlik verskoon is, versuim om gedurende die hele verhoor aanwesig te bly, kan die hof ook, indien hy soos voormeld oortuig is, en as daar syns insiens geen wettige verontskuldiging vir die versuim is nie, 'n lasbrief vir die inhegtenisneming van so 'n persoon uitreik ten einde hom voor die hof te laat bring om getuie af te lê en hom andersins volgens wet te behandel, ongeag of sodanige persoon andersins aan die regspraak van die hof onderworpe is al dan nie.

(c) Die hof kan, na aanvoering van voldoende gronde, algehele of gedeeltelike kwytstelling verleen van 'n boete of gevangenisstraf wat hy kragtens hierdie subreël opgelê het.

(d) Die hof kan beveel dat die koste van 'n uitstel of verdagting wat deur die versuim van 'n getuie veroorsaak is, of 'n deel van dié koste, betaal word uit enige boete wat die getuie opgelê word.

(5) Wanneer 'n getuiedagvaarding uitgereik is ten einde die verskyning van 'n regterlike beampte te verkry om in 'n siviele aksie of ander verrigting getuie af te lê of 'n boek, geskifte of dokument oor te lê, kan die hof, ondanks die bepalings van hierdie reël, na redelike kennisgewing aan die party wat die getuiedagvaarding uitgeneem het, 'n bevel uitvaardig waarby so 'n getuiedagvaarding ingetrek word indien blyk—

(a) dat die regterlike beampte nie in staat is om getuie af te lê of 'n boek, geskifte of dokument wat in die aksie of verrigtings ter sake sou wees, oor te lê nie; of

(b) dat die boek, geskifte of dokument behoorlik deur iemand anders oorgelê kan word; of

(c) dat dit 'n misbruik van die geregtelike proses van die hof sou wees as die regterlike beampte verplig sou word om te verskyn.

VRAAGPUNTE

52. (1) Wanneer 'n party of getuie in 'n ander gebied as dié waarin die verhoor plaasvind, woon of hom daarin bevind, kan die hof, indien dit volgens sy oordeel bestaanbaar met die regspleging is, op aansoek van een van die partye goedkeuring verleen aan sodanige vraagpunte as wat enigeen van die partye aan so 'n party of getuie wil stel, en die hof moet sulke vraagpunte, tesame met enige ander vraagpunte wat die hof opstel, stuur aan die hof van die gebied waarin die getuie woon of hom bevind of, as daar nie 'n Bantoesakekommissarishof is op die plek waar die party of getuie woon of hom bevind nie, aan die hof van die landdros van die betrokke distrik.

(2) Laasgenoemde hof moet dan die party of getuie dagvaar om voor hom te verskyn en moet by dié se verskyning sy getuie af te lê op dieselfde manier en in dieselfde vorm afneem asof hy 'n party by of 'n getuie in 'n saak is wat voor daardie hof aanhangig is, en die hof moet genoemde vraagpunte en ander vrae wat hy nodig ag ten einde volledige en ware antwoorde op die vraagpunte te verkry, aan die party of getuie stel, die getuie af te lê van die party of getuie aanteken en dit aan die hof stuur waarin die saak aanhangig is. Genoemde aantekening van die getuie af te lê moet, behoudens enige wettige besware, as getuie af te lê in daardie saak aangeneem word.

(3) Every party or witness so subpoenaed to appear shall be liable to the like penalties in case of non-attendance or failure to give evidence or produce books, papers or documents, as if he had been subpoenaed to give evidence in the court of the area or district in which he resides or is.

COMMISSIONS "DE BENE ESSE"

53. (1) The court may in any case which is pending before it, where it may be expedient and consistent with the ends of justice to do so, appoint a person to be a commissioner to take the evidence of any witness, whether within the Republic or elsewhere, upon the request of one of the parties to such case and after due notice to the other party.

(2) The person so appointed shall put to such witness such questions as have been transmitted to him on agreement between the parties, or otherwise shall allow the parties to examine such witness, and may himself examine such witness as if the witness were being examined in court, and shall record the evidence or cause it to be recorded, whereupon the evidence taken down shall be read over to the witness and shall be signed by him.

(3) The said record shall, subject to all lawful objections, be received as evidence in the case.

WITHDRAWAL, DISMISSAL AND SETTLEMENT

54. (1) Where the summons has not been served or the period limited for entry of appearance to defend has expired and no such appearance has been entered, the plaintiff may withdraw the summons by notice to the clerk of the court.

(2) Save as provided by subrule (1) a plaintiff or applicant desiring to withdraw an action or application against all or any of the parties thereto shall deliver notice of withdrawal.

(3) Any party served with notice of withdrawal may within ten days thereafter apply to the court for an order that the party so withdrawing shall pay the applicant's costs of the action or application withdrawn, together with the costs incurred in so applying: Provided, however, that where the plaintiff in the notice of withdrawal embodies in such notice a consent to pay the costs, such consent shall then have the force of an order of court, and the clerk shall tax the costs on the request of the defendant.

(4) Any party may by delivery of notice abandon any specified claim or defence pleaded by him; and such notice shall be taken into consideration in taxing costs.

(5) A defendant may, if the plaintiff has not within fourteen days after the pleadings have been closed given notice of trial either for a day not more than twenty-one days distant or for the first day obtainable from the clerk of the court, apply to the court to dismiss the action and the court may on such application either dismiss the action with costs or make such other order in regard thereto and as to the costs of the application as may be just.

(6) Application may be made to the court by either party at any time before judgment to record the terms of any settlement of an action agreed to by the parties and the court may enter judgment in terms of such settlement or make such order as it may deem fit.

SET-DOWN OF TRIAL

55. (1) The trial of an action shall be subject to the delivery by the plaintiff after the pleadings have been closed of notice of trial for a day or days approved by the clerk of the court: Provided that, if the plaintiff does not within fourteen days after the pleadings have been closed deliver notice of trial, the defendant may do so.

(3) Elke party of getuie wat aldus gedagvaar word om te verskyn, stel hom in die geval van nie-verskyning of versuim om getuienis af te lê of om boeke, geskrifte of dokumente oor te lê, bloot aan dieselfde strawwe asof hy gedagvaar was om getuienis af te lê in die hof van die gebied of distrik waarin hy woon of hom bevind.

KOMMISSIES „DE BENE ESSE"

53. (1) Die hof kan in 'n saak wat voor hom aanhangig is, iemand op versoek van een van die partye by die saak en na behoorlike kennisgewing aan die ander party, as kommissaris aanstel om die getuienis van 'n getuie, hetsy binne die Republiek of elders, af te neem as dit dienstig geag word en bestaanbaar met die regspleging is om dit te doen.

(2) Die persoon aldus aangestel, stel aan so 'n getuie die vrae wat volgens onderling ooreenkoms tussen die partye aan hom gestuur is of laat andersins die partye toe om so 'n getuie te ondervra, en kan self so 'n getuie ondervra asof die ondervraging van die getuie in die hof plaasvind. Die kommissaris teken die getuienis aan of laat dit aantekene, en daarna word die getuienis wat aldus aangeteken is, vir die getuie voorgelees en deur hom onderteken.

(3) Genoemde aantekening van die getuienis word, behoudens enige wettige besware, as getuienis in die saak aangeneem.

TERUGTREKKING, AFWYSING EN SKIKKING

54. (1) Wanneer die dagvaarding nie beteken is nie of die termyn wat vir die aantekening van verskyning vir verdediging gestel is, verloop het en geen verskyning aange-teken is nie, kan die eiser die dagvaarding terugtrek deur kennis aan die klerk van die hof te gee.

(2) 'n Eiser of 'n applikant wat 'n aksie of aansoek teen al of enigeen van die betrokke partye wil terugtrek, moet behoudens die bepalings van subreël (1) 'n kennis-gewing van terugtrekking inlewer.

(3) 'n Party aan wie 'n kennisgewing van terugtrekking beteken is, kan binne tien dae daarna by die hof aansoek doen om 'n bevel dat die party wat aldus terugtrek, die applikant se koste in die teruggetrokke aksie of aansoek, tesame met die koste wat in verband met so 'n aansoek aangegaan is, betaal: Met dien verstande dat, wanneer die eiser in die kennisgewing van terugtrekking toestem om die koste te betaal, so 'n toestemming die regskrag van 'n bevel van die hof het en die klerk op versoek van die verweerder die koste moet takseer.

(4) 'n Party kan, deur inlewering van kennisgewing, afstand doen van 'n gespesifiseerde eis of verweer wat hy gepleit het, en so 'n kennisgewing word in aanmerking geneem wanneer die koste getakseer word.

(5) 'n Verweerder kan, as die eiser nie binne veertien dae na die afsluiting van die pleitskrifte kennis van verhoor op 'n dag hoogstens een-en-twintig dae later of op die eerste dag aangewys deur die klerk van die hof gegee het nie, by die hof aansoek doen dat die aksie afgewys word, en die hof kan op so 'n aansoek of die aksie met koste afwys of in verband daarmee en ten opsigte van die koste van die aansoek sodanige ander bevel gee as wat billik is.

(6) Enigeen van die partye kan te eniger tyd voordat uitspraak gegee is, by die hof aansoek doen om die bepalings van 'n skikking van 'n aksie waartoe die partye ooreengekom het, aan te teken, en die hof kan uitspraak ooreenkomstig die bepalings van so 'n skikking aantekene of 'n bevel uitvaardig wat hy goedvind.

PLASING OP DIE ROL VIR VERHOOR

55. (1) Die verhoor van 'n aksie is daaraan onderworpe dat die eiser na afsluiting van die pleitskrifte 'n kennis-gewing inlewer van verhoor op 'n dag of dae wat die klerk van die hof goedgekeur het: Met dien verstande dat, as die eiser nie binne veertien dae na afsluiting van die pleitskrifte 'n kennisgewing van verhoor inlewer nie, die verweerder dit kan doen.

(2) The delivery of such notice shall *ipso facto* operate to set down for trial at the same time any claim in reconvention made by the defendant.

(3) Service of such notice shall be effected at least seven days before the day so approved.

(4) Notwithstanding the provisions of this rule, if the parties not being legally represented appear with their witnesses on the day fixed for appearance in the summons the court may, with the consent of the parties, record the plea in open court and hear and determine the case as if it had been set down for hearing on that day.

TRIAL

56. (1) The trial of an action shall take place at the court-house from which the summons was issued, unless the court shall otherwise order.

(2) A witness who is not a party to the action may be ordered by the court—

(a) to leave the court until his evidence is required or after his evidence has been given; or

(b) to remain in court after his evidence has been given until the trial is terminated or adjourned.

(3) The court may, before proceeding to hear evidence require the parties to state shortly the issues of fact or questions of law which are in dispute and may record the issues so stated.

(4) Where, upon the pleadings, it appears to the court that there are several issues of fact and the court is of opinion that the determination of any one of such issues would dispose of the whole case it may require the parties to deal with that issue before proceeding with the other issues and the court may thereupon give final judgment without dealing with such other issues.

(5) If the issue in dispute is a question of law and the parties are agreed upon the facts, the facts may be admitted in court, either *viva voce* or by written statement, by the parties and recorded by the court, and judgment may be given thereon without further evidence.

(6) When questions of law and issues of fact arise in the same case and the court is of opinion that the case may be disposed of upon the questions of law only, the court may require the parties to argue upon those questions only and may give its decision thereon before taking evidence as to the issues of fact and may give final judgment without dealing with the issues of fact.

(7) (a) If on the pleadings the burden of proof is on the plaintiff he shall first adduce his evidence.

(b) If absolution from the instance is not then decreed, the defendant shall then adduce his evidence.

(8) Where such burden of proof is on the defendant, the defendant shall first adduce his evidence, and, if necessary, the plaintiff shall thereafter adduce his evidence.

(9) (a) Where the burden of proving one or more of the issues is on the plaintiff and that of proving others is on the defendant, the plaintiff shall first call his evidence on any issues proof whereof is upon him, and may then close his case, and the defendant shall then call his evidence on all the issues.

(b) If the plaintiff has not called any evidence, other than that necessitated by his evidence on the issues proof whereof is on him, on any issues proof whereof is on the defendant, he shall have the right so to do after defendant has closed his case. If he has called any such evidence, he shall have no such right.

(10) In case of dispute as to the party upon whom the burden of proof rests, the court shall direct which party shall first adduce evidence.

(11) Either party may, with the leave of the court, adduce further evidence at any time before judgment; but such leave shall not be granted if it appears to the court that such evidence was intentionally withheld out of its proper order.

(2) Die inlewering van so 'n kennisgewing het *ipso facto* die uitwerking dat 'n eis in rekonvensie wat deur die verweerder ingestel is, tegelykertyd vir verhoor op die rol geplaas word.

(3) So 'n kennisgewing moet beteken word minstens sewe dae voor die dag wat aldus goedgekeur is.

(4) As die partye wat nie regsvertegenwoordig is nie, op die dag wat vir verskyning in die dagvaarding vasgestel is, hul opwagting saam met hul getuies in die hof maak, kan die hof, ondanks die bepalings van hierdie reël, met die toestemming van die partye die pleit in die ope hof aanteken en die saak verhoor en besleg asof dit vir verhoor op daardie dag op die rol geplaas was.

VERHOOR

56. (1) Tensy die hof anders beveel, vind die verhoor van 'n aksie plaas in die geregshof vanwaar die dagvaarding uitgereik is.

(2) 'n Getuie wat nie as 'n party by die aksie betrokke is nie, kan deur die hof beveel word om—

(a) die hof te verlaat tot tyd en wyl sy getuienis nodig is of nadat hy getuienis afgelê het; of

(b) nadat hy getuienis afgelê het, in die hof te bly totdat die verhoor beëindig of verdaag is.

(3) Die hof kan, voordat hy tot die aanhoor van getuienis oorgaan, die partye aansê om kortliks die feitlike of regsrae in die geskil te meld, en kan die geskilpunte aantekene wat aldus gemeld is.

(4) As die hof op grond van die pleitskrifte van oordeel is dat daar verskeie feitlike geskilpunte is en dat die hele saak afgehandel kan word deur enigeen van daardie geskilpunte te beslis, kan hy die partye aansê om so 'n geskilpunt te behandel alvorens tot die ander geskilpunte oorgegaan word, en die hof kan dan 'n finale uitspraak gee sonder om die ander geskilpunte te behandel.

(5) As die geskilpunt 'n regspraak is en die partye dit eens is oor die feite, kan die partye die feite of *viva voce* of by wyse van 'n skriftelike verklaring in die hof erken en kan die hof dit aantekene en sonder verdere getuienis uitspraak daaroor gee.

(6) Wanneer regs- en feitlike vrae in dieselfde saak ontstaan en die hof van mening is dat die saak op grond van die regsrae alleen afgehandel kan word, kan hy die partye gelas om alleenlik daardie vrae te beredeneer en kan hy daarvoor beslis voordat getuienis in verband met die feitlike vrae afgeneem word en kan hy 'n finale uitspraak gee sonder om die feitlike vrae te behandel.

(7) (a) Indien die bewyslas volgens die pleitskrifte op die eiser rus, moet hy die eerste sy getuienis aanvoer.

(b) As absolusie van die instansie nie dan gelas word nie, moet die verweerder sy getuienis aanvoer.

(8) Wanneer voornoemde bewyslas op die verweerder rus, moet hy sy getuienis die eerste aanvoer en daarna moet die eiser, indien nodig, sy getuienis aanvoer.

(9) (a) Wanneer die bewyslas ten opsigte van een of meer van die geskilpunte op die eiser en die bewyslas ten opsigte van ander geskilpunte op die verweerder rus, moet die eiser die eerste sy getuienis aanvoer in verband met dié geskilpunte ten opsigte waarvan die bewyslas op hom rus, en kan hy dan sy saak afsluit, en vervolgens moet die verweerder sy getuienis in verband met al die geskilpunte aanvoer.

(b) As die eiser, afgesien van getuienis nodig gemaak deur sy getuienis in verband met die geskilpunte waarvan die bewyslas op hom rus, geen getuienis aangevoer het in verband met geskilpunte waarvan die bewyslas op die verweerder rus nie, is hy geregtig om dit te doen nadat die verweerder sy saak afsluit het. As hy wel sodanige getuienis aangevoer het, het hy nie dié reg nie.

(10) In die geval van 'n geskil oor die vraag op watter party die bewyslas rus, moet die hof gelas watter party die eerste getuienis moet aanvoer.

(11) Met verlof van die hof kan enigeen van die partye te eniger tyd voor uitspraak verdere getuienis aanvoer, maar verlof om dit te doen, word nie verleen nie as die hof van oordeel is dat daardie getuienis opsetlik buite sy behoorlike volgorde agterweê gehou is.

(12) The court may at any time before judgment, on the application of either party or of its own motion, recall any witness for further examination.

(13) Any witness may be examined by the court as well as by the parties and the court may of its own motion call a witness not called by either party if it thinks his evidence is necessary in order to elucidate the truth or for the solution of the question before it.

(14) After the evidence on behalf of both parties has been completed, the party who first adduced evidence may first address the court and thereafter the other party, and the party who first adduced evidence may reply.

(15) Where the court has authorised the evidence of any witness to be taken on interrogatories such interrogatories shall be filed within four days of the order, and cross-interrogatories within four days thereafter.

JUDGMENT

57. The court may, as a result of the trial of an action grant—

- (a) judgment for the plaintiff in respect of his claim in so far as he has proved the same;
- (b) judgment for the defendant in respect of his defence in so far as he has proved the same;
- (c) absolution from the instance, if it appears to the court that the evidence does not justify the court in giving judgment for either party;
- (d) such judgment as to costs (including costs as between attorney and client) as may be just;
- (e) an order, subject to such conditions as the court thinks fit, against the party in whose favour judgment has been given suspending wholly or in part the taking of further proceedings upon the judgment for a specified period pending arrangements by the other party for payment.

RECORDS OF PROCEEDINGS

58. (1) Minutes of record shall forthwith be made of—

- (a) any judgment given by the court;
- (b) any *viva voce* evidence given in court;
- (c) any objection made to any evidence received or tendered; and
- (d) the proceedings of the court generally including the record of any inspection *in loco*.

(2) The court shall also mark each document put in in evidence and note such mark on the record.

(3) Such minutes and marks may be made by the clerk of the court and, save where made by the clerk of the court, or as hereinafter provided, they shall be made by the presiding judicial officer.

(4) The court may appoint a shorthand writer to take down in shorthand a note of *viva voce* evidence and proceedings, and such appointment may be made either generally for the purpose of the court or specially for the purposes of any particular matter.

(5) A party shall be entitled to a transcript of any such shorthand note on payment of a fee of 10c for each 100 words.

(6) In the event of an appeal being noted and set down for hearing such shorthand note shall, so far as relevant to the appeal, be transcribed and certified on oath by the shorthand writer as a true record of the proceedings and such transcript shall thereafter form part of the record.

(12) Die hof kan, op aansoek van enigeen van die partye of uit eie beweging 'n getuie te eniger tyd voor uitspraak terugroep vir verdere ondervraging.

(13) 'n Getuie kan deur die hof sowel as deur die partye ondervra word, en die hof kan uit eie beweging 'n getuie oproep wat nie deur die een of ander party opgeroep is nie, indien die hof van mening is dat sy getuienis nodig is ten einde duidelikheid omtrent die waarheid te verkry of die vraag op te los waaroor die hof moet beslis.

(14) Nadat die getuienis ten behoeve van albei partye klaar afgelê is, kan die party wat die eerste getuienis aangevoer het, die hof die eerste toespraak, en daarna die ander party, en die party wat die eerste getuienis aangevoer het, kan repliek lewer.

(15) Wanneer die hof magtiging daartoe verleen het om die getuienis van 'n getuie by wyse van vraagpunte af te neem, moet dié vraagpunte binne vier dae na die bevel, en die kruisvraagpunte binne vier dae daarna ingedien word.

UITSpraak

57. Die hof kan, as gevolg van die verhoor van 'n aksie—

- (a) vir sover die eiser sy eis bewys het, uitspraak ten gunste van hom gee;
- (b) vir sover die verweerder sy verweer bewys het, uitspraak ten gunste van hom gee;
- (c) absolusie van die instansie verleen wanneer die hof van oordeel is dat die getuienis hom nie regverdig om uitspraak ten gunste van die een of die ander party te gee nie;
- (d) sodanige uitspraak in verband met die koste (met inbegrip van koste tussen prokureur en kliënt) gee as wat billik is;
- (e) onderworpe aan voorwaardes wat die hof goedvind, teen die party ten gunste van wie uitspraak gegee is, 'n bevel uitreik waarby alle verdere verrigtings in verband met die uitspraak vir 'n bepaalde termyn geheel en al of gedeeltelik opgeskort word onderwyl die ander party reëlins vir betaling tref.

NOTULE VAN VERRIGTINGS

58. (1) Daar moet onverwyld notule opgestel word van—

- (a) enige uitspraak deur die hof gegee;
- (b) alle *viva voce*-getuienis wat in die hof afgelê is;
- (c) alle besware opgewerp teen getuienis wat aangevoer of aangebied is; en
- (d) die verrigtings van die hof in die algemeen, met inbegrip van verslae van alle ondersoeke ter plaatse.

(2) Die hof moet ook elk dokument wat as bewysstuk ingedien word, behoorlik merk en die merk in die oorkonde aanteken.

(3) Sodanige notule en merke kan deur die klerk van die hof opgestel en aangebring word, en behalwe waar hulle deur die klerk van die hof of ooreenkomstig onderstaande bepalinge opgestel of aangebring word, moet hulle deur die voorsittende regterlike beampste opgestel en aangebring word.

(4) Die hof kan 'n snelskrywer aanstel om *viva voce*-getuienis en verrigtings op te teken, en so 'n aanstelling kan of in die algemeen vir die doel van die hof of spesiaal vir die doeleindes van 'n bepaalde saak gedoen word.

(5) 'n Party is teen betaling van 'n bedrag van 10c vir elke 100 woorde tot 'n transkripsie van alle sulke snelskrifaantekenings geregtig.

(6) Indien appèl aangeteken en vir verhoor op die rol geplaas word, moet dié snelskrifaantekenings, vir sover dit op die appèl betrekking het, getranskibeer en onder eed deur die snelskrywer getuiemerk word as 'n juiste verslag van die verrigtings, en so 'n transkripsie maak dan deel uit van die oorkonde van die saak.

(7) Any party may, not later than seven days after judgment or where the note has been taken in shorthand after the transcript thereof has been completed, apply to the court to correct any errors in the note; and the court may correct any such errors.

(8) If, before the hearing of the application, all parties affected file a consent to the corrections claimed, no costs of such application shall be allowed; otherwise, costs shall be in the discretion of the court.

APPLICATIONS

59. (1) Except where otherwise provided, an application to the court for an order affecting any other person shall be on not less than three days' notice to such other person stating shortly the terms of the order applied for and the time at which the application will be made to the court.

(2) Except where otherwise provided, an application need not be supported by affidavit; but in the event of any dispute arising as to the facts, the court may—

(a) receive evidence either *viva voce* or by affidavit and try the issues in dispute in a summary manner; or

(b) order that the issue shall be tried by way of action, that the applicant shall be plaintiff and the respondent be defendant and that the notice of application shall stand as summons or that the applicant shall deliver such particulars of his claim as are prescribed in rule 35 within seven days or such shorter time as the court may appoint.

(3) For the purposes of the action, appearance to defend shall be deemed, when the notice of application is ordered to stand as summons, to have been entered on the day on which such order is made, and when the applicant is ordered under this rule to file particulars, to have been entered on the day on which such particulars are delivered.

(4) Unless the court shall otherwise order, minutes, other than the minutes of the record, shall not be drawn up of orders on application on notice; and notice or service of such an order to or on any person who has had notice of the application shall not be necessary.

(5) Except where otherwise provided, an *ex parte* application shall be made in writing stating shortly the terms of the order applied for and the grounds on which the application is made and shall be signed by the party making the application.

(6) Except where otherwise provided, an *ex parte* application shall not, unless required by the court in any case, be supported by affidavit or other evidence.

(7) Any person affected by an order made *ex parte* or by an interdict notice in a summons for rent under rule 35 (9) may apply to discharge it with costs on not less than forty-eight hours' notice.

(8) In every application the person substantially interested shall be made respondent.

(9) All interlocutory matters may be dealt with upon application, and any application which may be made *ex parte* may at the applicant's election be made on notice.

(10) All opposed applications shall be heard in open court.

ARRESTS, INTERDICTS, ATTACHMENTS AND "MANDAMENTEN VAN SPOLIE"

60. (1) Except where otherwise provided in these rules, every application to the court for an order of arrest, interdict or attachment or for a *mandament van spolie* may be made *ex parte*.

(7) 'n Party kan hoogstens sewe dae na uitspraak of, waar die aantekeninge in snelskrif opgestel is, na voltooiing van die transkripsie daarvan, by die hof aansoek doen om verbetering van foute in die aantekeninge, en die hof kan sulke verbeterings aanbring.

(8) As alle betrokke partye toestemming tot die verlangde verbeterings inlewer voordat die aansoek verhoor word, word geen koste van sodanige aansoek toegelaat nie; anders word die koste aan die goeddunke van die hof oorgelaat.

AANSOEKE

59. (1) Behoudens andersluidende bepalings moet 'n aansoek by die hof om 'n bevel wat 'n ander persoon raak, gedoen word nadat daar minstens drie dae vooraf kennis aan sodanige ander persoon gegee is, en daar moet in dié kennisgewing kortliks gemeld word wat die bepalings is van die bevel waarom aansoek gedoen word en wanneer die aansoek by die hof gedoen sal word.

(2) Behoudens andersluidende bepalings hoef 'n aansoek nie deur 'n beëdigde verklaring gesteun te word nie, maar as daar 'n geskil omtrent die feite ontstaan, kan die hof—

(a) getuienis, hetsy *viva voce* of by wyse van 'n beëdigde verklaring, toelaat en die geskilpunt summier verhoor; of

(b) beveel dat die geskilpunte by wyse van 'n aksie verhoor word, dat die applikant as eiser en die respondent as verweerder optree, en dat die kennisgewing van aansoek as dagvaarding dien, of dat die applikant dié besonderhede van sy eis wat in reël 35 voorgeskryf word, binne sewe dae of binne sodanige korter termyn inlewer as wat die hof bepaal.

(3) Vir doeleindes van die aksie word verskyning vir verdediging, in gevalle waar daar beveel word dat die kennisgewing van aansoek as dagvaarding dien, geag aange-teken te wees op die dag waarop so 'n bevel gegee word, en wanneer die applikant kragtens hierdie reël beveel word om besonderhede in te dien, word dit geag dat verskyning vir verdediging aangeteken is op die dag waarop die besonderhede ingelewer is.

(4) Tensy die hof anders beveel, word daar geen notule, behalwe notule van die verrigtings, van bevels op aansoek na kennisgewing opgestel nie; en kennisgewing of betekening van so 'n bevel aan enigeen aan wie kennis van die aansoek gegee is, is nie nodig nie.

(5) Behoudens andersluidende bepalings moet 'n *ex parte*-aansoek skriftelik gedoen word en moet kortliks daarin gemeld word die bepalings van die bevel waarom aansoek gedoen word en op watter gronde die aansoek gedoen word, en sodanige aansoek moet onderteken word deur die party wat die aansoek doen.

(6) Behoudens andersluidende bepalings word 'n *ex parte*-aansoek nie deur 'n beëdigde verklaring of ander getuienis gesteun nie tensy die hof dit in die een of ander geval gelas.

(7) Iemand wat deur 'n *ex parte*-bevel of deur in interdik-kennisgewing in 'n dagvaarding vir huurgeld kragtens reël 35 (9) geraak word, kan met minstens agt-en-veertig uur kennisgewing aansoek doen om die opheffing daarvan met koste.

(8) In elke aansoek moet die persoon wat wesenlik belang daarby het, as die respondent beskou word.

(9) Alle tussenprosesse kan op aansoek behandel word, en 'n aansoek wat *ex parte* gedoen kan word, kan na keuse van die applikant met kennisgewing geskied.

(10) Alle bestrede aansoeke word in die ope hof verhoor.

ARRES, INTERDIKTE, BESLAGLEGGINGS EN MANDAMENTE VAN SPOLIE

60. (1) Alle aansoeke by die hof om 'n bevel vir arres, 'n interdik of beslaglegging of om 'n mandament van spolie kan, behoudens andersluidende bepalings van hierdie reëls, *ex parte* gedoen word.

(2) Every such *ex parte* application shall be upon affidavit stating shortly the facts upon which the application is made and the nature of the order applied for.

(3) The court may, before granting an order upon such an application, require the applicant to give security for any damages which may be caused by such order and may require such additional evidence as it may think fit.

(4) A summons for rent under rule 35 (9) shall be in the form prescribed in these rules.

(5) Every order made *ex parte*, other than an order for the arrest of any person or an order of attachment for rent under subrule (18) of this rule, shall call upon the respondent to show cause against it at a time stated in the order, which shall not be a less time after service than the time allowed by these rules for appearance to a summons, unless the court shall give leave for shorter service.

(6) The return day of an order may be anticipated by the respondent upon twelve hours' notice to the applicant.

(7) A copy of any order *ex parte* and of the affidavit, if any, on which it was made shall be served forthwith on the respondent thereto.

(8) Where cause is shown against any such order the court may order the deponent to any such affidavit to attend for cross-examination.

(9) Any order made *ex parte* may be discharged or varied by the court on cause shown by any person affected thereby; and on such terms as to costs as may be just.

(10) An order made *ex parte* shall *ipso facto* be discharged upon security being given by the respondent for the amount to which the order relates together with costs.

(11) Such security may be given to abide the result of the action instituted or to be instituted; and may be assigned by the respondent to part only of the order and shall in that event operate to discharge the order as to that part only.

(12) Unless the court shall otherwise order, the messenger may release any person arrested upon such person giving security to the satisfaction of the messenger that he will appear upon the return day of the arrest.

(13) The minutes of any order required for service or execution shall be drawn up by the party entitled thereto and shall be approved by the clerk of the court.

(14) The copies of such minutes for record and service shall be made by such party and the copy for record shall be signed by the clerk of the court.

(15) An interdict and a warrant of arrest may be executed on any day, at any hour, and at any place.

(16) Confirmation by the court of any such attachment or interdict in the judgment in the action shall operate as an extension of the attachment or interdict until execution or further order of the court.

(17) No order of personal arrest *tanquam suspectus de fuga* shall be made unless—

- (a) the cause of action appears to amount, exclusive of costs, to at least twenty rand;
- (b) the applicant appears to have no security for the debt or only security falling short of the amount of the debt by at least twenty rand; and
- (c) it appears that the respondent is about to remove from the Republic.

(18) (a) Upon an affidavit by or on behalf of the landlord of any premises situate within the area of jurisdiction of the court, that an amount of rent is due and in arrear

(2) Elke sodanige asook *ex parte*-aansoek geskied by wyse van 'n beëdigde verklaring waarin die feite waarop die aansoek gegrond is, asook die aard van die bevel waarom aansoek gedoen word, kortliks gemeld word.

(3) Alvorens die hof 'n bevel ingevolge sodanige aansoek toestaan, kan hy van die applikant vereis dat hy vir skade wat deur so 'n bevel veroorsaak mag word, sekerheid stel en kan hy sodanige verdere getuienis eis as wat hy goedvind.

(4) 'n Dagvaardiging vir huurgeld kragtens reël 35 (9) moet opgestel word in die vorm voorgeskryf in hierdie reëls.

(5) In elke bevel wat *ex parte* gegee is, behalwe 'n bevel vir die arres van 'n persoon of 'n bevel vir beslaglegging vir huurgeld kragtens subreël (18) van hierdie reël, moet die respondent gelas word om op 'n tyd in die bevel gemeld, gronde daarteen aan te voer, maar sodanige tyd mag nie korter na betekening kom as wat volgens hierdie reëls vir verskyning ingevolge 'n dagvaarding toegelaat word nie, tensy die hof verlof verleen vir korter betekening.

(6) Die keerdag van 'n bevel kan met twaalf uur kennisgewing aan die applikant deur die respondent vervroeg word.

(7) 'n Afskrif van 'n *ex parte*-bevel en van die beëdigde verklaring, as daar een is, waarop dit gegrond is, moet onverwyld aan die respondent beteken word.

(8) Wanneer daar gronde teen so 'n bevel aangevoer word, kan die hof die persoon wat so 'n beëdigde verklaring afgelê het, beveel om vir kruisverhoor te verskyn.

(9) Die hof kan op sodanige voorwaardes in verband met koste as wat billik is 'n *ex parte*-bevel ophef of wysig nadat gronde aangevoer is deur iemand wat daardeur geraak word.

(10) 'n *Ex parte*-bevel word *ipso facto* opgehef wanneer die respondent vir die bedrag waarop die bevel betrekking het en vir die koste sekerheid stel.

(11) Sodanige sekerheid kan gestel word in afwagting van die uitslag van die aksie wat ingestel is of ingestel sal word en kan deur die respondent toegewys word aan slegs 'n deel van die bevel, en in dié geval hef dit slegs daardie deel van die bevel op.

(12) Tensy die hof anders beveel, kan die geregsbode 'n gearresterde persoon op vrye voet stel as so 'n persoon tot tevredenheid van die geregsbode sekerheid stel dat hy op die keerdag van die arres sal verskyn.

(13) Die minuut van 'n bevel wat vir betekening of tenuitvoerlegging nodig is, word deur die party wat daartoe geregtig is, opgestel en deur die klerk van die hof goedgekeur.

(14) Die afskrifte van so 'n minuut vir opberging en betekening moet deur genoemde party gemaak word, en die afskrif vir opberging moet deur die klerk van die hof onderteken word.

(15) Interdikte en lasbriewe vir arres kan op enige dag op enige uur en op enige plek ten uitvoer gelê word.

(16) Bekragtiging van enige sodanige beslaglegging of interdik deur die hof in die uitspraak in die aksie het die uitwerking dat dit die geldigheid van die beslaglegging of interdik verleng totdat dit ten uitvoer gelê of 'n verdere bevel deur die hof uitgereik word.

(17) Geen bevel vir persoonlike arres *tanquam suspectus de fuga* word verleen nie tensy—

- (a) die eisoorzaak blykbaar 'n bedrag van minstens twintig rand, koste uitgesluit, beloop;
- (b) die applikant blykbaar geen sekerheid vir die skuld kan stel nie of slegs sekerheid kan stel vir 'n bedrag wat minstens twintig rand minder as die bedrag van die skuld is; en
- (c) dit blyk dat die respondent op die punt staan om die Republiek te verlaat.

(18) (a) By voorlegging van 'n beëdigde verklaring deur of namens die verhuurder van 'n perseel geleë binne die regsgebied van die hof, dat 'n bedrag aan huurgeld ten

in regard to the said premises and that the said rent has been demanded in writing for the space of seven days and upwards, or, if not so demanded, that the deponent believes that the tenant is about to remove the movable property in and upon the said premises in order to defeat and avoid the payment of the rent so due and in arrear, and upon security being given to the satisfaction of the clerk of the court to pay and satisfy all damages, costs and charges which the tenant of such premises or any other person may sustain or incur by reason of the seizure or arrest hereinafter mentioned, if the said seizure and arrest are thereafter set aside, the court may, upon application, issue an order to the messenger authorizing and requiring him to seize and arrest so much of the movable property in or upon the premises in question and subject to the landlord's hypothec for rent as may be sufficient to satisfy the amount of rent due and in arrear together with the costs of such application and of any action for the said rent.

(b) Any person affected by such order may apply to have it set aside.

(c) A respondent whose property has been so attached may by notice in writing to the clerk of the court admit that such property is subject to the landlord's hypothec for an amount to be specified in such notice and may consent that such property, other than property protected from seizure by the provisions of rule 64, be sold in satisfaction of such amount and costs; and such notice shall have the same effect as a consent to judgment for the amount specified.

INTEREST

61. (1) Where the defendant has not consented to judgment twenty-four hours before the expiration of the time allowed for appearance to defend, interest from the date of issue of the summons to the date of judgment may in the judgment be added to the amount claimed in the summons at the rate claimed in the summons, or if there be no such rate, then at the rate of six per cent. per annum.

(2) Every judgment for payment of money shall bear interest from the date of judgment until payment at such rate as may be adjudged or, if there be no such rate, then at the rate of six per cent. per annum.

EXECUTION

62. (1) Execution against property may not be issued upon a judgment after ten years from the day on which it was pronounced or on which the last payment in respect thereof was made, except upon an order of the court in which judgment was pronounced or of any court having jurisdiction, in respect of the judgment debtor, on the application and at the expense of the judgment creditor, after due notice to the judgment debtor to show cause why execution should not be issued.

(2) Any person who has, either by cession or by operation of law, become entitled to the benefit of a judgment debt may, after notice to the judgment creditor, and the judgment debtor, be substituted on the record for the judgment creditor and may obtain execution in the manner provided for judgment creditors.

(3) A warrant of execution once issued shall remain of force until the judgment on account of which it was issued has been satisfied.

63. (1) Whenever a court gives judgment for the payment of money the amount shall be recoverable, in case of failure to pay the same forthwith or at the time or times and in the manner ordered by the court, by execution against the movable property and, if there be not found sufficient movable property to satisfy the judgment, then against the immovable property of the party against whom such judgment has been given.

(2) No immovable property which is subject to any claim preferent to that of the judgment creditor shall be sold in execution unless—

opsigte van genoemde perseel verskuldig en agterstallig is en dat genoemde huurgeld oor 'n tydperk van sewe dae en langer skriftelik geëis is of, as dit nie aldus geëis is nie, dat die deponent vermoed dat die huurder op die punt staan om die roerende goed in en op genoemde perseel te verwyder ten einde die betaling van die huurgeld wat aldus verskuldig en agterstallig is, te verrydel en te ontduik, en as daar tot tevredenheid van die klerk van die hof sekerheid gestel word vir die betaling en vergoeding van alle skade, koste en gelde wat die huurder van sodanige perseel of iemand anders as gevolg van die beslaglegging of arres wat hierna in hierdie reël genoem word, mag ly of aangaan as genoemde beslaglegging en arres daarna nietig verklaar word, kan die hof op aansoek 'n bevel aan die geregsbode uitreik waarby hy gemagtig en gelas word om op soveel van die roerende goed in of op die betrokke perseel en onderworpe aan die verhuurder se hipoteek vir huurgeld, beslag te lê as wat voldoende mag wees om die bedrag van die verskuldigde en agterstallige huurgeld, sowel as die koste van sodanige aansoek en van 'n aksie vir genoemde huurgeld, te betaal.

(b) Enigeen wat deur so 'n bevel geraak word, kan om die nietigverklaring daarvan aansoek doen.

(c) 'n Respondent op wie se goed aldus beslag gelê is, kan by skriftelike kennisgewing aan die klerk van die hof erken dat die goed aan die verhuurder se hipoteek onderworpe is ten opsigte van 'n bedrag wat in die kennisgewing gemeld moet word, en kan toestem dat dié goed, met uitsondering van goed wat kragtens die bepaling van reël 64 teen beslaglegging beskerm is, verkoop word ten einde die betrokke bedrag en koste te betaal; en so 'n kennisgewing het dieselfde uitwerking as 'n toestemming tot uitspraak vir die gemelde bedrag.

RENTE

61. (1) Wanneer die verweerder nie vier-en-twintig uur voor verstryking van die termyn wat vir verskyning vir verdediging gestel is, tot uitspraak toegestem het nie, kan daar in die uitspraak rente teen die koers wat in die dagvaarding geëis word of, as daar geen sodanige koers is nie, teen die koers van ses persent per jaar gevoeg word vir die tydperk van die datum van uitreiking van die dagvaarding af tot die datum van die uitspraak by die bedrag wat in die dagvaarding geëis word.

(2) Elke uitspraak vir die betaling van geld kweek van die datum van die uitspraak af tot die datum van betaling rente teen die koers wat in die uitspraak bepaal word of, as daar geen sodanige koers is nie, teen die koers van ses persent per jaar.

TENUITVOERLEGGING

62. (1) 'n Lasbrief vir eksekusie teen goed kragtens 'n uitspraak kan nie na verstryking van tien jaar vanaf die datum waarop dit gegee of waarop die laaste paaient ten opsigte daarvan betaal is, uitgereik word nie, behalwe wanneer die hof waarin die uitspraak gegee is, of 'n hof met regspraak ten opsigte van die uitspraakskuldenaar op aansoek en koste van die uitspraakskuldeiser 'n bevel daartoe gee nadat die uitspraakskuldenaar behoorlik in kennis gestel is om gronde aan te voer waarom die lasbrief vir eksekusie nie uitgereik moet word nie.

(2) Iemand wat of deur sessie of van regsweë tot die voordeel van 'n uitspraakskuld geregtig geword het, kan, na kennisgewing aan die uitspraakskuldeiser en die uitspraakskuldenaar, in die notule van die saak in die plek van die uitspraakskuldeiser gestel word en kan eksekusie verkry op die wyse wat vir uitspraakskuldeisers voorgeskryf is.

(3) 'n lasbrief vir eksekusie wat eenmaal uitgereik is, bly van krag totdat voldoen is aan die uitspraak as gevolg waarvan dit uitgereik is.

63. (1) Wanneer 'n hof uitspraak vir die betaling van geld gee, kan die bedrag, indien dit nie onverwyld of op die tye en op die manier deur die hof bepaal, betaal word nie, verhaal word deur eksekusie teen die roerende goed en, indien die roerende goed nie toereikend is om aan die vonnis te voldoen nie, teen die onroerende eiendom van die party teen wie die uitspraak gegee is.

(2) Geen onroerende eiendom wat onderworpe is aan 'n eis wat voorrang bo dié van die uitspraakskuldeiser het, mag in eksekusie verkoop word nie tensy—

- (a) the judgment creditor has caused such notice in writing of the intended sale in execution to be served personally upon the preferent creditor as may be prescribed by these rules; or
- (b) the Bantu Affairs Commissioner of the area in which the property is situate has upon the application of the judgment creditor and after enquiry into the circumstances of the case, directed what steps shall be taken to bring the intended sale to the notice of the preferent creditor, and those steps have been carried out; and unless—
- (c) the proceeds of the sale are sufficient to satisfy the claim of such preferent creditor in full; or
- (d) the preferent creditor confirms the sale in writing in which event he shall be deemed to have agreed to accept such proceeds in full settlement of his claim.

(3) The messenger executing any process of execution against movable property may by virtue of such process also seize and take any money or bank notes, and may seize, take and sell in execution cheques, bills of exchange, promissory notes, bonds or securities for money belonging to the execution debtor.

(4) The messenger may also hold any cheques, bills of exchange, promissory notes, bonds or securities for money which have been seized or taken, as security for the benefit of the execution creditor for the amount directed to be levied by the execution so far as it is still unsatisfied; and the execution creditor may, when the time of payment has arrived sue in the name of the execution debtor, or in the name of any person in whose name the execution debtor might have sued, for the recovery of the sum secured or made payable thereby.

(5) The messenger may also under any process of execution against movable property attach and sell in execution the interest of the execution debtor in any site in a Bantu residential area occupied by him in terms of regulations made under section 38 (3) of the Bantu (Urban Areas) Consolidation Act, 1945 (Act No. 25 of 1945), or in any movable property belonging to him and pledged or sold under a suspensive condition to a third person, and may also sell the interest of the execution debtor in property movable or immovable leased to the execution debtor or sold to him under any hire purchase contract or under a suspensive condition.

(6) Whenever, if the sale had not been in execution, it would have been necessary for the execution debtor to endorse a document or to execute a cession in order to pass the property to a purchaser, the messenger may so endorse the document or execute the cession, as to any property sold by him in execution.

(7) The messenger may also, as to immovable property sold by him in execution, do anything necessary to effect registration of transfer. Anything done by the messenger under this subrule or subrule (6) shall be as valid and effectual as if he were the execution debtor.

(8) Where judgment is given against a member of a partnership or syndicate in an action in which he individually was plaintiff or defendant, his interest in the partnership or syndicate may be attached and sold in execution.

64. In respect of any process of execution issued out of any court the following property, shall be protected from seizure and shall not be attached or sold, namely—

- (a) the necessary beds, bedding and wearing apparel of the execution debtor and of his family;
- (b) the necessary furniture, other than beds, and household utensils in so far as they do not exceed in value the sum of fifty rand;
- (c) the supply of food and drink in the house sufficient for the needs of such debtor and of his family during three months;

- (a) die uitspraakskuldeiser die skriftelike kennisgewing van die voorgenome verkoop in eksekusie, soos deur die reëls voorgeskryf aan die preferente skuldeiser persoonlik laat beteken het; of
- (b) die Bantoesakekommissaris van die gebied waarin die goed geleë is, op aansoek van die uitspraakskuldeiser en nadat hy die omstandighede van die geval ondersoek het, beveel het watter stappe gedoen moet word ten einde die voorgenome verkoop onder die aandag van die preferente skuldeiser te bring, en daardie stappe gedoen is; en tensy
- (c) die opbrengs van die verkoop genoeg is om die preferente skuldeiser se eis ten volle te vereffen; of
- (d) die preferente skuldeiser die verkoop skriftelik bekragtig, en in sodanige geval word geag dat hy ingewillig het om sodanige opbrengs ter volle vereffening van sy eis aan te neem.

(3) Die geregsbode wat 'n prosesstuk vir eksekusie teen roerende goed ten uitvoer lê, kan ingevolge sodanige prosesstuk ook op geld of banknote beslag lê en kan tjeks, wissels, promesses, obligasies of sekuriteite vir geld wat aan die eksekusieskuldenaar behoort, in beslag neem en in eksekusie verkoop.

(4) Die geregsbode kan ook tjeks, wissels, promesses, obligasies of sekuriteite vir geld waarop beslag gelê is, ten bate van die eksekusieskuldeiser vir die bedrag wat by eksekusie verhaal moet word, as sekerheid hou vir sover bedoelde bedrag nog nie vereffen is nie, en die eksekusieskuldeiser kan, wanneer die tyd vir betaling aanbreek, in naam van die eksekusieskuldenaar of in naam van enigeen in wie se naam die eksekusieskuldenaar sou kon gedagvaar het, dagvaar vir die verhaal van die bedrag wat daardeur verseker of betaalbaar gestel is.

(5) Die geregsbode kan ook kragtens 'n prosesstuk vir eksekusie teen roerende goed die eksekusieskuldenaar se belang by 'n perseel deur hom geokkupeer ingevolge regulasies uitgevaardig kragtens artikel 38 (3) van die Bantoes (Stadsgebiede) Konsolidasie Wet, 1945 (Wet No. 25 van 1945), of by roerende goed wat aan hom behoort en aan 'n derde party verpand of onderworpe aan 'n opskortende voorwaarde verkoop is, in beslag neem en in eksekusie verkoop, en kan ook die eksekusieskuldenaar se belang verkoop by roerende of onroerende goed wat aan die eksekusieskuldenaar verhuur of ingevolge 'n huur-koopkontrak of onderworpe aan 'n opskortende voorwaarde aan hom verkoop is.

(6) Wanneer ookal dit vir die eksekusieskuldenaar nodig sou gewees het om, as die verkoop nie 'n verkoop in eksekusie was nie, 'n dokument te endosseer of sessie te gee ten einde die eiendom aan 'n koper oor te dra, kan die geregsbode ten opsigte van goed wat hy in eksekusie verkoop het, die dokument aldus endosseer of die sessie gee.

(7) Die geregsbode kan ook ten opsigte van onroerende goed wat hy in eksekusie verkoop, alles doen wat nodig is om die registrasie van transport te bewerkstellig. 'n Handeling wat die geregsbode ingevolge hierdie subreël of subreël (6) verrig, is net so geldig en bindend asof hy die eksekusieskuldenaar was.

(8) Wanneer daar uitspraak teen 'n lid van 'n vennootskap of sindikaat gegee word in 'n aksie waarin hy individueel die eiser of verweerder was, kan daar op sy belang by die vennootskap of sindikaat beslag gelê en kan dié belang in eksekusie verkoop word.

64. Daar mag nie ingevolge 'n prosesstuk vir eksekusie wat deur enige hof uitgereik is, op die volgende goed beslag gelê word nie en dié goed mag ook nie ingevolge so 'n lasbrief verkoop word nie, naamlik—

- (a) die nodige beddens, beddegoed en klere van die eksekusieskuldenaar en van sy huisgesin;
- (b) die nodige meubels, behalwe beddens, en huisgereedskap ten waarde van hoogstens vyftig rand;
- (c) die hoeveelheid voedsel en drank in die huis wat voldoende is om vir 'n tydperk van drie maande in die behoeftes van die skuldenaar en sy huisgesin te voorsien;

- (d) tools and implements of trade and tools and implements necessarily used in the cultivation of land, in so far as any such tools or implements do not exceed in value the sum of one hundred rand;
- (e) professional books, documents or instruments necessarily used by such debtor in his profession, in so far as the same do not exceed in value the sum of one hundred rand;
- (f) such arms and ammunition as the debtor in respect of whose property execution has been levied is required by law, regulation or disciplinary order to have in his possession as part of his equipment.

65. A sale in execution by the messenger shall not, in the case of movable property after delivery thereof or in the case of immovable property after registration of transfer, be liable to be impeached as against a purchaser in good faith and without notice of any defect.

66. (1) The process for the execution of any judgment for the payment of money, for the delivery up of goods or premises or for ejectment shall be by warrant issued and signed by the clerk of the court and addressed to the messenger, and shall also be signed by the party suing out the same.

(2) Such process may be sued out by any person in whose favour any such judgment shall have been given, if such judgment is not then satisfied, stayed or suspended.

(3) Such process may at any time, on payment of the fees incurred, be withdrawn or suspended by notice to the messenger by the party who has sued out such process. A request in writing made from time to time by such person to defer execution of such process for a definite period not being longer than one month shall not be deemed to be a suspension.

(4) Any alteration in such process shall be initialled by the clerk of the court before such process is issued by him.

(5) Any such process shall be invalid if a wrong person is named therein as a party; but no such process shall be invalid merely by reason of the misspelling of any name therein, or of any error as to date.

(6) Except where judgment has been entered by consent or default, a warrant of execution shall not, without special leave of the court, be issued before the day following that on which the judgment is given.

(7) Any warrant of execution or arrest issued by a court, including an order under rule 74 may on good cause shown be stayed or set aside by such court or any other court having jurisdiction over the party named therein.

67. (1) Where the messenger is in doubt as to the validity of any attachment or contemplated attachment he may require that the party suing out the process shall give security to indemnify him.

(2) Unless the summons commencing the action has been served upon the defendant personally or he has entered appearance to defend or notice of attachment has been given to him personally—

- (a) if any property corporeal or incorporeal is attached in execution, the judgment creditor shall, at least seven days before the day appointed for the sale of such property, give security to the satisfaction of the messenger for the payment to the execution debtor, if such attachment be set aside, of any sum which the execution debtor may in law be entitled to recover from the execution creditor for damages suffered by reason of such attachment or of any proceedings consequent thereon, and if security be not given the attachment shall cease to have effect: Provided that the execution debtor may by endorsement to that effect on the writ of execution dispense with the giving of security under this rule;

- (d) ambagsgereedskap en -werktuie en gereedskap en werktuie wat vir die bewerking van grond nodig is, mits die waarde daarvan nie eenhonderd rand te bowe gaan nie;

- (e) professionele boeke, dokumente of instrumente wat noodsaaklikerwys deur die skuldenaar in sy beroep gebruik word, mits die waarde daarvan nie eenhonderd rand te bowe gaan nie;

- (f) dié vuurwapens en ammunisie wat die skuldenaar op wie se goed daar beslag gelê is, volgens wet, regulasie of dissiplinêre bevel as deel van sy uitrusting in sy besit moet hê.

65. 'n Verkoop in eksekusie deur die geregsbode kan nie, in die geval van roerende goed, na aflowering daarvan of, in die geval van onroerende eiendom, na registrasie van transport bestry word in die geval van 'n koper wat te goeder trou gekoop het en geen kennis van 'n gebrek gedra het nie.

66. (1) Die prosesstuk vir die tenuitvoerlegging van 'n uitspraak vir die betaling van geld, vir die afgifte van goed of persele of vir ontruiming is 'n lasbrief wat deur die klerk van die hof uitgereik en onderteken en aan die geregsbode gerig word, en dié lasbrief moet ook onderteken word deur die party wat dit uitneem.

(2) So 'n prosesstuk kan uitgeneem word deur enigeen ten gunste van wie die uitspraak gegee is, mits die uitspraak nie dan nagekom, gestuit of opgeskort is nie.

(3) Die party wat so 'n prosesstuk uitgeneem het, kan dit te eniger tyd teen betaling van die koste aan gelde wat aangegaan is, intrek of opskort deur kennis aan die geregsbode te gee. As die tenuitvoerlegging van so 'n prosesstuk van tyd tot tyd op skriftelike versoek van so 'n persoon vir 'n bepaalde tyd van hoogstens een maand uitgestel word, word sodanige uitstel nie as 'n opskorting beskou nie.

(4) Voordat die klerk van die hof so 'n prosesstuk uitreik, moet hy enige veranderings daarin parafeer.

(5) So 'n prosesstuk is ongeldig as 'n verkeerde persoon daarin as 'n party genoem word, maar so 'n prosesstuk is nie ongeldig bloot omdat 'n naam wat daarin voorkom, verkeerd gespél of omdat daar 'n fout in verband met 'n datum begaan is nie.

(6) Behalwe wanneer uitspraak by toestemming of by verstek aangeteken is, word sonder spesiale vergunning van die hof geen lasbrief vir eksekusie uitgereik voor die dag na dié waarop die uitspraak gegee is nie.

(7) 'n Lasbrief vir eksekusie of arrest wat deur 'n hof uitgereik is, met inbegrip van 'n bevel kragtens reël 74, kan na aanvoering van voldoende gronde opgeskort of nietig verklaar word deur so 'n hof of 'n ander hof met regsbevoegdheid oor die party wat daarin genoem word.

67. (1) Wanneer die geregsbode twyfel aan die geldigheid van 'n beslaglegging of voorgenome beslaglegging, kan hy van die party wat die prosesstuk uitneem, eis om sekerheid te stel ten einde hom te vrywaar.

(2) Tensy die dagvaarding waardeur die aksie begin is, aan die verweerder persoonlik beteken is of die verweerder verskyning vir verdediging aangeteken het of aan hom persoonlik kennis van beslaglegging gegee is—

- (a) moet die uitspraakskuldeiser, as daar in eksekusie beslag op liggaamlike of onliggaamlike goed gelê word, minstens sewe dae voor die dag wat vir die verkoop van daardie goed bepaal is, tot tevredenheid van die geregsbode sekerheid stel vir die betaling, aan die eksekusieskuldenaar, van die bedrag wat die eksekusieskuldenaar volgens wet geregtig mag wees om, as so 'n beslaglegging nietig verklaar word, op die eksekusieskuldeiser te verhaal vir skade wat as gevolg van sodanige beslaglegging of van daaropvolgende geregtelike stappe gely is, en as geen sekerheid gestel word nie, is die beslaglegging nie meer van krag nie: Met dien verstande dat die eksekusieskuldenaar van die sekerheidstelling ingevolge hierdie reël kan afsien deur 'n endorsement te dien effekte op die lasbrief vir eksekusie aan te bring;

(b) if moneys are received by the messenger under any form of execution otherwise than as the proceeds of the sale in execution of property in respect of the attachment of which security has been given in terms of paragraph (a), such moneys shall not be paid to the execution creditor until he has given security for the restitution of the full amount received by the messenger if the attachment thereof be thereafter set aside: Provided that the execution debtor may in writing over his signature dispense with the giving of such security.

(3) The prescribed fee for security given under this rule shall without taxation be recoverable as part of the costs of execution.

(4) Any security bond or other document of security given in terms of this rule may be sued upon by the execution debtor without formal transfer thereof to him.

68. (1) Unless otherwise ordered by the court, the costs and expenses of issuing and levying execution shall be a first charge on the proceeds of the property sold in execution and may, so far as such proceeds are insufficient, be recovered from the execution debtor as costs awarded by the court.

(2) Subject to any hypothec existing prior to attachment, all warrants of execution lodged with the messenger on or before the day immediately preceding the date of the sale rank *pro rata* in the distribution of the proceeds of the goods sold in execution.

(3) Withdrawal of attachment shall be effected by note made and signed by the messenger on the writ of execution that the attachment is withdrawn stating the time and date of the making of such note. The messenger shall give notice in writing of the withdrawal and of the time and date thereof to the execution creditor and the execution debtor and to any person by whom a claim to the property attached has been lodged with him: Provided that the property shall not be released from attachment so long as an unsatisfied warrant of execution lodged under subrule (2) remains in the hands of the messenger.

(4) If any property taken in execution is claimed by any third party he shall lodge with the messenger a statement of the grounds upon which it is claimed that such property is not executable in the said suit, and the messenger on receipt of such claim shall forthwith transmit the particulars of such claim to the execution creditor or creditors concerned.

(5) If any execution creditor gives the messenger notice within seven days thereafter that he admits the claim he shall not be liable for any costs, fees or expenses afterwards incurred and the messenger shall withdraw from possession of the property claimed in so far as that execution creditor is concerned and inform the claimant to that effect.

(6) On completion of any sale in execution of property whether movable or immovable the messenger shall attach to his return a *vendu* roll showing details of the property sold, the prices realised, and where known, the names and addresses of the purchasers.

(7) A messenger shall not at a sale in execution purchase any of the property offered for sale either for himself or for another person.

(8) If, after a sale in execution, there remains any surplus in the hands of the messenger, it shall be liable to attachment for any other unsatisfied judgment debt, and if the surplus is not so attached, the messenger shall pay the same to the judgment debtor if he can be found, otherwise he shall pay such surplus into court.

(b) word geld wat die geregsbode ingevolge die een of ander vorm van eksekusie maar op 'n ander wyse ontvang as by wyse van die opbrengs van die verkoop in eksekusie van goed ten opsigte van die beslaglegging waarvan daar ooreenkomstig paragraaf (a) sekerheid gestel is, nie aan die eksekusieskuldeiser betaal nie tot tyd en wyl hy sekerheid gestel het vir die terugbetaling van die volle bedrag deur die geregsbode ontvang, as die beslaglegging daarna nietig verklaar word: Met dien verstande dat die eksekusieskuldenaar van sodanige sekerheidstelling kan afsien in 'n geskrif wat deur hom onderteken is.

(3) Die voorgeskrewe gelde vir sekerheidstelling ingevolge hierdie reël is sonder taksasie as deel van die eksekusiekoste verhaalbaar.

(4) Die eksekusieskuldenaar kan kragtens 'n borgakke of ander dokument van sekerheidstelling wat ingevolge hierdie reël verstrekk is, dagvaar sonder dat dit formeel aan hom oorgedra is.

68. (1) Tensy die hof anders beveel, is die koste van en die uitgawes verbonde aan die uitreiking en tenuitvoerlegging van die lasbrief vir eksekusie 'n preferente vordering op die opbrengs van die goed wat in eksekusie verkoop word en kan dié koste en uitgawes, vir sover sodanige opbrengs onvoldoende is, op die eksekusieskuldenaar verhaal word as koste deur die hof toegeken.

(2) Alle lasbriewe vir eksekusie wat op of voor die dag onmiddellik voor die dag van die verkoop in eksekusie by die geregsbode ingedien is, deel, onderworpe aan 'n hipotek wat by die beslaglegging reeds bestaan het, *pro rata* in die verdeling van die opbrengs van die goedere wat in eksekusie verkoop word.

(3) Die intrekking van 'n beslaglegging word bewerkstellig deur middel van 'n aantekening wat die geregsbode op die lasbrief vir eksekusie aanbring en onderteken en waarin verklaar word dat die beslaglegging ingetrek is, met vermelding van die uur en datum waarop die aantekening gemaak is. Die geregsbode moet die eksekusieskuldeiser en die eksekusieskuldenaar, asook enigeen wat by hom 'n eis ingedien het teen die goed waarop beslag gelê is, skriftelik kennis gee van die intrekking en van die uur en datum daarvan: Met dien verstande dat die goed nie van beslaglegging vrygestel word nie solank daar 'n onvoldane lasbrief vir eksekusie wat ingevolge subreël (2) ingedien is, in die hande van die geregsbode bly.

(4) As goed waarop daar in eksekusie beslag gelê is, deur 'n derde party geëis word, moet sodanige party by die geregsbode 'n verklaring indien waarin gemeld word op watter gronde beweer word dat daardie eiendom nie in genoemde geding uitwinbaar is nie, en die geregsbode moet na ontvangs van so 'n eis die besonderhede daarvan onverwyld aan die betrokke eksekusieskuldeiser of -skuldeisers deurstuur.

(5) As 'n eksekusieskuldeiser die geregsbode binne sewe dae daarna in kennis stel dat hy die eis erken, is hy nie vir koste, gelde of uitgawes wat later aangegaan of opge-loop is, aanspreeklik nie en moet die geregsbode vir sover dit daardie eksekusieskuldeiser aangaan, besit van die geëiste goed laat vaar en die eiser dienooreenkomstig in kennis stel.

(6) Na afloop van 'n verkoping in eksekusie van goed, hetsy roerend of onroerend, moet die geregsbode aan sy relaas 'n vendusielys heg waarin besonderhede van die verkoopte goed, die pryse wat behaal is en, waar bekend, die name en adresse van die kopers gemeld word.

(7) 'n Geregsbode mag nie by 'n verkoping in eksekusie goed wat te koop aangebied word, vir homself of vir iemand anders koop nie.

(8) As daar, na 'n verkoping in eksekusie, 'n surplus in die hande van die geregsbode agterbly, kan beslag daarop gelê word vir 'n ander onvoldane uitspraakskuld, en as daar nie aldus op die surplus beslag gelê word nie, moet die geregsbode dit aan die uitspraakskuldenaar betaal as hy gevind kan word, anders moet hy sodanige surplus geregtelik inbetaal.

(b) the attachment shall not be valid unless and until the instrument in question is taken possession of by the messenger and notice has, in the case of a registered lease, been given to the registrar of deeds concerned.

(2) Where the movable property sought to be attached is the interest of the execution debtor in property pledged, leased or sold under a suspensive condition to or by a third person—

(a) attachment shall be effected by service by the messenger on the execution debtor and on such third person of notice of the attachment with a copy of the warrant of execution which service may be effected as if such notice were a summons;

(b) the messenger may, upon exhibiting the original of such warrant of execution to the pledgee, lessor, lessee, purchaser or seller, enter upon the premises where such property is and make an inventory and valuation of the said property.

(3) The method of attachment of property attached under rule 60 (18) shall, *mutatis mutandis*, be the same as that of attachment in execution.

72. (1) A warrant of execution against immovable property shall state the situation and nature of the immovable property sought to be attached sufficiently to enable it to be identified.

(2) The mode of attachment of immovable property shall be by notice by the messenger served, in like manner as a summons, together with a copy of the warrant of execution upon the execution debtor as owner thereof and upon the registrar of deeds or other officer charged with the registration of such immovable property, and upon all registered holders of bonds registered against the property attached and also, if the property is in the occupation of some person other than the execution debtor upon such occupier, and upon the local authority in whose area the property is situated.

(3) After attachment the messenger shall ascertain and record whether the said property is subject to any claim ranking in priority to that of the execution creditor. He shall thereupon notify the judgment creditor of the existence of any such claim to enable the latter to give notice in terms of rule 63 (2).

(4) The messenger may by notice, served in like manner as a summons, require the execution debtor to deliver up to him forthwith all documents in his possession or under his control relating in any way to his title to the said property.

(5) Where the said property is situate in some area other than that in which the judgment was given, the messenger of the court of the latter area shall forward the writ to the messenger of the court of the area in which the property is situate, who shall, after obtaining the endorsement of a judicial officer thereon, as provided by rule 33 (16) (b) proceed to attach the property in the manner provided in this rule.

(6) The messenger shall appoint a day and place for the sale of such property such day being, except by special leave of the court, not less than one month after service of the notice of attachment; and he shall cause the sale to be advertised at least twice in some local or other newspaper circulating in the district by an advertisement containing a short description of such property and its situation, the time and place for the holding of the sale and the material conditions thereof.

(7) The conditions of sale shall be prepared and delivered by the execution creditor but any interested party may bring them before a judicial officer to be settled by him on application made not more than four days after a copy of such conditions shall have been delivered.

(b) is die beslaglegging nie geldig nie tensy en alvorens die betrokke stuk deur die geregsbode in besit geneem is en, in die geval van 'n geregistreerde huurkontrak, daar aan die betrokke registrateur van aktes kennis gegee is.

(2) Wanneer die roerende goed waarop beslaglegging verlang word, bestaan uit die eksekusieskuldenaar se belang by goed wat aan of deur 'n derde persoon verpand, verhuur of onderworpe aan 'n opskortende voorwaarde verkoop is—

(a) word beslaglegging bewerkstellig deur die betekening, deur die geregsbode, aan die eksekusieskuldenaar en aan die derde persoon, van 'n kennisgewing van die beslaglegging tesame met 'n afskrif van die lasbrief vir eksekusie, welke betekening bewerkstellig word asof daardie kennisgewing 'n dagvaarding is;

(b) kan die geregsbode, by vertoning van die oorspronklike lasbrief vir eksekusie aan die pandhouer, verhuurder, huurder, koper of verkoper, die perseel waar die goed is, binnegaan en 'n inventaris en waardering van die goed opstel.

(3) Die beslaglegging op goed kragtens reël 60 (18) geskied *mutatis mutandis* op dieselfde manier as 'n beslaglegging in eksekusie.

72. (1) 'n Lasbrief vir eksekusie teen onroerende eiendom moet die ligging en die aard van die onroerende eiendom waarop beslaglegging verlang word, so noukeurig omskryf dat dit uitgeken kan word.

(2) Beslaglegging op onroerende eiendom geskied by wyse van 'n kennisgewing wat die geregsbode saam met 'n afskrif van die lasbrief vir eksekusie op 'n soortgelyke manier as 'n dagvaarding beteken aan die eksekusieskuldenaar as eienaar van die eiendom, aan die registrateur van aktes of 'n ander amptenaar belas met die registrasie van onroerende eiendom, en aan al die geregistreerde houters van verbande wat geregistreer is teen die eiendom waarop daar beslag gelê word, en ook, as iemand anders as die eksekusieskuldenaar die eiendom okkupeer, aan so 'n bewoner, en aan die plaaslike bestuur in wie se gebied die eiendom geleë is.

(3) Na beslaglegging moet die geregsbode vasstel en aanteken of genoemde eiendom onderworpe is aan 'n eis wat voorrang bo dié van die eksekusieskuldeiser het. Hy moet vervolgens die uitspraakskuldeiser in kennis stel van die bestaan van so 'n eis ten einde laasgenoemde in staat te stel om ooreenkomstig reël 63 (2) kennis te gee.

(4) Die geregsbode kan, deur 'n kennisgewing op soortgelyke manier as 'n dagvaarding te beteken, die eksekusieskuldenaar aansê om aan hom alle dokumente af te gee wat, op watter manier ook al, op sy reg op sodanige goed betrekking het en in sy besit of onder sy beheer is.

(5) Wanneer genoemde eiendom geleë is in 'n ander gebied as dié waarin die uitspraak gegee is, moet die geregsbode van laasgenoemde gebied die lasbrief deurstuur aan die geregsbode van die hof van die gebied waarin die eiendom geleë is, en laasgenoemde moet, nadat hy die endorsement van 'n regtelike beampte volgens voorskrif van reël 33 (16) (b) daarop verkry het, stappe doen om ooreenkomstig hierdie reël beslag op die eiendom te lê.

(6) Die geregsbode moet 'n dag en plek vir die verkoop van die eiendom bepaal, en behoudens die spesiale verlof van die hof moet sodanige dag nie vroeër as een maand na betekening van die kennisgewing van beslaglegging wees nie; en hy moet die verkoop minstens twee maal in 'n plaaslike of ander nuusblad wat in die distrik in omloop is, bekend maak deur 'n advertensie daarin te plaas waarin sodanige eiendom en die ligging daarvan, die tyd en plek van verkoop en die vernaamste verkoopvoorwaardes kortliks beskryf word.

(7) Die verkoopvoorwaardes moet deur die eksekusieskuldeiser opgestel en ingelewer word, maar 'n belanghebbende party kan hulle aan 'n regterlike beampte voorlê om deur dié besleg te word op aansoek gedoen nie later nie as vier dae nadat 'n afskrif van die voorwaardes ingelewer is.

(8) The execution creditor may appoint the conveyancer for the purposes of sale and transfer.

(9) (a) The execution creditor or any person having an interest in the due and proper realization of such property may, by notice given to the messenger within fourteen days after attachment, but subject to the provisions hereinafter contained, require that such property shall be sold by an auctioneer in the ordinary course of business; and may in such notice nominate the auctioneer to be employed.

(b) Where such notice is given by any person other than the execution creditor, such notice shall be accompanied by the deposit of a sum sufficient to cover the additional expense of sale by an auctioneer in the ordinary course of business, and in default of such a deposit such notice shall be void, and such notice shall lapse if in fact the services of an auctioneer are not obtainable. If after satisfying the execution creditor there are surplus proceeds of such property, such deposit shall be returned to the depositor, but if there is not such a surplus such deposit shall, as far as may be necessary be applied in payment of the auctioneer's fees and expenses.

(c) If two or more such notices are given the first shall have the preference.

(10) The sale shall be by public auction without reserve and the property shall, subject to the provisions of rule 63 (2) and to the other conditions of sale, be sold to the highest bidder.

(11) The sale shall be held in front of the court-house of the area and in the presence of a judicial officer or such person as he may appoint, whose certificate that such sale was duly and properly conducted and of the name of the execution debtor and of the purchaser and of the amount of the purchase price shall be conclusive evidence thereof: Provided that when the sale is in execution of a judgment of a court held at a place elsewhere than at the office of the Bantu Affairs Commissioner he may authorize that the sale be held in front of the court-house at that place in the presence of such person as he may appoint.

(12) Where the said property is situate in an area other than that in which the judgment was given, the sale of the said property shall be effected by the messenger of the court of the area in which it is situate in the manner provided by this rule.

(13) Upon receipt of the certificate referred to in sub-rule (11) the messenger shall give transfer to the purchaser against payment of the purchase money and upon performance of the conditions of sale and may for that purpose do anything necessary to effect registration of transfer, and anything done by him shall be as valid and effectual as if he were the owner of the property.

(14) (a) The messenger shall not pay out the purchase money until transfer has been given to the purchaser. The messenger shall forthwith pay into court all moneys received by him in respect of the purchase price.

(b) The messenger shall immediately after the sale, prepare in order of preference as hereinafter provided in this rule, a plan of distribution of the purchase money received. The plan shall lie in his office for inspection of persons having an interest therein, unless they shall signify in writing their agreement to the said plan, for a period of fourteen days.

A copy of such plan shall be lodged with the clerk of the court.

(c) After deduction from the purchase money of the costs of execution the following shall be the order of preference:

- (i) The claims of any creditors ranking in priority to the judgment creditor in their legal order of preference;
- (ii) the claims of the judgment creditor to the extent of his judgment plus costs;

(8) Die eksekusieskuldeiser kan die aktebesorger vir doeleindes van die verkoop en transport benoem.

(9) (a) Die eksekusieskuldeiser of enigeen wat by die behoorlike tegeldemaking van die eiendom belang het, kan by kennisgewing aan die geregsbode binne veertien dae na beslaglegging maar onderworpe aan onderstaande bepalinge eis dat die eiendom deur 'n afslaer in die gewone loop van besigheid verkoop word, en kan in sodanige kennisgewing die afslaer benoem.

(b) Wanneer iemand anders as die eksekusieskuldeiser aldus kennis gee, moet die kennisgewing vergesel gaan van 'n voldoende geldstorting om die addisionele koste van 'n verkoop deur 'n afslaer in die gewone loop van besigheid te dek, en by ontstentenis van so 'n geldstorting is die kennisgewing nietig. Die kennisgewing verval ook as die dienste van 'n afslaer inderdaad nie verkrygbaar is nie. As daar na voldoening aan die eis van die eksekusieskuldeiser 'n oorskot uit die opbrengs van die eiendom is, word die gestorte bedrag terugbetaal aan die persoon wat dit gestort het, maar as daar nie so 'n oorskot is nie, word sodanige deposito vir sover nodig aangewend vir die betaling van die afslaersgelde en -koste.

(c) In die geval van twee of meer sulke kennisgewings het die eerste voorkeur.

(10) Die verkoping geskied by wyse van openbare veiling sonder voorbehoud, en die eiendom word, behoudens die bepalinge van reël 63 (2) en die ander verkoopvoorwaardes, aan die hoogste bieder verkoop.

(11) Die verkoop vind plaas voor die hofgebou van die gebied en in die teenwoordigheid van 'n regterlike beampte of iemand deur hom benoem, wie se sertifikaat dat die verkoping behoorlik gehou en wat die naam van die eksekusieskuldenaar en van die koper en die bedrag van die koopsom is, afdoende bewys daarvan is: Met dien verstande dat as die verkoping 'n tenuitvoerlegging van 'n uitspraak van 'n hof is wat op 'n ander plek as by die kantoor van die Bantoesakekommissaris sitting gehou het, hy magtiging kan verleen dat die verkoping voor die hofgebou van daardie plek plaasvind in die teenwoordigheid van iemand wat hy benoem het.

(12) Wanneer genoemde eiendom geleë is in 'n ander gebied as dié waarin uitspraak gegee is, word dit deur die geregsbode van die gebied waarin dit geleë is, volgens voorskrif van hierdie reël verkoop.

(13) Na ontvangs van die sertifikaat vermeld in sub-reël (11), gee die geregsbode transport aan die koper teen betaling van die koopsom en na nakoming van die verkoopvoorwaardes en kan hy vir dié doel alle handelinge verrig wat nodig is om die registrasie van die transport te bewerkstellig, en 'n handeling aldus deur hom verrig, is net so geldig en bindend asof hy die eienaar van die eiendom was.

(14) (a) Die geregsbode betaal nie die koopsom uit voordat die koper transport van die eiendom ontvang het nie. Die geregsbode moet onverwyld alle gelde geregtelik inbetaal wat hy ten opsigte van die koopprys ontvang het.

(b) Onmiddellik na die verkoop moet die geregsbode 'n staat van rangorde van voorkeur soos hierna in hierdie reël bepaal, opstel waarvolgens die ontvangte koopsom verdeel moet word. Die staat moet vir 'n tydperk van veertien dae in sy kantoor beskikbaar wees vir insae deur persone wat daarby belang het, tensy hulle skriftelik te kenne gegee het dat hulle met voornoemde staat instem.

'n Afskrif van voornoemde staat moet by die klerk van die hof ingedien word.

(c) Nadat die eksekusiekoste van die koopsom afgetrek is, is die rangorde van voorkeur soos volg—

- (i) waar skuldeisers in rangorde bo die uitspraakskuldeiser kom, hul eise in hul wetlike rangorde van voorkeur;
- (ii) die eise van die uitspraakskuldeiser in die mate waarin uitspraak ten gunste van hom gelewer is, plus koste;

- (b) that such judgment is still unsatisfied, naming the amounts still payable thereunder;
- (c) that the garnishee resides, carries on business or is employed within the area;
- (d) that the garnishee is or will be indebted to the judgment debtor or that emoluments are or will in future be owing by or accruing from the garnishee to the judgment debtor; and
- (e) that sufficient means will, after satisfaction of the order be left to the judgment debtor to maintain himself and those dependent on him.

(2) Unless the judgment was obtained in the court in which the application is made, a certified copy of such judgment shall be annexed to the affidavit.

(3) If in open court the judgment debtor admits sufficient of the facts set out in subrule (1) to warrant an attachment being granted, such admissions shall be recorded and application for a garnishee order may be made orally without an affidavit.

(4) Upon such application the court may require such further evidence as it shall see fit.

(5) Upon such application the court may order the garnishee to pay to the messenger so much of the debt or emoluments at present or in future owing by or accruing from him to the debtor as may be sufficient to satisfy the said judgment together with the costs of the garnishee proceedings, including the costs of service, or failing such payment to appear before the court on a day to be named in the said order and show cause why he should not pay such debt or emoluments.

(6) The clerk of the court shall note upon the face of such order the day and hour at which it was made.

(7) Such order shall be served upon the garnishee and upon the judgment debtor and shall operate as an attachment of the said debt or emoluments in the hands of the garnishee.

(8) The judgment debtor shall appear on the day fixed for the hearing of the application but may not question the correctness of the judgment on which the application is based.

(9) If the garnishee does not dispute his indebtedness to the debtor, or allege that he has a set-off against the debtor, or that the debt or emolument sought to be attached belongs to or is subject to a claim by some other person, or if he shall not appear to show cause as mentioned in subrule (5), the court may order the garnishee to pay the debt or emoluments, or such portion of it as the court may determine, to the messenger of the court on the dates set out in the said order; and should the garnishee make default, execution for the amount so ordered and costs of the said execution may be issued against the garnishee. Such execution shall be as nearly as possible in accordance with the provisions of rules 62 to 72.

(10) If the garnishee disputes his liability to pay the said debt or alleges that he has any other defence, set-off or claim in reconvention which would be available to him if he were sued for the said debt by the judgment debtor, the court may order the garnishee to state, orally or in writing, on oath or otherwise, as to the court may seem expedient, the particulars of the said debt and of his defence thereto and shall hear and determine the matters in dispute in a summary way.

(b) dat genoemde uitspraak nog onvoldaan is, met vermelding van die bedrae wat nog ingevolge daarvan betaalbaar is;

(c) dat die beslagskuldenaar in die gebied woon, sake doen of in diens is;

(d) dat die beslagskuldenaar teenoor die uitspraakskuldenaar onder verpligting staan of sal staan of dat besoldiging deur die beslagskuldenaar aan die uitspraakskuldenaar verskuldig is of in die toekoms verskuldig sal wees of die uitspraakskuldenaar van die beslagskuldenaar toekom of sal toekom.

(e) dat daar aan die uitspraakskuldenaar genoeg middele gelaat sal word om, na voldoening aan die bevel, homself en sy afhanklikes te onderhou.

(2) Tensy die uitspraak gegee is in die hof waarin die aansoek gedoen word, moet 'n gewaarmerkte afskrif van sodanige uitspraak aan die beëdigde verklaring geheg word.

(3) As die uitspraakskuldenaar in die ope hof genoeg van die feite gemeld in subreël (1) erken om dit te regverdig dat 'n beslaglegging toegestaan word, moet sodanige erkennings aangeteken word en kan daar mondeling en sonder 'n beëdigde verklaring aansoek om 'n skuldbeslagorder gedoen word.

(4) By so 'n aansoek kan die hof sodanige verdere getuienis verlang as wat hy goedvind.

(5) By so 'n aansoek kan die hof die beslagskuldenaar beveel om soveel van die skuld of besoldiging wat op daardie tydstip of in die toekoms deur hom aan die skuldenaar verskuldig is of van hom aan die skuldenaar toekom, aan die geregsbode te betaal as wat voldoende mag wees om genoemde uitspraak, tesame met die koste van die skuldbeslagproses, met inbegrip van die betekeningkoste, te dek of om by wanbetaling op 'n dag wat in genoemde bevel bepaal moet word, voor die hof te verskyn en gronde aan te voer waarom hy nie voornoemde skuld of besoldiging moet betaal nie.

(6) Die klerk van die hof moet op die voorkant van sodanige bevel die dag en uur aanteken waarop dit gegee is.

(7) Sodanige bevel moet aan die beslagskuldenaar en aan die uitspraakskuldenaar beteken word en het die uitwerking van 'n beslaglegging op gemelde skuld of besoldiging in die hande van die beslagskuldenaar.

(8) Die uitspraakskuldenaar moet op die dag wat vir die verhoor van die aansoek bepaal is, verskyn, maar mag nie die juistheid in twyfel trek van die uitspraak waarop die aansoek berus nie.

(9) As die beslagskuldenaar dit nie betwis dat die skuld deur hom aan die skuldenaar verskuldig is nie of nie beweer dat daar skuldvergelyking tussen hom en die skuldenaar plaasgevind het of dat die skuld of besoldiging waarop beslaglegging verlang word, aan iemand anders behoort of aan 'n eis deur iemand anders onderworpe is nie, of as die beslagskuldenaar nie verskyn om gronde aan te voer soos in subreël (5) gemeld nie, kan die hof die beslagskuldenaar beveel om die skuld of besoldiging, of dié deel daarvan wat die hof bepaal, aan die geregsbode te betaal op die datums wat in genoemde bevel gemeld word, en as die beslagskuldenaar versuim om dit te doen, kan 'n lasbrief vir eksekusie vir die bedrag wat aldus beveel is, en die koste van die eksekusie teen die beslagskuldenaar uitgereik word. Sodanige eksekusie moet sover moontlik geskied ooreenkomstig die bepalinge van reëls 62 tot 72.

(10) As die beslagskuldenaar sy aanspreeklikheid vir die skuld betwis of beweer dat hy enige ander verweer, skuldvergelyking of eis in rekonvensie kan opwerp waarop hy hom sou kon beroep het as die uitspraakskuldenaar hom vir genoemde skuld sou gedagvaar het, kan die hof die beslagskuldenaar beveel om mondeling of skriftelik, onder eed of andersins, al na die hof dienstig ag, die besonderhede van sodanige skuld en sy verweer daarteen voor te lê, en moet die hof die geskilpunte summier verhoor en beslis.

(11) If the garnishee alleges that the said debt belongs to or is subject to a claim by some other person, the court may order such other person to appear and state the nature and particulars of his claim and either to maintain or relinquish it and may deal with the matter as if the judgment creditor and such other person were claimants in interpleader under rule 73.

(12) If the judgment debtor alleges that the judgment has been satisfied or is for some other reason not operative against him, or that the garnishee is not indebted to him, the court may try the issue summarily.

(13) After hearing the parties or such of them as appear, the court may—

- (a) order payment by the garnishee in terms of sub-rule (5);
- (b) declare the claims of any person to the debt attached to be barred;
- (c) dismiss the application;
- (d) make such other order as may be just.

WHAT JUDGMENTS MAY BE RESCINDED

76. The court may, upon application by any person affected thereby, or, in cases falling under paragraph (c), *suo motu*—

- (a) rescind or vary any judgment granted by it in the absence of the person against whom that judgment was granted;
- (b) rescind or vary any judgment granted by it which was void *ab origine* or was obtained by fraud or by mistake common to the parties;
- (c) correct patent errors in any judgment in respect of which no appeal is pending;
- (d) rescind or vary any judgment in respect of which no appeal lies.

REVIEW OF JUDGMENTS AND ORDERS BY TRIAL COURT

77. (1) Any party to an action in which a default judgment is given may within one month after such judgment has come to the knowledge of the party against whom it is given apply to the court to rescind or vary such judgment.

(2) Every such application shall be on affidavit which shall set forth shortly the reasons why the applicant did not appear and the grounds of defence to the action or proceeding in which the judgment was given or of objection to the judgment.

(3) Save where leave has been given to defend as a *pro Deo* litigant under rule 32 no such application shall be set down for hearing until the applicant has paid into court, to abide the directions of the court, the amount of the costs awarded against him under such judgment and also the sum of four rand as security for the costs of the application: Provided that the judgment creditor may by consent in writing lodged with the clerk of the court waive compliance with this requirement.

(4) Unless the applicant proves to the contrary, it shall be presumed that he had knowledge of such judgment within two days after the date thereof.

(5) The court may on the hearing of any such application, unless it is proved that the applicant was in wilful default, and if good cause be shown, rescind or vary the judgment in question and may give such directions and extensions of time as may be necessary in regard to the further conduct of the action or application.

(6) The court may also make such order as may be just in regard to moneys paid into court by the applicant.

(7) If such application is dismissed the default judgment shall become a final judgment.

(11) As die beslagskuldenaar beweer dat genoemde skuld aan iemand anders behoort of aan 'n eis deur iemand anders onderworpe is, kan die hof sodanige ander persoon gelas om te verskyn en die aard en besonderhede van sy eis te meld en dit of te verdedig of prys te gee, en kan die hof die saak behandel asof die uitspraakskuldeiser en sodanige ander persoon ooreenkomstig reël 73 eisers in 'n tussenpleitgeding is.

(12) As die uitspraakskuldenaar beweer dat daar aan die uitspraak voldoen is of dat dit om 'n ander rede nie teen hom van krag is nie of dat die beslagskuldenaar nie by hom in die skuld is nie, kan die hof die geskilpunte summier verhoor.

(13) Nadat die hof die partye of dié van hulle wat verskyn, aangehoor het, kan hy—

- (a) beveel dat die beslagskuldenaar ooreenkomstig sub-reël (5) betaal;
- (b) verklaar dat die aansprake van enigeen op die skuld waarop beslag gelê is, uitgesluit is;
- (c) die aansoek afwys;
- (d) 'n ander bevel gee wat billik mag wees.

WATTER UITSRAKE VERNIETIG KAN WORD

76. Die hof kan, op aansoek van enigeen wat daardeur geraak word of, in gevalle wat onder paragraaf (c) resorteer, *suo motu*—

- (a) 'n uitspraak deur hom gegee in die afwesigheid van die persoon teen wie dit gegee is, vernietig of wysig;
- (b) 'n uitspraak vernietig of wysig wat hy gegee het en wat *ab origine* nietig was of wat deur bedrog of ten gevolge van 'n gemeenskaplike dwaling van die partye verkry is;
- (c) klaarblyklike foute regstel in 'n uitspraak ten opsigte waarvan daar geen appèl hangende is nie;
- (d) 'n uitspraak vernietig of wysig as dit nie vir appèl ontvanklik is nie.

HERSIENING VAN UITSRAKE EN BEVELE DEUR HOF VAN VERHOOR

77. (1) 'n Party by 'n aksie waarin uitspraak by verstek gegee word, kan binne een maand nadat die party teen wie uitspraak gegee is, van die uitspraak te wete gekom het, by die hof aansoek doen om die vernietiging of wysiging daarvan.

(2) So 'n aansoek geskied by wyse van 'n beëdigde verklaring waarin die redes vir die nie-verskyning van die applikant en die gronde van verweer teen die aksie of proses waarin uitspraak gegee is, of van beswaar teen die uitspraak kortliks uiteengesit word.

(3) Behalwe wanneer daar verlof verleen is om as 'n *pro Deo*-gedingvoerende party kragtens reël 32 te verdedig, word so 'n aansoek nie vir verhoor op die rol geplaas nie alvorens die applikant, in afwagting van die bevel van die hof, die koste waartoe hy in die uitspraak veroordeel is en ook 'n bedrag van vier rand as sekerheid vir die koste van die aansoek, geregtelik inbetaal het nie: Met dien verstande dat die uitspraakskuldeiser van hierdie vereiste kan afsien deur 'n skriftelike toestemming by die klerk van die hof in te dien.

(4) Tensy die applikant teenbewys lewer, word veronderstel dat hy binne twee dae na genoemde uitspraak kennis daarvan gedra het.

(5) Tensy bewys word dat die applikant opsetlik in gebreke gebly het en mits voldoende gronde aangevoer word, kan die hof by die verhoor van so 'n aansoek die betrokke uitspraak vernietig of wysig en sodanige bevel gee en uitstel verleen as wat in verband met die verdere behandeling van die aksie of aansoek nodig mag wees.

(6) Die hof kan sodanige bevel as wat billik is, gee in verband met geld wat die applikant geregtelik inbetaal het.

(7) As sodanige aansoek afgewys word, word die uitspraak by verstek 'n finale uitspraak.

allowed on taxation, by the person requiring taxation, and, if more than one-sixth is so disallowed, by the person claiming the costs.

(21) Payment of costs awarded by the court, otherwise than by a judgment in default of the defendant's appearance to defend or on the defendant's consent to judgment before the time for such appearance has expired, may not be enforced until they have been taxed by the clerk of the court.

(22) On failure of the party giving notice of taxation to appear at the appointed time for taxation, such bill of costs may be taxed in his absence and such party shall not be allowed any costs of taxation.

FEES FOR MESSENGER AND OF THE CLERK OF THE COURT

79. (1) The fees and charges to be taken by the messenger of the court shall be those prescribed in Table B of the Second Annexure to these rules.

(2) Every account of fees or charges furnished by the messenger shall contain the following note:—

"You may require this account to be vouched and taxed before payment."

(3) (a) Any party having an interest may by notice in writing require the fees, charges or expenses claimed by or paid to the messenger to be taxed by the clerk of the court, and may attend on such taxation.

(b) Upon such taxation the messenger shall vouch to the satisfaction of the clerk of the court all expenses claimed by him.

(c) Where the messenger's fees and charges are taxed and passed in full the messenger shall be allowed an additional fee of 50c. for attending the taxation.

(4) The fees to be taken by the clerk of the court shall be those prescribed in Table C of the Second Annexure to these rules.

REVIEW OF TAXATION

80. (1) Any party having an interest may, within one week after he has knowledge thereof, bring before the court for review—

- (a) the costs and expenses claimed in any undefended action;
- (b) the assessment by the clerk of the court of any costs and expenses;
- (c) the taxation by such clerk of any costs awarded in any action or matter;
- (d) the taxation by such clerk of any fees or charges of the messenger.

(2) Such review shall be on forty-eight hours' notice to the party entitled to receive or liable to pay such costs or expenses or to the messenger, as the case may be.

OFFENCES

81. Any person wilfully disobeying or neglecting to comply with any order of court or with notice lawfully endorsed on a summons for rent prohibiting the removal of any furniture or effects shall be guilty of a contempt of court and shall, upon conviction be liable to a fine not exceeding fifty rand or, in default of payment, to imprisonment for a period not exceeding three months or to such imprisonment without the option of a fine.

82. Any person who—

(1) obstructs a messenger or deputy messenger in the execution of his duty;

word deur die persoon wat taksasie verlang en, indien meer as een-sesde geweier word, word dit gedra deur die persoon wat die koste eis.

(21) Die betaling van koste deur die hof toegeken op 'n ander manier as by wyse van 'n uitspraak by verstek as gevolg van die verweerder se versuim om vir verdediging te verskyn of met die verweerder se toestemming tot uitspraak voordat die termyn vir verskyning verstryk het, mag nie afgedwing word alvorens dit deur die klerk van die hof getakseer is nie.

(22) Wanneer die party wat kennis van taksasie gee, in gebreke bly om op die bepaalde tyd vir taksasie te verskyn, kan sodanige kosterekening in sy afwesigheid getakseer word, en sodanige party is dan nie op taksasiekoste geregtig nie.

GELDE VAN DIE GEREGBODE EN VAN DIE KLERK VAN DIE HOF

79. (1) Die gelde en koste wat die geregsbode kan neem, is soos voorgeskryf in Tabel B van die Tweede Aanhangel van hierdie reëls.

(2) Elke rekening wat die geregsbode ten opsigte van gelde en koste lewer, moet onderstaande kennisgewing bevat:—

„U kan eis dat hierdie rekening voor vereffening gestaan en getakseer word.”

(3) (a) 'n Belanghebbende party kan by skriftelike kennisgewing eis dat die gelde, koste of uitgawes wat deur die geregsbode gevorder of aan hom betaal word, deur die klerk van die hof getakseer word en kan die taksasie bywoon.

(b) Die geregsbode moet by so 'n taksasie tot tevredenheid van die klerk van die hof alle uitgawes staaf wat deur hom geëis word.

(c) Wanneer die volle bedrag van die geregsbode se gelde en koste by taksasie goedgekeur word, word 'n addisionele bedrag van 50c aan die geregsbode toegestaan vir die bywoning van die taksasie.

(4) Die gelde wat die klerk van die hof kan neem, is soos wat in Tabel C van die Tweede Aanhangel van hierdie reëls voorgeskryf word.

HERSIENING VAN TAKSASIE

80. (1) 'n Belanghebbende party kan binne een week nadat hy dit te wete gekom het, die volgende aan die hof voorlê vir hersiening:—

- (a) Die koste en uitgawes wat in 'n onbestrede aksie geëis is;
- (b) die klerk van die hof se aanslag van koste en uitgawes;
- (c) die klerk van die hof se taksasie van koste toegeken in 'n aksie of saak;
- (d) die klerk van die hof se taksasie van die geregsbode se gelde en koste.

(2) Sodanige hersiening geskied met agt-en-veertig uur kennisgewing aan die party wat daartoe geregtig is om gemelde koste of uitgawes te ontvang of wat vir die betaling daarvan aanspreeklik is, of aan die geregsbode, na gelang van die geval.

OORTREDINGS

81. Enigeen wat 'n bevel van die hof of 'n kennisgewing wat wettig op 'n dagvaarding vir huurgeld geëndosseer is en waarby die verwydering van meubels of besittings verbied word, opsetlik verontagsaam of versuim om daaraan te voldoen, is aan minagting van die hof skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens vyftig rand of, by wanbetaling, met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens drie maande of met sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete.

82. Enigeen wat—

(1) 'n geregsbode of adjunk-geregsbode by die uitvoering van sy pligte hinder;

(2) being aware that goods are under arrest, interdict or attachment by the court makes away with or disposes of those goods in any manner not authorized by law or knowingly permits those goods, if in his possession or under his control, to be made away with or disposed of in such manner;

(3) being a judgment debtor and being required by a messenger or deputy messenger to point out property to satisfy a warrant issued in execution of judgment against such person either—

(a) falsely declares to that messenger or deputy messenger that he possesses no property or not sufficient property to satisfy the warrant; or

(b) although owning such property neglects or refuses to point out the same; or

(4) being a judgment debtor refuses or neglects to comply with any requirement of a messenger or deputy messenger in regard to the delivery of documents in his possession or under his control relating to the title of immovable property under execution, shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding fifty rand, or, in default of payment to imprisonment for a period not exceeding three months or to such imprisonment without the option of a fine.

83. (1) If any person wilfully insults a judicial officer during his sitting or a clerk or messenger or other officer during his attendance at such sitting, or wilfully interrupts the proceedings of the court or otherwise misbehaves himself in the place where such court is held, he shall, in addition to his liability to be removed and detained as in rule 2 (3) provided, be liable to be sentenced summarily to a fine not exceeding fifty rand, or, in default of payment to imprisonment for a period not exceeding three months or to such imprisonment without the option of a fine.

(2) In any case in which the court sentences any person under the provisions of this rule to imprisonment or a fine, the judicial officer shall without delay transmit to the registrar of the division of the Supreme Court having jurisdiction for the consideration and review of a judge in chambers, a statement certified by such judicial officer to be true and correct, of the grounds and reasons of his proceedings, and shall also furnish to the party committed a copy of such statement.

APPEAL AND REVIEW

84. (1) No appeal shall lie from the decision of a Bantu Affairs Commissioner's court if, before the hearing is commenced, the parties lodge with the court an agreement in writing that the decision of the court shall be final.

(2) Subject to the provisions of subrule (1) a party to any civil suit or proceeding may appeal to a Bantu Appeal Court constituted under section 13 of the Act and to no other court against—

(a) any judgment of the nature described in rule 57;

(b) any rule or order made in such suit or proceeding and having the effect of a final judgment including any order as to costs.

(3) Every party so appealing shall do so within the period and in the manner prescribed by the rules of the Bantu Appeal Court.

GENERAL

AMENDMENT OF PROCEEDINGS

85. (1) The court may at any time before judgment and upon such terms as to costs and otherwise as may appear to it to be reasonable, amend any summons or other document forming part of the record: Provided that no amendment shall be made by which any party other than the party applying for such amendment may, notwithstanding adjournment, be prejudiced in the conduct of his action or defence.

(2) bewus daarvan is dat goed deur die hof onder interdik of beslaglegging geplaas is en daardie goed op 'n manier wat volgens wet ongeoorloof is, wegmaak of daarvoor beskik of wetens toelaat dat daardie goed, indien hulle in sy besit of onder sy beheer is, aldus weggemaak of dat aldus daarvoor beskik word;

(3) 'n uitspraakskuldenaar is en deur 'n geregsbode of adjunk-geregsbode gelas word om goed aan te wys ter voldoening aan 'n lasbrief uitgereik vir die tenuitvoerlegging van 'n uitspraak teen hom en of—

(a) valslik aan daardie geregsbode of adjunk-geregsbode verklaar dat hy geen goed of nie voldoende goed besit om aan die lasbrief te voldoen nie; of

(b) hoewel hy sulke goed besit, versuim of weier om dié goed aan te wys; of

(4) 'n uitspraakskuldenaar is en weier of versuim om te voldoen aan 'n vereiste van 'n geregsbode of adjunk-geregsbode in verband met die aflewering van die dokumente wat in sy besit of onder sy beheer is en betrekking het op die eiendomsreg op die onroerende eiendom onder eksekusie.

is skuldig aan 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens vyftig rand of, by wanbetaling, met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens drie maande of met sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete.

83. (1) Iemand wat 'n regterlike beampte gedurende sy hofsitting, of 'n klerk of geregsbode of ander beampte wat by die hofsitting diens doen, opsetlik beledig of die verrigtings van die hof opsetlik onderbreek of hom op 'n ander manier aan wangedrag skuldig maak in die plek waar die hofsitting gehou word, is, buite en behalwe dat hy volgens voorskrif van reël 2 (3) verwyder en aangehou kan word, summier strafbaar met 'n boete van hoogstens vyftig rand of, by wanbetaling, met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens drie maande, of met sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete.

(2) In elke geval waar die hof iemand kragtens hierdie reël tot gevangenisstraf of 'n boete vonnis moet die regterlike beampte 'n verklaring waarin die gronde en redes vir sy optrede gemeld word en wat hy as waar en juis gesertifiseer het, sonder versuim aan die griffier van die regsbevoegde afdeling van die Hooggeregshof stuur vir oorweging en hersiening deur 'n regter in kamers, en hy moet ook 'n afskrif van dié verklaring verskaf aan die party wat tot gevangenisstraf veroordeel is.

APPÈL EN HERSIENING

84. (1) Daar kan nie appèl teen die beslissing van 'n Bantoesakekommissarishof aangeteken word as die partye, voordat die verhoor 'n aanvang neem, by die hof 'n skriftelike ooreenkoms indien dat die beslissing van die hof finaal sal wees nie.

(2) Behoudens die bepalinge van subreël (1) kan 'n party by 'n siviele geding of verrigting na 'n Bantoeappèl-hof wat kragtens artikel 13 van die Wet ingestel is, en na geen ander hof nie, appelleer teen—

(a) 'n uitspraak van die aard soos in reël 57 beskryf;

(b) 'n beslissing of bevel wat in so 'n geding of verrigting gegee is en die uitwerking van 'n finale uitspraak het, met inbegrip van 'n bevel ten opsigte van koste.

(3) Elke party wat aldus appelleer, moet dit doen binne die termyn en op die manier voorgeskryf deur die reëls van die Bantoe-appèlhof.

ALGEMEEN

WYSIGING VAN VERRIGTINGS

85. (1) Die hof kan te eniger tyd voordat uitspraak gegee word en op dié voorwaardes in verband met koste en andersins as wat hy redelik ag, 'n dagvaarding of ander dokument wat deel van die oorkonde uitmaak, wysig: Met dien verstande dat geen wysiging aangebring mag word waarby 'n ander party as die party wat die wysiging aanvra, ondanks verdagting in die behartiging van sy aksie of verweer benadeel sal kan word nie.

(2) No misnomer in regard to the name of any person or place shall vitiate any proceedings of the court if the person or place be described as commonly known.

ADMINISTRATION OF OATH OR AFFIRMATION

86. The oath to be taken by any witness in any proceedings shall be administered by the officer presiding at such proceedings or by the clerk of the court, or any person acting in his stead, in the presence of such officer, or, if the witness is to give his evidence through an interpreter, by the said officer through the interpreter or by the interpreter in the said officer's presence.

NON-COMPLIANCE WITH RULES, INCLUDING TIME LIMITS AND ERRORS

87. (1) Except as is otherwise provided in these rules failure to comply with these rules or with any request made in pursuance thereof shall not be a ground for the entry of judgment against the party in default.

(2) Where any provision of these rules or any request made in pursuance of any such provision has not been fully complied with the court may on application order compliance therewith within a stated time.

(3) Where any order so made is not fully complied with within the time so stated, the court may, on application, forthwith enter judgment in the action against the party so in default or may adjourn the application and grant an extension of time for compliance with the order on such terms as to costs and otherwise as may be just.

(4) The court may on either such application order such stay of proceedings as may be necessary.

(5) Any time limit prescribed by these rules may at any time whether before or after expiry of the period limited be extended—

- (a) by the written consent of the opposite party; and
- (b) if such consent is refused, then by the court, on application, and on such terms as to costs and otherwise as may be just.

(6) Where there has been short service without leave, the court may, instead of dismissing the application, adjourn it until, at the earliest, the expiration of the period required for full service, and thereupon any objection to short service shall lapse.

(7) No process or notice shall be invalid by reason of any obvious error in spelling or in figures or of date.

(8) If any party has in fact been misled by any such error in any process or notice served upon him, the court may, on application, grant him such relief as may be just, and may for that purpose set aside the process or notice and rescind any default judgment given thereon.

ADJOURNMENT AND POSTPONEMENT

88. (1) The trial of an action or the hearing of an application may be adjourned or postponed by consent or by the court, either on application or of its own motion.

(2) Where such adjournment or postponement is made *sine die*, either party may by delivery of notice of reinstatement set down the action, application or matter for further hearing on a day generally or specially fixed by the clerk of the court not earlier than fourteen days after delivery of such notice.

(3) Any adjournment or postponement shall be on such terms as to costs and otherwise as the parties may agree to or as the court may order.

(2) Geen verkeerde benaming van 'n persoon of plek maak die verrigtinge van die hof ongeldig nie as die persoon of plek beskryf is soos hy algemeen bekend is.

AFNEEM VAN EED OF PLEGTIGE VERKLARING

86. Die eed wat 'n getuie in verrigtinge moet aflê, moet afgeneem word deur die beampte wat by die verrigtinge presideer of deur die klerk van die hof, of in die teenwoordigheid van genoemde beampte deur iemand wat in sy plek optree, of, as die getuie sy getuienis deur tussenkoms van 'n tolk aflê, deur genoemde beampte deur tussenkoms van die tolk of deur die tolk in die teenwoordigheid van genoemde beampte.

NIE-VOLDOENING AAN REËLS, MET INBEGRIP VAN TYD-BEPERKINGS EN FOUTE

87. (1) Behoudens andersluidende bepalings in hierdie reëls is die nie-nakoming van hierdie reëls of van 'n versoek ingevolge daarvan gedoen, geen grond vir die aantekening van uitspraak teen die party wat aan die versuim skuldig is nie.

(2) Wanneer daar nie ten volle voldoen is aan 'n bepaling van hierdie reëls of aan 'n versoek wat ooreenkomstig so 'n bepaling gedoen is nie, kan die hof op aansoek beveel dat daar binne 'n bepaalde tyd daaraan voldoen moet word.

(3) As daar nie binne die aldus bepaalde tyd ten volle voldoen is aan 'n bevel wat aldus gegee is nie, kan die hof op aansoek onmiddellik uitspraak in die aksie aanteken teen die party wat aan die versuim skuldig is of die aansoek uitstel en 'n verlenging van tyd vir die nakoming van die bevel toestaan op sodanige voorwaardes in verband met koste en ander sake as wat billik is.

(4) Die hof kan, op enigeen van sodanige aansoeke, gelas dat die verrigtinge in sodanige mate opgeskort word as wat nodig mag wees.

(5) 'n Termyn deur hierdie reëls voorgeskryf, kan te eniger tyd voor of na verloop van die gestelde termyn verleng word—

- (a) met die skriftelike toestemming van die teenparty; en
- (b) as dié toestemming geweier word, dan deur die hof op aansoek en op voorwaardes betreffende koste en ander sake as wat billik is.

(6) As daar korttermynbetekening sonder verlof van die hof plaasgevind het, kan die hof, in plaas daarvan dat die aansoek afgewys word, dit uitstel tot vroegstens verstryking van die tydperk wat vir voltermynbetekening nodig is, en daarna verval alle besware teen korttermynbetekening.

(7) Geen prosesstuk of kennisgewing is as gevolg van 'n klaarblyklike spelfout of 'n fout in verband met syfers of datum ongeldig nie.

(8) As 'n party werklik mislei is deur sodanige fout in 'n prosesstuk of kennisgewing wat aan hom beteken is, kan die hof hom op aansoek dié verligting toestaan wat billik mag wees, en vir die doel die prosesstuk of kennisgewing tersyde stel en 'n uitspraak by verstek vernietig wat ingevolge so 'n prosesstuk of kennisgewing gegee is.

VERDAGING EN UITSTEL

88. (1) Die verhoor van 'n aksie of die afhandeling van 'n aansoek kan met toestemming of deur die hof, hetsy op aansoek of uit eie beweging, verdaag of uitgestel word.

(2) Wanneer so 'n verdaging of uitstel *sine die* geskied, kan enigeen van die partye, deur inlewering van 'n kennisgewing van herstel, die aksie, aansoek of saak op die rol plaas vir verdere verhoor op 'n dag wat in die algemeen of spesiaal deur die klerk van die hof bepaal is maar wat nie vroeër as veertien dae na inlewering van genoemde kennisgewing is nie.

(3) 'n Verdaging of uitstel geskied op sodanige voorwaardes in verband met koste en ander sake as wat die partye by ooreenkoms mag bepaal of die hof mag gelas.

EXECUTION OR SUSPENSION IN CASE OF APPEAL

89. Where an appeal has been noted or an application to rescind, correct or vary a judgment has been made, the court may direct either that the judgment shall be carried into execution or that execution thereof shall be suspended pending the decision upon the appeal or application.

The direction shall be made upon such terms, if any, as the court may determine as to security for the due performance of any judgment which may be given upon the appeal or application.

NON-APPEARANCE OF A PARTY, WITHDRAWAL, ETC.

90. (1) If a plaintiff or applicant does not appear at the time appointed for the trial of the action or the hearing of the application, the action or application may be dismissed with costs.

(2) If a defendant or respondent does not so appear a judgment against him, not exceeding the relief claimed, may be given with costs.

(3) The withdrawal or dismissal of an action or a decree of absolution from the instance shall not be a defence to any subsequent action; but if a subsequent action is brought for the same or substantially the same cause of action before payment of the costs awarded on such withdrawal, dismissal or decree of absolution, the court may, on application, if the said costs have been taxed and payment thereof has been demanded, order a stay of such subsequent action until such costs shall be paid and that the plaintiff shall pay the costs of such application to stay proceedings.

RECORD, ENTRY, ETC., AS EVIDENCE

91. (1) Where it is necessary to give in evidence in the court any record, entry or document of the same court in another action, the clerk of the court shall, on reasonable notice, produce and show the original thereof, and the cost of copies shall not be allowed.

(2) Where it is necessary to give in evidence in another court any such record, entry or document, a copy thereof certified by the clerk of the court may be given in evidence without production of the original.

INTERVENTION OF THIRD PARTY IN ACTION

92. (1) The court may, on application by a person desiring to intervene in an action and having an interest therein, grant leave to such person to intervene on such terms as may be just.

(2) The court may, on application by any party to an action, order that another person shall be added either as a plaintiff or as a defendant on such terms as may be just.

SECURITY FOR COSTS BY PLAINTIFF

93. (1) Where a plaintiff—

(a) is not resident within the Republic;

(b) is an unrehabilitated insolvent;

(c) is a registered or incorporated company; or

(d) has no substantial interest in the cause of action; the defendant may, unless the plaintiff has obtained leave to sue as a pauper after service of the summons and before the close of the pleadings require him to give security for the costs of the action, not including the principal or costs of any claim in reconvention made by the defendant: Provided that if the fact relied upon first came to the knowledge of the defendant after the close of pleadings, the defendant may within two days after such fact has come to his knowledge, require that such security be given.

(2) If such request is not complied with within forty-eight hours, the court may on application either stay the proceedings until such request is complied with or dismiss the action.

(3) In this rule "plaintiff" shall not include a plaintiff in reconvention nor shall "action" include a claim in reconvention.

TENUITVOERLEGGING OF OPSKORTING IN GEVAL VAN APPEL

89. Wanneer daar appél aangeteken of aansoek gedoen is om 'n uitspraak te vernietig, te verbeter of te wysig, kan die hof beveel dat die uitspraak ten uitvoer gelê word of dat die tenuitvoerlegging daarvan opgeskort word in afwagting van die beslissing oor die appél of aansoek. Die bevel word gegee op sodanige voorwaardes (as voorwaardes gestel word) as wat die hof mag bepaal in verband met sekerheidstelling vir die behoorlike nakoming van 'n uitspraak wat na aanleiding van die appél of aansoek gegee mag word.

NIE-VERSKYNING VAN 'N PARTY, TERUGTREKKING, ENS.

90. (1) As 'n eiser of applikant nie op die tyd verskyn wat vir die verhoor van die aksie of aansoek bepaal is nie, kan die aksie of aansoek met koste afgewys word.

(2) As 'n verweerder of respondent nie aldus verskyn nie, kan uitspraak teen hom gelever word en wel vir hoogens die geëiste verligting met koste.

(3) Die terugtrekking of afwysing van 'n aksie of 'n bevel van absolusie van die instansie is geen verweer teen 'n latere aksie nie maar as 'n aksie later weens dieselfde of wesenlik dieselfde skuldoorsaak voor betaling van die koste toegeken by die terugtrekking, afwysing of bevel van absolusie ingestel word en genoemde koste getakseer en betaling daarvan geëis is, kan die hof op aansoek beveel dat sodanige latere aksie opgeskort word totdat daardie koste betaal is, en dat die eiser die koste van die aansoek om opskorting betaal.

NOTULE, INSKRYWING, ENS., AS BEWYSSTUK

91. (1) Wanneer dit nodig is om notule, 'n inskrywing of dokument van dieselfde hof as bewysstuk in 'n ander aksie by die hof in te dien, moet die klerk van die hof na redelike kennisgewing die oorspronklike daarvan oorlê, en die koste van afskrifte word nie toegestaan nie.

(2) Wanneer sodanige notule, inskrywing of dokument by 'n ander hof as bewysstuk ingedien moet word, kan 'n afskrif daarvan wat deur die klerk van die hof getoets is, sonder oorlegging van die oorspronklike as bewysstuk ingedien word.

TUSSENKOMS VAN 'N DERDE PARTY IN 'N AKSIE

92. (1) Op aansoek van iemand wat tussenbei wil tree in 'n aksie en belang daarby het, kan die hof aan so 'n persoon verlof verleen om tussenbei te tree op sodanige voorwaardes as wat billik is.

(2) Op aansoek van 'n party by 'n aksie kan die hof gelas dat iemand anders as 'n eiser of as 'n verweerder bygevoeg word op sodanige voorwaardes as wat billik is.

SEKERHEIDSTELLING VIR KOSTE DEUR EISER

93. (1) Wanneer 'n eiser—

(a) nie binne die Republiek woonagtig is nie;

(b) 'n ongerehabiliteerde insolvente persoon is;

(c) 'n geregistreerde of geïnkorporeerde maatskappy is; of

(d) geen wesenlike belang by die skuldoorsaak het nie; kan die verweerder, tensy daar aan die eiser verlof verleen is om die eis as 'n behoeftige in te stel, na betekening van die dagvaarding en voordat die pleitskrifte afgesluit word, van hom eis dat hy sekerheid stel vir die koste van die aksie, met uitsluiting van die hoofsom of die koste van 'n eis in rekonsensie deur die verweerder ingestel: Met dien verstande dat indien die feit waarop daar gesteun word, eers na die afsluiting van die pleitskrifte onder die aandag van die verweerder gekom het, die verweerder binne twee dae nadat daardie feit onder sy aandag gekom het, kan eis dat voornoemde sekerheid gestel word.

(2) As daar nie binne agt-en-veertig uur aan dié versoek voldoen word nie, kan die hof op aansoek of die verrigtings opskort totdat daar aan die versoek voldoen is of die aksie afwys.

(3) In hierdie reël beteken „eiser” nie ook 'n eiser in rekonsensie nie en beteken „aksie” nie ook 'n eis in rekonsensie nie.

TRANSFER FROM ONE COURT TO ANOTHER

94. (1) An action or proceeding may, with the consent of all the parties thereto, or upon the application of any party thereto, and upon its being made to appear that the trial of such action or proceeding in the court wherein summons has been issued may result in undue expense or inconvenience to such party, be transferred by the court to any other court having jurisdiction.

(2) An interpleader action may, at the discretion of the court, be remitted for trial to the court in which judgment was given.

DELAY IN PROSECUTION OF ACTION

95. If summons in an action be not served within twelve months of the date of its issue or, having been served, the plaintiff has not within that time taken further steps in the prosecution of the action, the summons shall lapse, provided that where the plaintiff or his attorney files an affidavit with the clerk of the court before the expiration of such period setting out—

- (a) that at the request of the debtor an extension of time within which to pay the debt or any portion thereof has been granted to him;
 - (b) that in terms of the agreement, judgment cannot, save in case of default, be sought within a period of twelve months from the issue of summons;
 - (c) what the period of the said extension is;
- the summons shall not lapse until twelve months after the expiration of the period of extension.

RECOVERY OF FINE FOR CONTEMPT

96. When a court imposes on any person a fine for failure to appear or other contempt of court and the fine is not forthwith paid, the clerk of the court may issue process for the recovery of the amount of such fine and such process shall be executed by the messenger in manner prescribed in these rules. For the purposes of issue and execution of such process the Minister shall be deemed to be the judgment creditor.

WITNESS EXPENSES

97. The allowance for personal attendance and travelling expenses payable to witnesses appearing before the court shall be those prescribed in *Government Notice No. 1113 of 1950*, as amended.

SAVING OF PENDING PROCEEDINGS

98. (1) Nothing in these rules shall affect proceedings pending at the commencement hereof; and such proceedings shall be continued and concluded in every respect as if these rules had not been promulgated.

(2) Proceedings shall, for the purposes of this rule, be deemed to be pending if, at the commencement of these rules, summons had been issued but judgment had not been given; and to be concluded when judgment is given.

(3) At the expiration of one year from the commencement of these rules, subrule (1) shall cease to have effect; and any cases pending at the commencement of these rules and not concluded within one year thereafter shall become subject to these rules.

FORMS

99. (1) The forms contained in the First Annexure may where applicable, be used with such variations as circumstances may require; but non-compliance with this rule shall not in itself be a ground of exception.

(2) All process of the court for service or execution and all documents or copies to be filed of record shall be on foolscap paper.

(3) Any process or notice or document issued or delivered shall be endorsed with the name and address of the party issuing or delivering it.

OORPLASING VAN 'N SAAK VAN EEN HOF NA 'N ANDER

94. (1) 'n Aksie of verrigting kan, met die toestemming van al die partye daarby of op aansoek van een van die partye en nadat daar aangetoon is dat die verhoor van so 'n aksie of verrigting in die hof waarin die dagvaarding uitgereik is, daardie party buitensporige koste of ongerief kan meebring, deur die hof na 'n ander regsbevoegde hof oorgeplaas word.

(2) 'n Tussenpleitgeding kan, na goeddunke van die hof, vir verhoor verwys word na die hof waarin die uitspraak gegee is.

VERTRAGING IN DIE VOORTSETTING VAN 'N AKSIE

95. As 'n dagvaarding in 'n aksie nie binne twaalf maande vanaf die datum waarop dit uitgereik is, beteken word nie of as die eiser, nadat dit wel beteken is, nie binne daardie tydperk verdere stappe gedoen het om met die aksie voort te gaan nie, vervel die dagvaarding: Met dien verstande dat die dagvaarding nie vroeër as twaalf maande na verstryking van die tydperk van verlenging vervel nie as die eiser of sy prokureur voor verstryking van genoemde tydperk by die klerk van die hof 'n beëdigde verklaring indien waarin daar gemeld word—

- (a) dat daar op versoek van die skuldenaar 'n uitstel verleen is om die skuld of 'n gedeelte daarvan te betaal;
- (b) dat, volgens die ooreenkoms, uitspraak nie binne 'n tydperk van twaalf maande na die uitreiking van die dagvaarding aangevra kan word nie behalwe in die geval van wanbetaling;
- (c) wat die tydperk van genoemde verlenging is.

INVORDERING VAN BOETE WEENS MINAGTING VAN DIE HOF

96. Wanneer 'n hof iemand weens versuim om te verskyn of weens 'n ander minagting van die hof beboet en die boete nie onverwyld betaal word nie, kan die klerk van die hof 'n prosesstuk vir die invordering van die bedrag van so 'n boete uitreik, en so 'n prosesstuk word deur die geregsbode ten uitvoer gelê op die manier wat in hierdie reëls voorgeskryf word. Wat die uitreiking en tenuitvoerlegging van so 'n prosesstuk betref, word die Minister geag die uitspraakskuldeiser te wees.

GETUIEGELD

97. Die toelae vir persoonlike bywoning en reiskoste betaalbaar aan getuies wat voor die hof verskyn, is soos voorgeskryf in *Goewermentskennisgewing No. 1113 van 1950*, soos gewysig.

AANHANGIGE VERRIGTINGS WORD NIE GERAAK NIE

98. (1) Geen bepaling in hierdie reëls raak verrigtings wat alreeds aanhangig is wanneer hierdie reëls in werking tree nie, en sulke verrigtings word in alle opsigte voortgesit en afgehandel asof hierdie reëls nie afgekondig is nie.

(2) Verrigtings word vir die toepassing van hierdie reël as aanhangig beskou indien die dagvaarding by die inwerkingtreding van hierdie reëls al uitgereik is maar die uitspraak nog nie gegee is nie, en hulle word as afgehandel beskou wanneer uitspraak gegee is.

(3) Na verloop van een jaar vanaf die datum waarop hierdie reëls in werking tree, is subreël (1) nie meer van krag nie, en alle sake wat by die inwerkingtreding van hierdie reëls aanhangig is en nie binne een jaar daarna afgehandel word nie, word aan hierdie reëls onderworpe.

VORMS

99. (1) Die vorms vervat in die Eerste Aanhangsel, kan waar dit van toepassing is, gebruik word met dié wysigings wat onder die omstandighede nodig is, maar die nienakoming van hierdie reël is nie op sigself 'n grond vir eksepsie nie.

(2) Alle geregtelike prosesstukke vir betekening of tenuitvoerlegging en alle dokumente of afskrifte wat by die stukke van 'n saak ingedien moet word, moet op foliopapier wees.

(3) 'n Prosesstuk of kennisgewing of dokument wat uitgereik of ingelewer word, moet die naam en adres ophê van die party wat dit uitreik of inlewer.

FIRST ANNEXURE

FORMS

Form	Rule	Description
1	7	Civil Record Book
2	—	General headings
3	—	General conclusions
4	59	General form of notice of application
5	34	Summons commencing action
6	35	Endorsement of claim on summons
7	—	Conclusion to endorsement of claim
8	33 (12)	Notice for substituted service
9	21	Notice of service of summons
10	21	Notice of non-service of summons
11	9 (b)	Notice of consent to judgment
12	43 (1)	Request for default judgment
13	49 (1)	Notice to deliver schedule of documents
14	49 (3)	Notice to produce documents for inspection
15	49 (4)	Notice to produce (general form)
16	54 (1)	Notice of withdrawal
17	60 (18)	Affidavit: Rent
18	60 (18)	Security re attachment
19	60 (18)	Order for attachment of movables
20	60 (18)	Consent to sale of attached goods
21	60	Order for interdict obtained <i>ex parte</i>
22	60	Order for arrest of person <i>suspectus de fuga</i>
23	50 (1)	Direction to attend pre-trial conference
24	50 (4)	Pre-trial conference; Recital
25	5	Application for trial with assessors
26	5 (1)	Summons to assessor
27	53	Commission <i>de bene esse</i>
28	51	Subpoena
29	51 (4)	Warrant for fine or arrest of witness in default
30	51 (4)	Warrant for arrest of witness in default
31	60 (3)	Security on arrest or interdict <i>ex parte</i>
32	89	Security for stay of execution
33	89	Security when execution is allowed pending appeal
34	66 (1)	Warrant of ejectment
35	66 (1)	Warrant for delivery of goods
36	66 (1)	Warrant of execution against property
37	24	Messenger's register of process
38	24	Messenger's warrant book
39	70 (5)	Notice of attachment in execution
40	70 (7)	Security bond on attachment
41	63 (2)	Notice to preferent creditor
42	73	Interpleader summons
43	67 (1)	Security in respect of attachment
44	74	Notice of application for a garnishee order
45	75 (1)	Affidavit in support of application for a garnishee order
46	75 (5)	Garnishee order
47	75	Garnishee order for periodical payments
48	84 (1)	Agreement not to appeal
49	—	Security for respondent's costs of appeal
50	54	Notice of abandonment of part of claim, etc.
51	4	Request to inspect record
52	58 (4)	Oath of office of shorthand writer
53	58 (6)	Certificate of correctness of record
54	5 (2)	Oath of office of assessor

EERSTE AANHANGSEL

VORMS

Vorm	Reël	Beskrywing
1	7	Siviele Sakeboek
2	—	Algemene opskrifte
3	—	Algemene slotvorme
4	59	Algemene vorm van kennisgewing van aansoek
5	34	Dagvaarding waardeur 'n aksie begin word
6	35	Endossement van eis op dagvaarding
7	—	Slot van endossement op eis
8	33 (12)	Kennisgewing vir vervangende betekening
9	21	Kennisgewing van betekening van dagvaarding
10	21	Kennisgewing van nie-betekening van dagvaarding
11	9 (b)	Kennisgewing van toestemming tot uitspraak
12	43 (1)	Versoek om verstekuitspraak
13	49 (1)	Kennisgewing om lys van stukke in te lewer
14	49 (3)	Kennisgewing om stukke ter insae oor te lê
15	49 (4)	Kennisgewing om oor te lê (algemene vorm)
16	54 (1)	Kennisgewing van terugtrekking
17	60 (18)	Beëdigde verklaring: Huurgelde
18	60 (18)	Sekerheidstelling insake beslaglegging
19	60 (18)	Bevel vir beslaglegging op roerende goed
20	60 (18)	Toestemming tot verkoop van goed waarop daar beslag gelê is
21	60	Bevel vir interdik <i>ex parte</i> verkry
22	60	Bevel vir arres van persoon <i>suspectus de fuga</i>
23	50 (1)	Opdrag om proses-vooraf by te woon
24	50 (4)	Proses-vooraf: Verklaring
25	5	Aansoek om verhoor met assessore
26	5 (1)	Dagvaarding aan assessor
27	53	Kommissie <i>de bene esse</i>
28	51	Getuiedagvaarding
29	51 (4)	Lasbrief vir die invordering van 'n boete of die arres van 'n nie-opgedaagde getuie
30	51 (4)	Lasbrief vir die arres van 'n nie-opgedaagde getuie
31	60 (3)	Borgakte by arres, beslaglegging of interdik <i>ex parte</i>
32	89	Borgakte vir opskorting van eksekusie
33	89	Borgakte wanneer eksekusie in afwagting van appèl toegestaan word
34	66 (1)	Lasbrief vir uitsetting
35	66 (1)	Lasbrief vir afgifte van goed
36	66 (1)	Lasbrief vir eksekusie teen goed
37	24	Geregsbode se register van prosesstukke
38	24	Geregsbode se lasbriefboek
39	70 (5)	Kennisgewing van beslaglegging in eksekusie
40	70 (7)	Borgakte by beslaglegging
41	63 (2)	Kennisgewing aan preferente skuldeiser
42	73	Tussenpleitdagvaarding
43	67 (1)	Sekerheidstelling ten opsigte van beslaglegging
44	74	Kennisgewing van aansoek om skuldbeslagorder
45	75 (1)	Beëdigde verklaring ter ondersteuning van 'n aansoek om 'n skuldbeslagorder
46	75 (5)	Skuldbeslagorder
47	75	Skuldbeslagorder vir periodieke betalings
48	84 (1)	Ooreenkoms om nie te appelleer nie
49	—	Sekerheidstelling vir respondent se appèlkoste
50	54	Kennisgewing van afstanddoening van gedeelte van 'n eis, ens.
51	4	Versoek om insae in oorkonde te hê
52	58 (4)	Ampseed van snelskrywer
53	58 (6)	Sertifikaat van juistheid van oorkonde
54	5 (2)	Ampseed van assessor

FORM 1: RULE 7
CIVIL RECORD BOOK

Civil Record Book of the Bantu Affairs Commissioner's Court, in the Area/District of
held at

No. of Action	Name and Address of Plaintiff	Plaintiff's Attorney	Name and Address of Defendant	Defendant's Attorney	Date and Time of Issue of summons	Time for Appearance expires	Date of Entry of Appearance	Nature of Claim	Date of Judgment	Judgment	Taxed Costs	Remarks

VORM 1: REËL 7
SIVIELE SAKEBOEK.

B.A. 136

Siviele Sakeboek van die Bantoesakekommissarishof, in die gebied/distrik
gehou te

No. van aksie	Naam en adres van eiser	Prokureur van eiser	Naam en adres van verweerder	Prokureur van verweerder	Datum en uur waarop dagvaarding uitgereik is	Tyd vir verskyning verstryk	Datum van aantekening van verskyning	Aard van eis	Datum van uitspraak	Uitspraak	Getakseerde koste	Opmerkings

FORM 2

GENERAL HEADINGS

(1) *In actions*

In the Bantu Affairs Commissioner's Court,
..... in the area/district of
..... held at
No. of 19.....
Between A.B., Plaintiff,
and
C.D., Defendant.

(2) *In applications*

In the Bantu Affairs Commissioner's Court,
..... in the area/district of
..... held at
No. of 19.....
Application of A.B., Applicant,
against
C.D., Respondent.

(3) *In garnishee matters*

In the Bantu Affairs Commissioner's Court,
..... in the area/district of
..... held at
No. of 19.....
In the matter of—
A.B., Judgment Creditor.
C.D., Judgment Debtor.
E.F., Garnishee.

FORM 3

GENERAL CONCLUSIONS

(1) *Process for service*

Dated at this day
of 19.....
.....
Clerk of the Court.

(2) *Process for execution*

And return to this Court what you have done by virtue hereof,
for which this shall be your warrant.
Dated at this day
of 19.....
By order of the Court.
.....
Clerk of the Court.

(Attorney for) Execution Creditor.

VORM 2

ALGEMENE OPSKRIFTE

(1) *By aksies*

In die Bantoesakekommissarishof, in die
gebied/distrik gehou te
No. van 19.....
Tussen A.B., Eiser,
en
C.D., Verweerder.

(2) *By aansoeke*

In die Bantoesakekommissarishof, in die
gebied/distrik gehou te
No. van 19.....
Aansoek van A.B., Applikant,
teen
C.D., Respondent.

(3) *By skuldbeslagsake*

In die Bantoesakekommissarishof, in die
gebied/distrik gehou te
No. van 19.....
In die saak van—
A.B., Uitspraakskuldeiser.
C.D., Uitspraakskuldenaar.
E.F., Beslagskuldenaar.

VORM 3

ALGEMENE SLOTVORMS

(1) *Prosesstuk vir betekening*

Gedateer te op hede die
dag van 19.....
.....
Klerk van die Hof.

(2) *Prosesstuk vir tenuitvoerlegging*

En doen aan hierdie hof relaas van wat u uit krag hiervan
verrig het, waartoe u hierby gemagtig word.
Gedateer te op hede die
dag van 19.....
Op las van die Hof.
.....
Klerk van die Hof.

(Prokureur vir) Eksekusieskuldeiser.

(3) Notice

Dated at this day
of 19.....

To Attorney for the.....

(4) Security bond

In witness whereof the said
and have hereunto set their
hands at this
day of 19.....

As witnesses:

1. (Signature and address)
2. (Signature and address)

(5) Agreement

Witness our hands this day of
19.....

As witnesses:

1. (Signature and address)
2. (Signature and address)

Plaintiff/Plaintiff's Attorney.
Defendant/Defendant's Attorney.

(6) Affidavit

As prescribed from time to time in the regulations issued in
terms of Section 10 (b) of the Justices of Peace and Commis-
sioners of Oaths Act No. 16 of 1963.

FORM 4: RULE 59

GENERAL FORM OF NOTICE OF APPLICATION

(Heading)

Take notice that application will be made to this Court on
..... the day of
..... 19..... atm.
for an order that (state shortly terms of order applied for).

(Conclusion)

FORM 5: RULE 34

B.A. 138

SUMMONS COMMENCING ACTION

(Heading)

C.D., a Bantu male, of No. 500 Main Street, Atteridgeville in
the District of Pretoria, Clerk, Defendant.

You are hereby summoned that you do within
days after the service of this summons upon you, enter or cause
to be entered with me and also the plaintiff or his attorney at
the address specified herein an APPEARANCE TO ANSWER
the claim of A.B., of 214 Long Street, Alexandra Township, in
the District of Johannesburg, Grocer, the plaintiff herein for R.....
and costs, particulars whereof are endorsed hereon.

And take notice that in default of your doing so you will be
held to have admitted the said claim, and the plaintiff may pro-
ceed therein and judgment may be given against you in your
absence; but on payment of the said claim and costs to me
within the said time, judgment will not be given against you
herein; and that if at least twenty-four hours before the expira-
tion of the said time, you so pay or lodge with me a consent to
judgment, you will save judgment charges.

And further take notice that if you allege a defence on the
merits you must, within seven days after entry of appearance, so
deliver a statement in writing showing the nature and grounds
of such defence.

(Where the claim is for rent and it is desired to perfect the
landlord's hypothec for rent under the provisions of rule 35 (9)
add)—

And further take notice that you, the defendant, and all other
persons are hereby interdicted from removing or causing or
suffering to be removed any of the furniture or effects in or on
the property described in the particulars of claim endorsed hereon
which are subject to the plaintiff's hypothec for rent until an
order relative thereto shall have been made by the Court.

(Conclusion.)

(See back.)

(Endorsement on back of summons or on the copy.)

(1) Particulars of claim.

(See form 6.)

(3) Kennisgewing

Gedateer te op hede die
dag van 19.....

Prokureur van die
Aan

(4) Borgakie

As bewys waarvan genoemde en
hierdie akte onderteken het te op hede die
dag van 19.....

As getuies:

- (1) (Handtekening en adres)
- (2) (Handtekening en adres)

(5) Ooreenkoms

Onderteken op hede die dag van
..... 19.....

As getuies:

- (1) (Handtekening en adres)
- (2) (Handtekening en adres)

Eiser/Prokureur van Eiser.
Verweerder/Prokureur van Verweerder.

(6) Beëdigde verklaring

Soos van tyd tot tyd voorgeskryf in regulasies kragtens artikel
10 (b) van die Wet op Vrederegters en Kommissarisse van Ede,
No. 16 van 1963 uitgevaardig.

VORM 4: REËL 59

ALGEMENE VORM VAN KENNISGEWING VAN AANSOEK

(Opskrif)

Neem kennis dat aansoek by hierdie Hof op
die dag van 19..... om
..... gedoen sal word om 'n bevel dat (meld kort-
liks die inhoud van die bevel waarom aansoek gedoen word).

(Slot)

B.A. 138

VORM 5: REËL 34

DAGVAARDING WAARDEUR 'N AKSIE BEGIN WORD

(Opskrif)

C.D., 'n manlike Bantoe van Hoofstraat 500, Atteridgeville,
in die distrik Pretoria, Klerk, Verweerder.

U word hierby gedagvaar om binne dae na
betekening van hierdie dagvaarding op u by my en ook by die
eiser of sy prokureur by die adres hierin gemeld, VERSKYNING
aan te teken of te laat aanteken ten einde te ANTWOORD op
die eis van A.B., van Langstraat 214, Alexandradorp, in die
distrik Johannesburg, Kruidenier, die eiser in hierdie saak, vir
R..... en koste, waarvan besonderhede hierop geëndosseer is.

En neem kennis dat, as u in gebreke bly om dit te doen,
daar beskou sal word dat u voormelde eis erken en die eiser
met die saak kan voortgaan en uitspraak teen u in u afwesig-
heid gegee kan word, maar dat uitspraak nie in hierdie saak
teen u gegee sal word as u genoemde eis en koste binne voormelde
tyd aan my betaal nie, en dat, indien u minstens vier-
en-twintig uur voor verloop van voormelde tyd aldus betaal
of u toestemming tot uitspraak by my indien, u die uitspraak-
koste sal bespaar.

En neem voorts kennis dat, as u 'n verweer op die meriete
aanvoer, u binne sewe dae na aantekening van verskyning aldus
'n skriftelike verklaring moet inlewer waarin die aard en gronde
van so 'n verweer gemeld word.

(As dit 'n eis vir huurgeld is en daar verlang word om die
verhuurder se hipoteek vir huurgeld kragtens die bepalinge van
reël 35 (9) te vervolmaak, voeg by)—

En neem voorts kennis dat u, die verweerder, en alle ander
persone hierby deur interdik verbied word om, alvorens 'n
bevel in hierdie verband deur die hof gegee is, van die meubels
of besittings op die perseel wat in die besonderhede van die eis
soos hierop geëndosseer, beskryf word en aan die eiser se
hipoteek vir huurgeld onderworpe is, te verwyder of te laat
verwyder of toe te laat dat dit verwyder word.

(Slot)

(Sien keersy)

(Endossement op keersy van dagvaarding of op die afskrif.)

(1) Besonderhede van eis.

(Sien vorm 6)

(2) Consent to Judgment.

I admit that I am liable to the plaintiff as claimed in this summons (or, in the amount of R..... and costs to date) and I consent to judgment accordingly.

Dated this day of 19.....

Defendant.....

Note.—If the consent is not given on the original summons served it must be witnessed by two witnesses, whose addresses must be given.

(3) Form of Appearance to Defend.

To the Clerk of the Court.

Enter an appearance for the defendant, who intends to defend this action. Dated this day of

19..... at Defendant/Defendant's Attorney.

Address

Postal Address

FORM 6: RULE 35

ENDORSEMENT OF CLAIM ON SUMMONS

Note.—These forms are examples only and are not, save as to the claims for cost, either compulsory or applicable to all cases.

1. The plaintiff's claim is for the return of his customary union partner, failing which the delivery of cattle paid as *lobolo* or the payment of their value and the custody of the children born of the union.

Particulars

- (1) The parties hereto are Bantu as defined by Act No. 38 of 1927.
- (2) About ten years ago plaintiff entered into a customary union with defendant's daughter R, according to Bantu custom and paid ten head of cattle as *lobolo* which said union still subsists.
- (3) Three children were born of the said union and a wedding outfit was provided by defendant.
- (4) During the winter of 19..... the said R, wrongfully, unlawfully and maliciously deserted plaintiff's kraal taking the said three children with her.
- (5) Despite demand having been made on R, she wrongfully and unlawfully refuses to return to plaintiff's kraal.
- (6) Plaintiff therefore claims—
 - (a) the return of his said wife, R, or, failing which;
 - (b) the delivery of six head of cattle or payment of their value of R60.00 being ten head paid as *lobolo* less four deducted in respect of the three children born and the wedding outfit provided, as aforesaid; and
 - (c) the return to him and the custody of the said three children born of the said union; and
 - (d) costs of suit, if the action is undefended, as follows:—

Summons Judgment

Attorney's charges	R2.00	R1.00
Court fee	.50	—
Messenger's fees	.40	—
Totals	2.90	1.00
Total		3.90

(Conclusion)

2. The plaintiff's claim is for damages for adultery.

Particulars

- (1) The parties hereto are Bantu as defined by Act No. 38 of 1927.
- (2) Defendant No. 1 resides at and is an inmate of the kraal of defendant No. 2 who is therefore liable according to Bantu law and custom for the wrongful acts and torts of defendant No. 1.
- (3) Plaintiff entered into a union according to Bantu custom with S, which union still subsists.

(2) Toestemming tot uitspraak.

Ek erken dat ek soos in hierdie dagvaarding beweer (of vir die bedrag van R..... en koste tot op datum) aan die eiser aanspreeklik is en ek stem dienooreenkomstig toe tot uitspraak.

Gedateer op hede die dag van 19.....

Verweerder.....

Opmerking.—As die toestemming nie gegee word op die oorspronklike dagvaarding wat beteken is nie, moet dit onderteken word deur twee getuies, wie se adresse gemeld moet word.

(3) Vorm vir verskyning om te verdedig.

Aan die Klerk van die Hof.

Geliewe verskyning aan te teken vir die verweerder wat voornemens is om hierdie aksie te verdedig.

Gedateer op hede die dag van

19..... te

Verweerder/Prokureur van Verweerder.

Adres

Posadres

VORM 6: REËL 35

ENDOSSEMENT VAN EIS OP DAGVAARDING

Opmerking.—Hierdie vorms is slegs voorbeelde en, uitgesonderd in die geval van eise vir koste, nie verpligtend of op alle sake van toepassing nie.

1. Die eiser se eis is vir die terugkeer van sy deelgenoot in 'n gebruikelike verbinding, en indien sy versuim om daaraan te voldoen, vir die terugbesorging van die beeste wat as *lobolo* betaal is, of vir die betaling van hul waarde en die sorg van die kinders wat uit die verbinding gebore is.

Besonderhede

- (1) Die partye by hierdie geding is Bantoes soos omskryf in Wet No. 38 van 1927.
- (2) Omstreeks tien jaar gelede het eiser met verweerder se dogter R, volgens Bantoegebruik in 'n gebruikelike verbinding getree en tien beeste is as *lobolo* betaal. Genoemde verbinding bestaan nog.
- (3) Drie kinders is gebore uit genoemde verbinding en die trou-uitrusting is deur verweerder verskaf.
- (4) Gedurende die winter van 19... het genoemde R, wederregtelik en kwaadwilliglik, eiser se kraal verlaat en genoemde drie kinders met haar saamgeneem.
- (5) Ondanks die feit dat R aangespreek is, het sy wederregtelik geweier om na eiser se kraal terug te keer.
- (6) Eiser eis derhalwe—
 - (a) die terugkeer van sy genoemde vrou R, of anders;
 - (b) die terugbesorging van ses stuks beeste of betaling van hul waarde van R60.00, synde tien beeste wat as *lobolo* betaal is, min vier beeste wat afgetrek word ten opsigte van die drie kinders en die trou-uitrusting wat verskaf is soos vermeld; en
 - (c) die terugbesorging aan hom en die sorg van die drie kinders wat uit genoemde verbinding gebore is; en
 - (d) koste van geding, indien nie verdedig nie, soos volg:—

Dagvaarding Uitspraak

Prokureurskoste	R2.00	R1.00
Hofgelde	.50	—
Bodeloon	.40	—
Totale	2.90	1.00
TOTAAL		R3.90

(Slot)

2. Die eiser se eis is vir skadevergoeding vir owerspel.

Besonderhede

- (1) Die partye by hierdie geding is Bantoes soos omskryf in Wet No. 38 van 1927.
- (2) Verweerder No. 1 woon in en is 'n inwoner van die kraal van verweerder No. 2, wat derhalwe volgens Bantoeereg en -gebruik vir die onregmatige dade van verweerder No. 1 aanspreeklik is.
- (3) Eiser het met S 'n verbinding ooreenkomstig Bantoegebruik aangegaan, welke verbinding nog bestaan.

- (4) At divers times and places but more particularly during the month of July 19..... and in Duma's Location Glen Grey District, defendant No. 1, wrongfully and unlawfully committed adultery with plaintiff's said wife S and rendered her pregnant with child.
- (5) As a result plaintiff has suffered damages in the extent of five head of cattle or their value of R50.00.
- (6) The plaintiff has duly demanded from defendants payment of the aforesaid damages, which damages, however, defendants wrongfully and unlawfully refuse to pay.
- (7) Wherefore plaintiff claims and prays for judgment against both defendants, jointly and severally, the one paying the other to be absolved, delivery of the five head of cattle or payment of their value of R50.00 and costs of the suit, etc.

3. The plaintiff's claim is for money lent to the defendant.

Particulars

	R c
1st January, 19.....	100.00
1st June, 19.....—Paid	50.00
Balance	50.00
Interest at per cent	10.00
Total	60.00

with costs, etc.

4. The plaintiff's claim is (1) for arrears of rent due in respect of the defendant's monthly tenancy of No. 5 Main Street (where the summons contains an order interdicting the removal of goods *pendente lite*, add) and for confirmation of the order appearing on the face of this summons.

Particulars

	R c
1st January, 19.....—Rent due for the month	20.00
January, 19.....	20.00
1st February, 19.....—Ditto, February, 19.....	20.00
1st March, 19.....—Ditto, March, 19.....	20.00
Total	60.00
15th February, 19.....—Paid	10.00
Balance	50.00

with costs, etc.
and (2) for ejectment.

Particulars

Plaintiff, on the 28th February, 19....., gave defendant one month's notice to leave the said premises.

5. The plaintiff's claim is for arrears of wages (or salary) as a at R..... per

Particulars

	R c
January, 19.....	20.00
February, 19.....	20.00
15th February, 19.....—Paid	10.00
Balance	30.00

with costs, etc.

6. The plaintiff's claim is for the delivery to him of movable property or damages in lieu of the delivery thereof, and for damages for past non-delivery thereof and for confirmation of the Order of Court, dated the day of 19....., interdicting the disposal of such movable property.

Particulars

(1) On the 18th March, 19....., plaintiff lent to defendant a mahogany table and three bentwood chairs, value R54.00 to be returned on demand.

(2) On the 27th August, 19....., plaintiff demanded the return of the said table and chairs.

(3) Defendant refused and still refuses to return the said table and chairs.

(4) The reasonable hire of such table and chairs is R1.00 a month.

Wherefore the plaintiff claims:—

- (1) Return of the said table and chairs;

(4) Op verskeie tye en plekke, maar in besonder gedurende die maand Julie 19... en in Duma se lokasie, distrik Glen Grey, het verweerder No. 1 wederregtelik met die eiser se genoemde vrou S owerspel gepleeg en haar swanger gemaak.

(5) As gevolg daarvan het eiser vyf beeste of hul waarde, nl. R50.00, skade gely.

(6) Die eiser het van verweerders betaling van genoemde vergoeding geëis en die verweerders weier wederregtelik om dit te betaal.

(7) Derhalwe eis eiser lewering van vyf beeste of betaling van hul waarde, nl. R50.00, asook koste van die geding, ens., en versoek hy dat uitspraak teen albei verweerders, gesamentlik en afsonderlik, gegee word op voorwaarde dat as die een betaal, die ander daardeur onthef word.

3. Die eiser se eis is vir geld wat aan die verweerder geleen is.

Besonderhede

	R c
1 Januarie 19... ..	100.00
1 Junie 19...—betaal	50.00
Saldo	50.00
Rente teen persent	10.00
Totaal	60.00

met koste, ens.

4. Die eiser se eis is (1) vir agterstallige huurgeld verskuldig ten opsigte van die verweerder se maandelikse huur van Hoofstraat 5 (wanneer die dagvaarding 'n bevel bevat wat die verwydering van goed *pendente lite* verbied, voeg by) en vir bekragtiging van die bevel wat op die voorkant van hierdie dagvaarding voorkom.

Besonderhede

1 Januarie 19...—Huurgeld verskuldig vir die maand	20.00
Januarie 19... ..	20.00
1 Februarie 19...—Ditto, Februarie 19... ..	20.00
1 Maart 19...—Ditto, Maart 19... ..	20.00
Totaal	60.00
15 Februarie 19...—Betaal	10.00
Saldo	50.00

met koste, ens.
en (2) vir ontruiming.

Besonderhede

Die eiser het op 28 Februarie 19..... die verweerder een maand kennis gegee om genoemde perseel te ontruim.

5. Die eiser se eis is vir agterstallige loon (of salaris) as 'n teen R..... per

Besonderhede

	R c
Januarie 19... ..	20.00
Februarie 19... ..	20.00
15 Februarie 19...—Betaal	10.00
Saldo	30.00

met koste, ens.

6. Die eiser se eis is vir die aflewering, aan hom, van roerende goed of vir skadevergoeding in plaas van die aflewering daarvan, en vir skadevergoeding vir die nie-aflewering daarvan in die verlede, en vir die bekragtiging van die bevel van die hof, gedateer die dag van 19..... wat die vvreemding van voormelde roerende goed deur interdik verbied.

Besonderhede

(1) Op 18 Maart 19... het die eiser aan die verweerder 'n mahoniehouttafel en drie buighoutstoel ter waarde van R54.00 geleen, wat op aanvraag teruggegee moes word.

(2) Op 27 Augustus 19... het die eiser die teruggawe van genoemde tafel en stoele geëis.

(3) Die verweerder het geweier en weier nog steeds om genoemde tafel en stoele terug te gee.

(4) Die redelike huurgeld vir so 'n tafel en stoele is R1.00 per maand.

Daarom eis die eiser—

- (1) die teruggawe van genoemde tafel en stoele;

(2) Damages—

	R c
In addition to delivery	3.00
In lieu of delivery	54.00
with costs, etc.	

7. The plaintiff's claim is for damages for personal injuries caused by defendant's negligence.

Particulars

- (1) On the 14th October, 19....., about 10 a.m., plaintiff was crossing Commissioner Street, Johannesburg, from north to south.
- (2) At the same time defendant was driving a motorcar along the said street from east to west.
- (3) Defendant, by negligent driving, struck plaintiff and threw him to the ground, inflicting the following injuries:—
Left arm broken.
Three ribs broken.
Face severely cut.
Coat torn.

- (4) Plaintiff, by reason of the above injuries, was unable to pursue his occupation as a miner for seven weeks and incurred the following damages:—

Medical attendance, etc.	34.35
Loss of earnings	60.00
Damage of coat	3.00
Pain and suffering	500.00

Total 597.35

- (5) Plaintiff admits that he is indebted to defendant in the sum of R200.00 as damages for breach of a contract to deliver to defendant 500 bags of maize, entered into between the parties verbally on the 12th September, 19....., and sets off 200.00

Balance 397.35

8. The plaintiff claims as cessionary of a claim by J.K. of 444, Station Street, Bloemfontein, attorney, for professional services rendered, ceded to the plaintiff by the said J.K., by writing, dated 11th August, 19.....

Particulars

19.....

March 1st and 8th.

Agreed fee for defence in State v. C.D., R21.00 with costs, etc.

FORM 7

CONCLUSION TO ENDORSEMENT OF CLAIM

Plaintiff/Plaintiff's Attorney.

Address.....

Postal Address.....

FORM 8: RULE 33 (12)

NOTICE FOR SUBSTITUTED SERVICE

(Heading)

To

C.D., of

Take notice that a summons has been issued against you in this court by A.B., of for the sum of R for goods sold and delivered (or as the case may be), and that an order has been made that the publication of notice of such summons shall be deemed to be good and sufficient service of the summons on you. You are required to enter an appearance to the summons on or before the day of 19....., and, if you do not do so, judgment may be given against you in your absence.

(Conclusion Form 3 (1))

FORM 9: RULE 21

NOTICE OF SERVICE OF SUMMONS

(Heading)

You are hereby informed that the defendant was on the day of 19....., at served with the summons in this action and that the service was

(Date)

Messenger of the Court.

To the Plaintiff/Plaintiff's Attorney.

(2) skadevergoeding—

	R c
benewens aflewering	3.00
in plaas van aflewering	54.00
met koste, ens.	

7. Die eiser se eis is vir skadevergoeding vir persoonlike beserings wat deur die verweerder se nalatigheid veroorsaak is.

Besonderhede

- (1) Op 14 Oktober 19...., omstreeks 10 vm., het die eiser Commissionerstraat, Johannesburg, van noord na suid oorgesteek.
- (2) Terselfdertyd het die verweerder 'n motor langs genoemde straat van oos na wes bestuur.
- (3) As gevolg van nalatige bestuur, het die verweerder die eiser raakgery en hom teen die grond geslinger waardeur die eiser die volgende beserings opgedoen het:—
Linkerarm gebreek.
Drie ribbes gebreek.
Gesig ernstig gesny.
Baadjie geskeur.

- (4) As gevolg van bogenoemde beserings was die eiser sewe weke lank nie in staat om sy beroep as mynwerker uit te oefen nie en het hy die volgende skade gely:—

	R c
Geneeskundige behandeling, ens.	34.35
Loonverlies	60.00
Beskadiging van baadjie	3.00
Pyn en lyding	500.00

Totaal 597.35

- (5) Die eiser erken dat hy R200.00 aan die verweerder verskuldig is as skadevergoeding weens die nienakoming van 'n kontrak om aan die verweerder 500 sakke mielies te lewer, wat mondeling tussen die partye aangegaan is op 12 September 19...., en bring in mindering by wyse van skuldvergelyking 200.00

Saldo 397.35

8. Die eiser se eis berus op die sedering van 'n eis deur J.K. van Stasiestraat 444, Bloemfontein, prokureur, vir gelewerde professionele dienste, wat by geskifte gedateer 11 Augustus 19...., deur genoemde J.K. aan die eiser gesedeer is.

Besonderhede

19...

1 tot 8 Maart.

Ooreengekome loon vir verdediging in Staat vs. C.D., R21.00, met koste ens.

VORM 7

SLOT VAN ENDOSSEMENT OF EIS

Eiser/Prokureur van Eiser.

Adres.....

Posadres.....

VORM 8: REËL 33 (12)

KENNISGEWING VIR VERVANGENDE BETEKENING

(Opskrif)

Aan

C.D., van

Neem kennis dat 'n dagvaarding teen u in hierdie hof uitgereik is deur A.B. van vir die bedrag van R..... vir goed wat verkoop en gelewer is (of wat die geval ook al mag wees), en dat 'n bevel gegee is dat die publikasie van 'n kennisgewing van voormelde dagvaarding as behoorlike en voldoende betekening van die dagvaarding aan u beskou word. U word aangesê om voor of op die dag van 19..... verskyning in antwoord op die dagvaarding aan te teken, en as u dit nie doen nie, kan uitspraak in u afwesigheid teen u gegee word.

(Slot Vorm 3 (1))

VORM 9: REËL 21

KENNISGEWING VAN NIE-BETEKENING VAN DAGVAARDING

(Opskrif)

U word hierby meegedeel dat die dagvaarding in hierdie aksie op die dag van 19..... te aan die verweerder beteken is en dat die betekening was.

(Datum)

Geregseerde.

Aan die Eiser/Eiser se Prokureur.

FORM 10: RULE 21

NOTICE OF NON-SERVICE OF SUMMONS

(Heading)

You are hereby informed that it has not been found possible to serve on the defendant the summons in this action for the following reasons:—

(Date).

.....
Messenger of the Court.

To the Plaintiff/Plaintiff's Attorney.

FORM 11: RULE 9 (b)

NOTICE OF CONSENT TO JUDGMENT B.A. 497

(Heading)

You are hereby informed that the defendant has today consented to judgment herein for R..... with costs of R.....
(Date).

.....
Clerk of the Court.

To Plaintiff/Plaintiff's Attorney.

FORM 12: RULE 43 (1)

REQUEST FOR DEFAULT JUDGMENT B.A. 498

(Heading)

The plaintiff hereby applies that—

- (1) the defendant having been duly served;
- (2) the time for appearance by the defendant having expired; and
- (3) the defendant not having entered an appearance to defend; judgment may be entered against the defendant as claimed in the summons, together with R..... for interest at per cent per annum from the date of summons.

Dated this day of
19.....

.....
Plaintiff/Plaintiff's Attorney.

FORM 13: RULE 49 (1)

NOTICE TO DELIVER SCHEDULE OF DOCUMENTS

(Heading)

Take notice that the requires you within three days after receiving this notice, to deliver a schedule specifying the books and documents in your possession or under your control relating to the action which you intend to use in the above action, or are material to prove or disprove either party's case.

(Conclusion Form 3 (3))

FORM 14: RULE 49 (3)

NOTICE TO PRODUCE DOCUMENTS FOR INSPECTION

(Heading)

Take notice that the requires you to produce for his inspection at your office on atm., the documents specified in your schedule of documents (or the accounts and documents upon which the action is founded), and also the documents specified in the notice delivered to you herein on the day of 19..... in terms of rule 49 (4).

(Conclusion Form. 3 (3))

FORM 15: RULE 49 (4)

NOTICE TO PRODUCE (GENERAL FORM)

(Heading)

Take notice that you are hereby required to produce and show to the Court, on the trial of this action, all books and documents, disclosed in your schedule of documents, and also (specify documents).

(Conclusion Form 3 (3))

VORM 10: REËL 21

KENNISGEWING VAN NIE-BETEKENING VAN DAGVAARDING

(Opskrif)

U word hierby meegedeel dat dit om ondervermelde redes onmoontlik was om die dagvaarding in hierdie saak aan die verweerder te beteken:—

(Datum).

.....
Geregsbode.

Aan die Eiser/Eiser se Prokureur.

VORM 11: REËL 9 (b)

KENNISGEWING VAN TOESTEMMING TOT UITSpraak

(Opskrif)

U word hierby meegedeel dat die verweerder vandag toegestem het tot uitspraak in hierdie saak vir R..... met koste ten bedrae van R.....

(Datum)

.....
Klerk van die Hof.

Aan die Eiser/Eiser se Prokureur.

VORM 12: REËL 43 (1)

VERSOEK OM VERSTEKUITSPRAAK

(Opskrif)

Die eiser versoek hierby dat, aangesien—

- (1) betekening behoorlik aan die verweerder bewerkstellig is;
- (2) die tyd vir die verskyning van die verweerder verstryk het; en
- (3) die verweerder nie verskyning vir verdediging aangeteken het nie;

uitspraak soos in die dagvaarding geëis, benewens R..... as rente teen persent per jaar van die datum van die dagvaarding af, teen die verweerder aangeteken word.

Gedateer op hede die dag van
19.....

.....
Eiser/Prokureur van Eiser.

VORM 13: REËL 49 (1)

KENNISGEWING OM LYS VAN STUKKE IN TE LEWER

(Opskrif)

Neem kennis dat die van u vereis dat u binne drie dae nadat u hierdie kennisgewing ontvang, 'n opgawe inlewer waarin die boeke en dokumente in u besit of onder u beheer gespesifiseer word, wat betrekking het op die aksie en wat u voornemens is om in voornoemde aksie te gebruik, of wat ter sake is by die bewys of die weerlegging van die saak van die een of die ander van die twee partye.

(Slot Vorm 3 (3))

VORM 14: REËL 49 (3)

KENNISGEWING OM STUKKE TER INSAE OOR TE LÊ

(Opskrif)

Neem kennis dat die kragtens reël 49 (4) van u vereis dat u op omm. die stukke in u opgawe van stukke (of die rekenings en dokumente waarop die aksie berus) vir sy insae op u kantoor oorlê, asook die dokumente wat in die kennisgewing gespesifiseer is wat in hierdie saak by u ingelewer is op die dag van 19.....

(Slot Vorm 3 (3))

VORM 15: REËL 49 (4)

KENNISGEWING OM OOR TE LÊ (ALGEMENE VORM)

(Opskrif)

Neem kennis dat daar hierby van u vereis word dat u by die verhoor van hierdie aksie alle boeke en dokumente in u opgawe van stukke oopgelê, aan die Hof oorlê en toon, en (spesifiseer ook dokumente).

(Slot Vorm 3 (3))

FORM 16: RULE 54 (1)

NOTICE OF WITHDRAWAL

(Heading)

Take notice that the above-named plaintiff hereby withdraws the above action and consents to pay the defendant's taxed costs.

(Conclusion)

FORM 17: RULE 60 (18)

AFFIDAVIT: RENT

(Heading)

I, (address)
(occupation) make oath and say as follows:—

1. I am the landlord (or, the agent of the landlord, naming him) of premises situate and being (describe the premises).
2. A B, of (describe the tenant), is justly and truly indebted to me (or, to my said principal) in the sum of R for rent of the said premises accrued from the day of 19..... to the day of 19.....
3. The said sum of R became due and payable upon the day of 19.....
4. The said rent has been demanded from the said A B on the day of 19..... but has not yet been paid.

Or

4. I am informed and verily believe that the said A B is about to remove certain movables, now upon the said premises, from such premises in order to defeat and avoid the payment of the said rent.

(Conclusion)

FORM 18: RULE 60 (18)

SECURITY RE ATTACHMENT

(Heading)

Whereas X..... Y....., of (describe the landlord) has applied for the issue of an order to seize and arrest the movable property in or upon (describe the leased premises) for the sum of R for rent due by A..... B..... of (describe the tenant) and R..... for costs:

Now therefore the said X..... Y..... and P..... Q....., of (describe the surety), as surety and co-principal debtor for him, the said X..... Y..... hereby undertake and bind themselves jointly and severally that the said X..... Y..... and P..... Q..... or either of them shall pay, satisfy, and make good to the said A..... B..... or whom else it may concern, all damage, costs and charges which he or they may sustain by reason of the seizure or arrest of the said movable property in case the said seizure or arrest is set aside.

(Conclusion)

FORM 19: RULE 60 (18)

ORDER FOR ATTACHMENT OF MOVABLES

(Heading)

It is ordered:

1. That the Messenger of the Court do seize and arrest so much of the (describe the movables) in the (house, store or as the case may be), situate and being No. (describe the premises), as shall be sufficient to satisfy the sum of R rent and R costs.

(Conclusion)

VORM 16: REËL 54 (1)

KENNISGEWING VAN TERUGTREKKING

(Opskrif)

Neem kennis dat bogenoemde eiser hierby voormelde aksie terugtrek en toestem om die verweerder se getakseerde koste te betaal.

(Slot)

VORM 17: REËL 60 (18)

BEËDIGDE VERKLARING: HUURGELDE

(Opskrif)

Ek, (adres)
(beroep) verklaar onder eed as volg:—

1. Ek is die verhuurder (of, die agent van die verhuurder met vermelding van sy naam) van die perseel wat as volg geleë is en beskryf word, naamlik (beskryf die perseel).
2. A..... B..... van (beskryf die huurder), is wettiglik en werklik aan my (of, aan my voornoemde prinsipaal) die bedrag van R..... verskuldig as huurgeld vir genoemde perseel van die dag van 19..... af tot die van 19.....
3. Voormelde bedrag van R..... het verskuldig en betaalbaar geword op die dag van 19.....
4. Genoemde A..... B..... is op die dag van 19..... aangemaan om voormelde huurgeld te betaal, maar dit is nog nie betaal nie.

Of

4. Ek is meegedeel, en ek glo werklik, dat genoemde A..... B..... op die punt staan om sekere roerende goed wat nou op genoemde perseel is, van sodanige perseel te verwyder met die doel om die betaling van voormelde huurgeld te vrydel en te ontduik.

(Slot)

VORM 18: REËL 60 (18)

SEKERHEIDSTELLING INSAKE BESLAGLEGGING

(Opskrif)

Nademaal X..... Y..... van (beskryf die verhuurder) aansoek gedoen het om op die roerende goed in of op (beskryf die verhuurde perseel) beslag te lê vir die bedrag van R..... as huurgeld verskuldig deur A..... B..... van (beskryf die huurder) en R..... as koste:

So is dit dat genoemde X..... Y..... en P..... Q..... van (beskryf die borg), as borg vir en medehoofskuldenaar saam met genoemde X..... Y..... hul hierby gesamentlik en afsonderlik daartoe verbind dat hulle, genoemde X..... Y..... en P..... Q..... of die een of die ander van hulle, aan genoemde A..... B..... of wie dit andersins mag aangaan, alle skade, koste en gelde wat hy of hulle as gevolg van die beslaglegging op genoemde roerende goed mag ly of aangaan, sal betaal en vergoed ingeval genoemde beslaglegging tersyde gestel word.

(Slot)

VORM 19: REËL 60 (18)

BEVEL VIR BESLAGLEGGING OP ROERENDE GOED

(Opskrif)

Daar word gelas:

1. Dat die geregsbode beslag lê op 'n voldoende hoeveelheid van die (beskryf die roerende goed) in die (huis, winkel, of wat die geval ook al mag wees) wat as volg geleë is en beskryf word, naamlik No. (beskryf die perseel) om die bedrag van R..... aan huurgeld en R..... aan koste te vereffen.

(Slot)

FORM 20: RULE 60 (18)

CONSENT TO SALE OF ATTACHED GOODS

(Heading)

To the Clerk of the Court.

I, A..... B....., of
the above respondent, hereby admit that the property attached
in the above matter is subject to an hypothec to the above
applicant to the extent of R....., and I consent to the sale
of the said property in satisfaction of the said amount of
R....., plus costs and messenger's fees.

Dated at this day of
....., 19.....

Respondent.

As Witness:

FORM 21: RULE 60

ORDER FOR INTERDICT OBTAINED *ex parte*

(Heading)

It is ordered:

1. That a rule *nisi* be and it is hereby granted calling upon
..... (respondent) of (respondent's
address), to show cause, if any, to this Court on the
day of 19..... at in the
..... noon, or so soon thereafter as he can be
heard, why shall not be interdicted from
(set out the acts from which respondent or any other person
is restrained) pending the decision of an action to be brought by
the applicant against the said (respondent) for
..... (set out the nature of the claim).

2. That the said action be commenced within forty-eight hours.

3. That this rule operates as an interim interdict.

By Order of the Court.

Clerk of the Court

Applicant's Attorney.

Street.

FORM 22: RULE 60

ORDER FOR ARREST OF PERSON *suspectus de fuga*

(Heading)

It is ordered:

1. That the Messenger of the Court do take the body of
..... (respondent) and safely keep him and have
him before this Court at o'clock in the
noon on the day of
19..... then and there to show cause why he should not be
detained to abide the judgment of this Court in an action for
a sum of R..... to be instituted against him by the applicant.

2. That the said action be instituted within forty-eight hours
from the date of this order.

By Order of the Court.

Clerk of the Court.

Applicant's Attorney.

Street.

FORM 23: RULE 50 (1)

DIRECTION TO ATTEND PRE-TRIAL CONFERENCE

(Heading)

To the Plaintiff's/Defendant's Attorney.

You are hereby directed to attend a conference to be held
before the Bantu Affairs Commissioner in chambers on the
..... day of 19..... at m.,
to consider—

(a) the simplification of the issues raised in the summons and
pleadings;

(b) the necessity or desirability of amendments to the pleadings;

(c) the possibility of obtaining admissions of fact and docu-
ments with a view to avoiding unnecessary proof;

(d) the limitation of the number of expert witnesses;

*(e)

Dated at this day of
..... 19.....

By Order of the Court.

Clerk of the Court.

*Delete matters inapplicable.

VORM 20: REËL 60 (18)

TOESTEMMING TOT VERKOOP VAN GOED WAAROP DAAR BESLAG
GELê IS

(Opskrif)

Aan die Klerk van die Hof.

Ek, A..... B..... van
die respondent hierbo genoem, erken hierby dat die goed waarop
daar in bogenoemde saak beslag gelê is, onderworpe is aan 'n
hipoteek tot die bedrag van R..... ten gunste van boge-
noemde applikant, en ek stem toe dat genoemde goed verkoop
word ter vereffening van genoemde bedrag van R....., plus
koste en bodeloon.

Gedateer te op hede die
dag van 19.....

As getuie:

Respondent.

VORM 21: REËL 60

BEVEL VIR INTERDIK *Ex parte* VERKRY

(Opskrif)

Daar word gelas:

1. Dat 'n bevel *nisi* hierby verleen word waarby
(respondent) van (respondent se adres) aangesê
word om op die dag van 19.....
om in die middag, of sou gou daarna
as wat hy verhoor kan word, voor hierdie Hof gronde aan te
voer, as daar gronde is, waarom nie verbied
sal word om (meld die handeling wat die
respondent of 'n ander persoon verbied word om te verrig)
hangende die beslissing in 'n aksie wat die applikant teen
genoemde (respondent) gaan instel vir.....
(meld die aard van die eis).

2. Dat voormelde aksie binne agt-en-veertig uur begin.

3. Dat hierdie reël as 'n tussentydse interdik geld.

Op bevel van die Hof.

Klerk van die Hof.

Prokureur van Applikant.

.....-straat.

VORM 22: REËL 60

BEVEL VIR ARRES VAN PERSOON *Suspectus De Fuga*

(Opskrif)

Daar word beveel:

1. Dat die Geregsbode (respondent) arresteer
en hom in veilige bewaring hou en voor hierdie Hof bring om
..... in die middag op die.....
dag van 19..... om op staande voet gronde
aan te voer waarom hy nie aangehou moet word nie om die
uitspraak van hierdie Hof af te wag in 'n aksie wat die appli-
kant teen hom gaan instel vir die bedrag van R.....

2. Dat genoemde aksie binne agt-en-veertig uur van die
datum van hierdie bevel af ingestel word.

Op bevel van die Hof.

Klerk van die Hof.

Applikant se Prokureur.

.....-straat

VORM 23: REËL 50 (1)

OPDRAG OM PROSES-VOORAF BY TE WOON

(Opskrif)

Aan die Prokureur van die Eiser/Verweerder.

U word hierby aangesê om 'n samespreking by te woon wat
op die dag van 19..... om
..... m. in kamerhof voor die Bantoesakekommissaris
gehou sal word om die volgende te oorweeg:—

(a) Die vereenvoudiging van die geskilpunte te berde gebring
in die dagvaarding en pleitskrifte;

(b) die noodsaaklikheid of wenslikheid daarvan om die pleit-
skifte te wysig;

(c) die moontlikheid om erkenning van feite en dokumente te
verkry met die doel om onnodige bewyslewering te
voorkom;

(d) die beperking van die aantal deskundige getuies;

*(e)

Gedateer te op hede die
dag van 19.....

Op bevel van die Hof.

Klerk van die Hof.

*Skrap wat nie van toepassing is nie.

FORM 24: RULE 50 (4)

PRE-TRIAL CONFERENCE: RECITAL

(Heading)

To the Plaintiff's/Defendant's Attorney.

The following is a recital of what took place at a conference held in chambers at on the day of 19..... between the parties and/or their representatives:—

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)

Dated at this day of 19.....

By Order of the Court

Clerk of the Court.

To Plaintiff's Attorney.

To Defendant's Attorney.

FORM 25: RULE 5

APPLICATION FOR TRIAL WITH ASSESSORS

(Heading)

The plaintiff (or defendant) hereby applies to have the above action tried with assessors.

Either (1)

The defendant (or plaintiff) consents to such application and to the appointment of the following assessors:—

A.B., of etc.

Plaintiff/Plaintiff's Attorney.

Defendant/Defendant's Attorney.

Or (2)

The defendant (or plaintiff) consents to such application, but the parties are unable to agree upon the names of assessors.

Wherefore the parties pray the Court to appoint an assessor (or two assessors) excluding the following assessors (set out the names of those assessors whom one or other of the parties objects to):—

Plaintiff/Plaintiff's Attorney.

Defendant/Defendant's Attorney.

Or (3)

The defendant (or plaintiff) objects to such application.

Wherefore the plaintiff (or defendant) has set down this application for hearing on the day of 19....., atm.

Plaintiff/Defendant or Plaintiff's/Defendant's Attorney.

To the Clerk of the Court and

To the defendant (or plaintiff).

Application granted/refused this day of 19.....

Assessors appointed: A.B., etc.

Clerk of the Court.

FORM 26: RULE 5 (1)

SUMMONS TO ASSESSOR

(Heading)

Sir,

You are hereby summoned to attend and serve as an assessor in this Court on the day of 19....., atm., to assist the Court in the above action in accordance with the provisions of section 19 of Act No. 38 of 1927.

Yours faithfully,

Clerk of the Court.

To A.B., etc.

VORM 24: REËL 50 (4)

PROSES-VOORAF: VERKLARING

(Opskrif)

Aan die Prokureur van die Eiser/Verweerder.

Hieronder volg 'n verklaring van wat plaasgevind het by 'n samespreking wat op die dag van 19..... te in kamerhof gehou is tussen die partye en/of hul verteenwoordigers:—

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)

Gedateer te op hede die dag van 19.....

Op bevel van die Hof.

Klerk van die Hof.

Aan die Prokureur van die Eiser.

Aan die Prokureur van die Verweerder.

VORM 25: REËL 5

AANSOEK OM VERHOOR MET ASSESSORE

(Opskrif)

Die eiser (of verweerder) doen hierby aansoek dat bogenoemde aksie met assessore verhoor word.

Of (1)

Die verweerder (of eiser) stem toe tot so 'n aansoek en tot die benoeming van die volgende assessore:—
A.B., van, ens.

Eiser/Prokureur van Eiser.

Verweerder/Prokureur van Verweerder.

Of (2)

Die verweerder (of eiser) stem toe tot so 'n aansoek maar die partye kan nie oor die name van die assessore ooreenkom nie. Derhalwe versoek die partye die Hof om 'n assessor (of twee assessore) aan te stel, uitgesonderd die volgende assessore (meld die name van daardie assessore teen wie die een of die ander party beswaar maak):—

Eiser/Prokureur van Eiser.

Verweerder/Prokureur van Verweerder.

Of (3)

Die verweerder (of eiser) maak beswaar teen so 'n aansoek. Derhalwe het die eiser (of verweerder) hierdie aansoek op die rol laat plaas vir verhoor op die dag van 19..... omm.

Eiser/Verweerder of Prokureur van Eiser/Verweerder.

Aan die Klerk van die Hof; en

Aan die verweerder (of eiser).

Aansoek toegestaan/van die hand gewys op hede die dag van 19.....

Assessore aangestel: A.B., ens.

Klerk van die Hof.

VORM 26: REËL 5 (1)

DAGVAARDING AAN ASSESSOR

(Opskrif)

Meneer,

U word hierby opgeroep om op die dag van 19..... omm. in hierdie Hof teenwoordig te wees om as assessor te dien ten einde die Hof in bogenoemde aksie behulpsaam te wees ooreenkomstig die bepalinge van artikel 19 van Wet No. 38 van 1927.

U dienswillige,

Klerk van die Hof.

Aan A.B., ens.

FORM 27: RULE 53

COMMISSION de bene esse

(Heading)

To
of

Greeting:

Under and by virtue of the authority vested in me by rule 53 of the rules for Courts of Bantu Affairs Commissioner I do hereby commit to you full power and authority as a Commissioner of this Court to examine G..... H..... of (and such other witnesses as either of the parties to this suit may desire to call) and to take the evidence on oath of the said witness(es) in the above suit now pending in this Court.

Given under my hand at this day of 19.....

Bantu Affairs Commissioner.

FORM 28: RULE 51

B.A. 139.

SUBPOENA

(Heading)

To—

- (1) A.B., of
- (2) C.D., of
- (3) E.F., of
- (4) G.H., of

You are hereby required in the State President's name to appear in person before this Court at on the day of 19..... at the hour of in the noon; and so from day to day until this action is tried, to give evidence in this action on behalf of the

(Where documents are required to be produced, add):—

- (1) and to bring with you and then produce to the Court the several documents specified in the list hereunder:—

(Conclusion).

- (2) List of documents to be produced:—

Date	Description	Original or copy

(See reverse.)

(Print on reverse, rule 51 (4) (a) and (b).)

FORM 29: RULE 51 (4)

WARRANT FOR FINE OR ARREST OF WITNESS IN DEFAULT

(Heading)

To the Messenger of the Court and to the Keeper of the Gaol of the above area/district.

Whereas A.B., of has been duly subpoenaed to give evidence (or, to produce books, papers or documents, as the case may be) in the above matter before this Court at m. on the day of 19..... and has made default:

And whereas this Court has imposed upon the said A.B., for his said default a fine of rand and for non-payment has committed him to the gaol of the above district for a period of

VORM 27: REËL 53

KOMMISSIE De Bene Esse

(Opskrif)

Aan.....
van.....

Saluut:

Kragtens die bevoegdheid my verleen by reël 53 van die reëls vir Bantoesakekommissarishowe verleen ek hierby aan u volle gesag en bevoegdheid as 'n kommissaris van hierdie Hof om G..... H..... van (en sodanige ander getuies as wat enigeen van die partye by hierdie saak wil roep) te ondervra en om die getuienis van genoemde getuie(s) in bogenoemde saak wat nou in hierdie Hof aanhangig gemaak is, onder eed af te neem.

Gegee onder my hand te op hede die dag van 19.....

Bantoesakekommissaris.

B.A.139.

VORM 28: REËL 51

GETUIEDAGVAARDING

(Opskrif)

Aan—

- (1) A.B., van.....
- (2) C.D., van.....
- (3) E.F., van.....
- (4) G.H., van.....

U word hierby in naam van die Staatspresident aangesê om op die dag van 19..... om in die middag persoonlik voor hierdie Hof te te verskyn en van dag tot dag aldus te verskyn totdat hierdie aksie verhoor is, ten einde getuienis ten behoeve van die in hierdie aksie af te lê.

(Wanneer dokumente oorgelê moet word, voeg by):—

- (1) en die verskillende dokumente wat in onderstaande lys genoem word, met u saam te bring en hulle dan aan die Hof oor te lê:—

(Slot)

- (2) Lys van dokumente wat oorgelê moet word:—

Datum	Beskrywing	Oorspronklik of afskrif

(Sien keersy).

(Druk reël 51 (4) (a) en (b) op die keersy.)

VORM 29: REËL 51 (4)

LASBRIEF VIR DIE INVORDERING VAN 'N BOETE OF DIE ARRES VAN 'N NIE-OPGEDAAGDE GETUIE

(Opskrif)

Aan die Geregsbode en aan die Sipier van die Gevangenis van voornoemde gebied/distrik.

Nademaal A.B. van behoorlik gedagvaar is om voor hierdie Hof getuienis is bogenoemde saak af te lê (of, om boeke, geskrifte of dokumente, na gelang van die geval) in bogenoemde saak aan hierdie Hof oor te lê te m. op die dag van 19..... en in gebreke gebly het om dit te doen:

En nademaal hierdie Hof genoemde A.B., 'n boete van R..... opgelê het weens sy genoemde versuim en hom by wanbetaling in die gevangenis van voornoemde distrik gevange geset het vir 'n tydperk van

This is therefore to authorize and require you, the said Messenger of this Court, to take the body of the said A.B., and, unless he shall pay to you the said sum of rand, to deliver him to the Keeper of the said Gaol, together with this warrant, there to be safely kept until he shall have paid the said sum of rand or until the expiration of the said period of from the day on which the said A.B. shall be received into or retained in the said prison by virtue of this warrant, whichever of the two shall first happen, or until the said A.B. shall be otherwise legally discharged.

And this is to command you, the said Keeper of the said Gaol to receive and safely keep the said A.B. as aforesaid.

(Conclusion)

FORM 30: RULE 51 (4)

WARRANT FOR ARREST OF WITNESS IN DEFAULT

(Heading)

To the Messenger of the Court.

Whereas A.B., of has been duly subpoenaed to give evidence (or, to produce certain books, papers, or documents, as the case may be) in the above matter before this Court at m. on the day of 19....., and has made default;

This is therefore to authorize and require you to take the body of the said A.B., and have him before this Court at m. on the day of 19..... then and there to give his evidence and to be otherwise dealt with according to law.

(Conclusion)

FORM 31: RULE 60 (3)

SECURITY ON ARREST, ATTACHMENT OR INTERDICTION *ex parte*

(Heading)

Whereas A.B. of has applied for the issue of a warrant of arrest against C.D. of (or, attachment or an interdict against the goods of C.D. at), and the Court has fixed the security to be given by the said A.B. at the sum of R.....

Now, therefore, the said A.B. undertakes and binds himself to satisfy any lawful claim by the said C.D. against him, the said A.B., for damages which the said C.D. may suffer by reason of the said arrest (or interdict) in case the said arrest (or interdict) be hereafter set aside.

And the said E.F. hereby undertakes and binds himself as surety for and co-principal debtor with the said A.B. in a sum not exceeding the said sum of R..... for the due fulfilment by the said A.B. of the obligation undertaken by him by these presents.

(Conclusion)

FORM 32: RULE 89

SECURITY FOR STAY OF EXECUTION

(Heading)

Whereas the said A.B. by judgment of this court on the day of 19..... recovered against the said C.D. the sum of R..... together with the sum of R..... for costs:

And whereas the said C.D. has applied to the Court for a stay of execution pending appeal (or pending the hearing of an application to review and reverse the said judgment) and the Court has directed that execution be stayed accordingly subject to the said C.D. giving security within days.

Now therefore the said C.D. and E.F., of as surety and co-principal debtor for him, the said C.D., hereby undertake and bind themselves jointly and severally to satisfy the said judgment and any further liability which may arise by way of damages or otherwise by reason of such suspension; so far as such judgment may not be reversed or varied on such appeal (or review), and further severally (here insert any further terms required.)

(Conclusion)

So is dit dat u, genoemde geregsbode van hierdie Hof, hierby gemagtig en beveel word om genoemde A.B. te neem en, tensy hy genoemde bedrag van rand aan u betaal, hom tesame met hierdie lasbrief aan die spier van genoemde gevangenis oor te lewer om aldaar in veilige bewaring gehou te word totdat hy genoemde bedrag van rand betaal het of totdat voornoemde tydperk van verstryk het van die dag af waarop genoemde A.B. ingevolge hierdie lasbrief in voornoemde gevangenis opgeneem of aangehou word, watter van die twee gebeurtenisse ook al die eerste plaasvind, of totdat genoemde A.B. andersins wettiglik ontslaan word.

En u, genoemde spier van genoemde gevangenis, word hierby gelas om genoemde A.B. op te neem en in veilige bewaring te hou soos hierbo gemeld.

(Slot)

VORM 30: REËL 51 (4)

LASBRIEF VIR DIE ARRES VAN 'N NIE-OPGEDAAGDE GETUIE

(Opskrif)

Aan die Geregsbode,

Nademaal A.B. van behoorlik gedagvaar is om om m. op die dag van 19..... getuie in bogenoemde saak voor hierdie Hof af te lê (of, om sekere boeke, geskrifte of dokumente, na gelang van die geval, in bogenoemde saak aan hierdie Hof oor te lê) en in gebreke gebly het om dit te doen:

So is dit dat u hierby gemagtig en beveel word om genoemde A.B. te neem en hom om m. op die dag van 19..... voor hierdie Hof te bring sodat hy op staande voet sy getuie kan aflê en daar andersins volgens wet met hom handel kan word.

(Slot)

VORM 31: REËL 60 (3)

BORGAKTE BY ARRES, BESLAGLEGGING OF INTERDIK *Ex Parte*

(Opskrif)

Nademaal A.B. van aansoek gedoen het om die uitreiking van 'n lasbrief vir arres teen C.D. van (of, om beslaglegging op of 'n interdik teen die goed van C.D. te en die Hof die sekerheid wat genoemde A.B. moet stel, op die bedrag van R..... vasgestel het:

So is dit dat genoemde A.B. hom verbind om te voldoen aan alle wettige eise wat genoemde C.D. teen hom, genoemde A.B., mag instel vir skade wat genoemde C.D. as gevolg van voornoemde arres (of beslaglegging of interdik) mag ly ingeval voornoemde arres (of beslaglegging of interdik) hierna tersyde gestel word.

En genoemde E.F. verbind hom hierby as borg vir en medehoofskuldenaar saam met genoemde A.B. tot 'n bedrag wat genoemde bedrag van R..... nie te bowe gaan nie, vir die behoorlike nakoming, deur genoemde A.B., van die verpligting wat hy hierby op hom neem.

(Slot)

VORM 32: REËL 89

BORGAKTE VIR OPSKORTING VAN EKSEKUSIE

(Opskrif)

Nademaal genoemde A.B. by uitspraak van hierdie Hof op die dag van 19..... die bedrag van R..... tesame met die bedrag van R....., as koste, op genoemde C.D. verhaal het:

En nademaal genoemde C.D. by die Hof aansoek gedoen het om opskorting van eksekusie in afwagting van appèl (of, in afwagting van die verhoor van 'n aansoek om die hersiening en tersydestelling van genoemde uitspraak) en die Hof gelas het dat eksekusie dienooreenkomstig tersyde gestel word mits genoemde C.D. binne dae sekerheid stel:

So is dit dat genoemde C.D. en E.F. van as borg vir en medehoofskuldenaar saam met genoemde C.D., hulle hierby gesamentlik en afsonderlik verbind om aan genoemde uitspraak te voldoen en ook om alle verdere aanspreeklikheid wat by wyse van skadevergoeding of andersins as gevolg van so 'n opskorting mag ontstaan, na te kom vir sover voormelde vonnis nie by so 'n appèl (of hersiening) tersyde gestel of gewysig word nie, en om verder afsonderlik (voeg alle verdere voorwaardes wat nodig is, hier in).

(Slot)

FORM 33: RULE 89

SECURITY WHEN EXECUTION IS ALLOWED PENDING APPEAL

(Heading)

Whereas the said A.B. on the day of recovered by judgment of this Court against the said C.D. the sum of R..... together with the sum of R..... for costs:

And whereas the said Court has directed the said judgment notwithstanding the said C.D. has noted an appeal against the same to be carried into execution upon security being given for restitution:

Now therefore the said A.B. and L.M. of as surety and co-principal debtor for him, the said A.B. hereby undertake and bind themselves jointly and severally to refund and make restitution of the above several sums of and should the judgment of the said Court be reversed, and further severally (here insert any further terms required).

(Conclusion)

FORM 34: RULE 66 (1)

WARRANT OF EJECTMENT

(Heading)

To the Messenger of the Court.

Whereas in this action the said plaintiff on the day of 19....., obtained judgment for the ejectment of the said defendant from the premises known as

This is to authorize and require you to put the said plaintiff into possession of the same by removing therefrom the said defendant, for which this shall be your warrant.

(Conclusion)

FORM 35: RULE 66 (1)

WARRANT FOR DELIVERY OF GOODS

(Heading)

To the Messenger of the Court.

Whereas in this action the Court did decree that the said defendant should deliver to the said plaintiff a certain (describe the thing to be delivered):

This is to authorize and require you to take the said (describe the thing) and place the said plaintiff in possession thereof, for which this shall be your warrant.

(Conclusion)

FORM 36: RULE 66 (1)

WARRANT OF EXECUTION AGAINST PROPERTY

(Heading)

To the Messenger of the Court.

AMOUNTS TO BE LEVIED.
(With costs of Execution).

	R	c
Judgment Debt . . .		
Costs . . .		
Costs of issuing warrant		
Costs of Appeal . . .		
Total . . .		

Whereas in this action the said A.B. on the day of 19..... by the judgment of the Court recovered against the said C.D. of the several sums set out in the margin hereof amounting in all to the sum of R..... This is therefore to authorize and require you that of the property of the said C.D. you cause to be levied and raised the said sum of R..... together with your costs of this execution; and pay to the said A.B. the said sum of R.....

(Conclusion)

Note:

(1) If the judgment debtor pays the amount specified in the margin hereof with messenger's fees of R..... within half an hour after the entry of the Messenger, he will not be required to pay any further costs of execution.

(2) This execution may be paid out before sale subject to the payment of the Messenger's fees and charges of execution, which may be required to be taxed.

(3) The only immovable property upon which this warrant may be executed is (set out its situation and nature sufficiently to enable it to be identified).

VORM 33: REËL 89

BORGAKTE WANNEER EKSEKUSIE IN AFWAGTING VAN APPÈL TOEGESTAAN WORD

(Opskrif)

Nademaal genoemde A.B. by uitspraak van hierdie Hof op die dag van 19..... die bedrag van R..... tesame met die bedrag van R..... as koste, op genoemde C.D. verhaal het:

En nademaal vermeldde Hof gelas het dat genoemde uitspraak, nieëstaande genoemde C.D. appèl daarteen aangeteken het, ten uitvoer gelê moet word sodra daar sekerheid vir teruggawe gestel word:

So is dit dat genoemde A.B. en L.M. van as borg vir en medehoofskuldenaar saam met genoemde A.B., hulle hierby gesamentlik en afsonderlik verbind om die onderskeie bedrae van en hierbo gemeld, terug te betaal en terug te gee as die uitspraak van voormelde hof tersyde gestel sou word, en om verder afsonderlik (voeg alle verdere voorwaardes wat nodig is, hier in).

(Slot)

VORM 34: REËL 66 (1)

LASBRIEF VIR UITSETTING

(Opskrif)

Aan die Geregsbode:

Nademaal genoemde eiser op die dag van 19..... in hierdie aksie uitspraak verkry het vir die uitsetting van genoemde verweerder, van die perseel bekend as

So is dit dat u hierby gemagtig en beveel word om genoemde eiser in die besit van genoemde perseel te stel deur genoemde verweerder daaruit te sit, en dit is u lasbrief daarvoor.

(Slot)

VORM 35: REËL 66 (1)

LASBRIEF VIR AFGIFTE VAN GOED

(Opskrif)

Aan die Geregsbode:

Nademaal die Hof in hierdie aksie beveel het dat genoemde verweerder aan genoemde eiser 'n sekere (beskryf die voorwerp wat afgelewer moet word) moet aflewer:

So is dit dat u hierby gemagtig en beveel word om vermeldde (beskryf die voorwerp) te neem en genoemde eiser in besit daarvan te stel, en dit is u lasbrief daarvoor.

(Slot)

VORM 36: REËL 66 (1)

LASBRIEF VIR EKSEKUSIE OP GOED

(Opskrif)

Aan die Geregsbode.

BEDRAE WAT VERHAAL MOET WORD
(Met koste van Eksekusie)

	R	c
Uitspraakskuld . . .		
Koste . . .		
Koste van uitreiking van lasbrief		
Appèlkoste . . .		
Totaal . . .		

Nademaal genoemde A.B. by uitspraak van hierdie Hof op die dag van 19..... in hierdie aksie die onderskeie bedrae wat in die kantlyn hiervan uiteengesit is, waarvan die totale bedrag R..... beloop, op genoemde C.D. verhaal het. So is dit dat u hierby gemagtig en beveel word om voormelde bedrag van R..... asook u koste in verband met hierdie eksekusie, op die goed van genoemde C.D. te hef: en aan genoemde A.B. die vermeldde bedrag van R..... te betaal.

(Slot)

Let Wel:

(1) As die uitspraakskuldenaar die bedrag in die kantlyn hiervan gemeld, tesame met bodeloon van R....., binne 'n halfuur ná die aankoms van die geregsbode betaal, sal daar nie van hom vereis word om verdere ekskusiekoste te betaal nie.

(2) Hierdie ekskusie kan voor die verkoping uitbetaal word, onderworpe aan die betaling van die bodeloon en eksekusiekoste, waarvan taksasie vereis kan word.

(3) Die enigste onroerende eiendom ten opsigte waarvan hierdie lasbrief ten uitvoer gelê kan word, is (omskryf die ligging en die aard daarvan noukeurig genoeg sodat dit uitgeken kan word).

B.A. 501

(4) In case of re-issue, the fact and date of re-issue and any increase or reduction in the amounts to be levied shown on the face thereof shall be set out in a note endorsed hereon and signed by the judgment creditor's attorney and by the clerk of the court. No alterations save in consequence of amendment duly authorized shall after first issue be made on the face hereof.

(4) Ingeval van heruitreiking, moet dié feit en die datum van heruitreiking en ook enige vermeerdering of vermindering van die verhaalbare bedrae wat op die voorkant hiervan voorkom, vermeld word in 'n aantekening wat hierop geëndosseer en deur die prokureur van die uitspraakskuldeiser en deur die Klerk van die Hof onderteken is. Geen veranderings, uitgesonderd as gevolg van 'n wysiging wat behoorlik gemagtig is, moet ná die eerste uitreiking op die voorkant hiervan aangebring word nie.

FORM 37: RULE 24

B.A. 137

MESSENGER'S REGISTER OF PROCESS

Number of case	Names of Parties		Nature of Process	Date of receipt of Process	Date sent out for service	By whom served and date	Fees: travelling and service
	Plaintiff	Defendant					

VORM 37: REËL 24

B.A. 137

GEREGSBODE SE REGISTER VAN PROSESSTUKKE

Nommer van saak	Name van partye		Aard van prosesstuk	Datum van ontvangs van prosesstuk	Datum waarop uitgestuur vir betekening	Deur wie beteken en datum	Gelde vir reis en betekening
	Eiser	Verweerder					

FORM 38: RULE 24

B.A. 141

MESSENGER'S WARRANT BOOK

Number of case	Names of Parties		Date of writ.	Property or amount to be recovered and costs	Date of execution	Property or Amount recovered	Manner and Date of Disposal
	Plaintiff	Defendant					

VORM 38: REËL 24

B.A. 141

GEREGSBODE SE LASBRIEFBOEK

Nommer van saak	Name van partye		Datum van lasbrief	Goed of bedrag wat verhaal moet word en koste	Datum van eksekusie	Goed of bedrag verhaal	Manier en datum waarop afgehandel
	Eiser	Verweerder					

FORM 39: RULE 70 (5)

NOTICE OF ATTACHMENT IN EXECUTION

(Heading)

To C.G. Judgment debtor:

Take notice that I have this day seized and laid under judicial attachment the articles comprised in the above inventory in pursuance of a warrant to me directed under the hand of the Clerk of the Bantu Affairs Commissioner's Court, whereby I am required to cause to be levied and raised of your property in this area the sum of R..... and R..... costs recovered against you by the judgment of the said Court in this action and also for my charges in and about the said warrant.

Dated at this day of 19.....

Messenger of the Court.

FORM 40: RULE 70 (7)

SECURITY BOND ON ATTACHMENT

(Heading)

Whereas the said A.B., on the day of last, by judgment of this Court recovered against the said C.D. the sum of R..... together with the sum of R..... for costs; and whereas by virtue of a certain warrant under the hand of the Clerk of the said Court bearing date, etc., directed to E.F., Messenger of the said Court, the said E.F. has seized and laid under attachment in respect of the said judgment and in respect to the execution thereof the undermentioned articles, viz.:—

Now therefore the said C.D. and L.M. of as surety and co-principal debtors for him, the said C.D., hereby severally undertake and bind themselves jointly and severally to the said E.F., that the said goods shall not be made away with or disposed of, but the same shall remain in possession of the said C.D. under effect of the said attachment, and shall be produced to the Messenger of the said Court, on the day of next (the day appointed for sale), or any other day when the same may be required, in order to be sold in execution of the said judgment and expenses if the same shall not be sooner satisfied to the said A.B.; otherwise the said L.M. hereby undertakes and binds himself to pay and satisfy the said judgment costs and expenses for and on behalf of the said C.D.

(Conclusion)

FORM 41: RULE 63 (2)

NOTICE TO PREFERENT CREDITOR

(Heading)

To
(Preferent Creditor)
of

Whereas the undermentioned immovable property was laid under judicial attachment by the Messenger of the Court on the day of 19..... you are hereby notified that it will be sold in execution in front of the Bantu Affairs Commissioner's Court House at on the day of 19..... at o'clock in the noon.

Short description of property and its situation:—

Dated at this day of 19.....

Address:

Judgment Creditor.

FORM 42: RULE 73 B.A. 140

INTERPLEADER SUMMONS

(Heading)

(1) Whereas of has interpleaded in this court as to (state subject matter) which is adversely claimed by of and of hereinafter called the claimants;

VORM 39: REËL 70 (5)

KENNISGEWING VAN BESLAGLEGGING IN EKSEKUSIE

(Opskrif)

Aan C.G., Uitspraakskuldenaar.

Neem kennis dat ek hede op die goedere vervat in bogenoemde inventaris geregtelik beslag gelê het kragtens 'n lasbrief aan my gerig onder die handtekening van die Klerk van die Bantoesakekommissarishof, waarby ek beveel word om op u goedere in hierdie gebied die bedrag van R..... en R..... te hef as koste wat by uitspraak van genoemde Hof in hierdie aksie op u verhaal is, benewens my koste in verband met voormelde lasbrief.

Gedateer te op hede die dag van 19.....

Geregsbode.

VORM 40: REËL 70 (7)

BORGAKTE BY BESLAGLEGGING

(Opskrif)

Nademaal genoemde A.B., by uitspraak van hierdie Hof op die dag van jongselede, die bedrag van R..... tesame met die bedrag van R..... as koste op genoemde C.D. verhaal het; en nademaal E.F., Geregsbode van genoemde Hof, kragtens 'n sekere lasbrief onder handtekening van die Klerk van genoemde Hof, gedateer, ens., en gerig aan genoemde E.F. na aanleiding van vermelde uitspraak en in verband met die tenuitvoerlegging daarvan, beslag gelê het op ondervermelde voorwerpe, naamlik:—

So is dit dat genoemde C.D. en L.M. van as borg vir en medehoofskuldenaar saam met genoemde C.D., hulle hierby gesamentlik en afsonderlik teenoor genoemde E.F. verbind om genoemde goedere nie weg te maak of te vervreem nie maar dit, onderworpe aan voormelde beslaglegging, in die besit van genoemde C.D. te laat bly en om dit op die dag van eerskomende (die dag vir die verkoping vasgestel) of enige ander dag wanneer dit vereis mag word, aan die Geregsbode van voormelde Hof af te gee sodat dit ter voldoening aan genoemde uitspraak en ter betaling van koste verkoop kan word as genoemde uitspraak en koste nie eerder tot bevrediging van genoemde A.B. nagekom en betaal word nie; anders verbind genoemde L.M. hom hierby om vermelde uitspraakskoste en uitgawes vir en ten behoeve van genoemde C.D. te betaal.

(Slot)

VORM 41: REËL 63 (2)

KENNISGEWING AAN PREFERENTE SKULDEISER

(Opskrif)

Aan
(Preferente skuldeiser)
van

Nademaal die Geregsbode op die dag van 19..... geregtelik op ondergenoemde onroerende goed beslag gelê het, word u hierby in kennis gestel dat dit om uur in die middag op die dag van 19..... voor die Hofgebou van die Bantoesakekommissaris te in eksekusie verkoop sal word.

Kort beskrywing van goed en die ligging daarvan:—

Gedateer te op hede die dag van 19.....

Uitspraakskuldeiser.

Adres.

B.A. 140.

VORM 42: REËL 73

TUSSENPLEITDAGVAARDING

(Opskrif)

(1) Nademaal van in hierdie Hof 'n tussenpleit gevoer het in verband met (meld die onderwerp) ten opsigte waarvan strydige eise ingestel is deur van en van hieronder die eisers genoem:

Summon the said claimants that they appear before the Bantu Affairs Commissioner's Court held at on the day of 19..... at o'clock in the noon and that they do then severally state the nature and particulars of their several claims and whether they will maintain or relinquish them.

(Conclusion)

(2) To A.B. (describing the execution creditor) and C.D. (describing the claimant).

You are summoned to appear before this Court on the day of 19....., at o'clock in the noon, with your witnesses, if you have any, to have it determined and declared whether certain movable property, to wit,

attached on the day of 19..... by the Messenger of this Court by virtue of a warrant of execution issued by this Court on the day of 19..... in the action in which you, the said A.B., obtained judgment for the sum of R..... against E.F. (describing the execution debtor) and which said property is claimed by you, the said C.D., as being your property, is or is not your property.

Dated at this day of 19.....

Clerk of the Court.

FORM 43: RULE 67 (1)

SECURITY IN RESPECT OF ATTACHMENT

(Heading)

Whereas the said plaintiff on the day of 19....., recovered judgment in this Court against the said defendant for the sum of R..... together with the sum of R..... for costs;

And whereas under the said judgment execution has been issued and property has been attached.

Now therefore the said plaintiff doth undertake and bind himself to the said execution debtor that if the execution and attachment be hereafter set aside, he will satisfy any lawful claim against him by the said execution debtor for damages suffered by said execution debtor by reason of the said execution and attachment.

And L.M. of both undertake and bind himself as surety and co-principal debtor in a sum not exceeding R..... for the due fulfilment by the said plaintiff of the obligation undertaken by these presents.

(Conclusion)

FORM 44: RULE 74

NOTICE OF APPLICATION FOR GARNISHEE ORDER

(Heading)

To the above-named Judgment Debtor
of

You are hereby notified that an application by the above-named judgment creditor for an order for the attachment of a debt or emoluments at present or in future owing or accruing to you by or from to the amount necessary to satisfy the judgment recovered against you by the judgment creditor in the Court of the area of on the day of 19..... for the sum of R..... (on which judgment the sum of R..... remains unpaid) and the costs of this attachment will be heard by this Court on the day of 19..... at o'clock in the noon.

And take notice you are required to produce at the hearing—

- (i) a statement of your assets and liabilities;
- (ii) a statement of your monthly or weekly income and expenses, supported by documentary evidence, and, if you are in receipt of emoluments, a statement by your employer giving full particulars of such emoluments;
- (iii) the following books of account or documents:—

(Conclusion)

Dagvaar genoemde eisers om op die dag van 19..... om uur in die middag voor die Hof van die Bantoesakekommissaris te te verskyn en om dan elkeen afsonderlik die aard en besonderhede van hul onderskeie eise te meld en te verklaar of hulle met hul eise gaan volhou of daarvan sal afsien.

(Slot)

(2) Aan A.B. (beskryf die eksekusieskuldeiser) en C.D. (beskryf die eiser).

U word hierby gedagvaar om op die dag van 19..... om uur in die middag, met u getuies, as u getuies het, voor hierdie Hof te verskyn sodat daar beslis en vasgestel kan word of sekere roerende goed, naamlik

waarop die Geregsbode van hierdie Hof op die dag van 19..... beslag gelê het kragtens 'n lasbrief vir eksekusie deur hierdie Hof op die dag van 19..... uitgereik in die aksie waarin u, genoemde A.B., teen E.F. (beskryf die eksekusieskuldenaar) uitspraak verkry het vir die bedrag van R..... en wat u, genoemde C.D., as u eiendom opeis, u eiendom is of nie.

Gedateer te op hede die dag van 19.....

Klerk van die Hof.

VORM 43: REËL 67 (1)

SEKERHEIDSTELLING TEN OPSIGTE VAN BESLAGLEGGING

(Opskrif)

Nademaal genoemde eiser, by uitspraak van hierdie Hof op die dag van 19..... die bedrag van R....., tesame met die bedrag van R..... as koste, op genoemde verweerder verhaal het:

En nademaal 'n lasbrief vir tenuitvoerlegging kragtens vermelde uitspraak uitgereik is en daar op goed beslag gelê is;

So is dit dat genoemde eiser hom hierby teenoor genoemde eksekusieskuldenaar verbind om, as die tenuitvoerlegging en beslaglegging hierna tersyde gestel mag word, te voldoen aan alle wettige eise deur genoemde eksekusieskuldenaar teen hom vir skade wat genoemde eksekusieskuldenaar gely het as gevolg van voormelde tenuitvoerlegging en beslaglegging.

En L.M. van verbind hom as borg en medehoofskuldenaar tot 'n bedrag van hoogstens R..... vir die behoorlike nakoming, deur genoemde eiser, van die verpligting wat hy hierby op hom neem.

(Slot)

VORM 44: REËL 74

KENNISGEWING VAN AANSOEK OM SKULDBESLAGORDER

(Opskrif)

Aan bogenoemde Uitspraakskuldenaar
van

U word hierby in kennis gestel dat 'n aansoek deur bogenoemde uitspraakskuldeiser om 'n bevel vir beslaglegging op 'n skuld of besoldiging wat tans of in die toekoms aan u verskuldig is of u toekom deur of van tot die bedrag wat nodig is om die uitspraak wat die uitspraakskuldeiser in die Hof van die gebied op die dag van 19..... vir die bedrag van R..... teen u verkry het (van welke uitspraak die bedrag van R..... nog onbetaald is) en die koste van hierdie beslaglegging te dek, deur hierdie Hof verhoor sal word op die dag van 19..... om uur in die middag.

En neem kennis dat u by die verhoor die volgende moet oorlê:—

- (i) 'n Staat van u bates en laste;
- (ii) 'n staat van u maandelikse of weeklikse inkomste en uitgawes, gestaaf deur dokumentêre bewys, en, indien u in ontvangs van besoldiging is, 'n verklaring deur u werkgever waarin volledige besonderhede van u besoldiging verstrekk word;
- (iii) onderstaande rekeningboeke of dokumente:—

(Slot)

FORM 45: RULE 75 (1)

AFFIDAVIT IN SUPPORT OF APPLICATION FOR A GARNISHEE ORDER

(Heading)

A B of duly sworn states:—

- (1) That he is the above-named judgment creditor (or, that he is duly authorized by the above-named judgment creditor to act for him in this matter).
- (2) The judgment creditor has obtained judgment against the judgment debtor in this Court (or, in the Bantu Affairs Commissioners' Court for the area of a certified copy of which judgment is hereto annexed marked "A") on the day of 19..... in an action numbered for the sum of R..... and costs amounting to R.....
- (3) The said judgment was not founded on any such cause of action as is mentioned in section 18 of the Hire Purchase Act, 1942 (Act No. 36 of 1942).
- (4) The said judgment is still unsatisfied to the amount of R.....
- (5) The garnishee resides (or, carries on business at a or, is employed at at No. Street within the area of this Court and is indebted to the judgment debtor in the sum of R..... (or in an amount to the petitioner unknown) for (set out the cause of the debt).
- (6) After satisfaction of the order herein sought, the judgment debtor will have sufficient means, i.e. R..... per month, arising from (set out the source of such income) to maintain himself and those dependent upon him, i.e. (set out the number of and relationship of the judgment debtor to his dependants).

(Conclusion.)

FORM 46: RULE 75 (5)

GARNISHEE ORDER

(Heading)

Whereas it has been made to appear to the above-mentioned court that a debt or emoluments are at present or in the future owing or accruing to the judgment debtor by or from the garnishee and that after satisfaction of the order sufficient means will be left to the judgment debtor to maintain himself and those dependent on him:

It is ordered:

- (1) That the said debt or emoluments be attached;
- (2) that the garnishee do pay the Messenger of this Court so much of the debt or emoluments as may be sufficient to satisfy a judgment recovered against the judgment debtor by the judgment creditor in the Court of the area of on the day of 19..... for the sum of R..... (on which judgment the sum of R..... remains due and unpaid) and the costs of the proceedings of attachment amounting to R.....

If the garnishee fails to pay the Messenger aforesaid, he shall appear before this Court on the day of 19..... at in the noon.

By Order of the Court.

..... Clerk of the Court.

..... Attorney for Judgment Creditor.

FORM 47: RULE 75

GARNISHEE ORDER FOR PERIODICAL PAYMENTS

(Heading)

Whereas it has been made to appear to the above-named court that emoluments are at present or in the future owing or accruing to the judgment debtor by or from the garnishee and that after satisfaction of this order sufficient means will be left to the judgment debtor to maintain himself and those dependent upon him:

VORM 45: REËL 75 (1)

BEËDIGDE VERKLAGING TER ONDERSTEUNING VAN 'N AANSOEK OM 'N SKULDBESLAGORDER

(Opskrif)

A B van verklaar onder eed—

- (1) dat hy bogenoemde uitspraakskuldeiser is (of, dat hy deur bogenoemde uitspraakskuldeiser behoorlik gemagtig is om in hierdie saak namens hom op te tree).
- (2) dat die uitspraakskuldeiser op die dag van 19..... in 'n aksie genommer uitspraak teen die uitspraakskuldenaar verkry het in hierdie Hof (of, in die Bantoesakekommissarishof van die gebied nl. 'n uitspraak waarvan 'n gesertifiseerde afskrif, gemerk "A" hierby aangeheg word) vir die bedrag van R..... met koste ten bedrae van R.....
- (3) Vermelde uitspraak is nie gegrond op sodanige skuldoorsaak as wat in artikel 18 van die Wet op Huurkoop, 1942 (Wet No. 36 van 1942), genoem word nie.
- (4) Vermelde uitspraak is nog onvoldaan ten bedrae van R.....
- (5) Die beslagskuldenaar is woonagtig (of, dryf besigheid as 'n of is in diens as te straat No. binne die gebied van hierdie Hof, en is aan die uitspraakskuldenaar die bedrag van R..... (of, 'n bedrag aan die petitioner onbekend) verskuldig vir (vermeld, die oorsaak van die skuld).
- (6) Nadat die hieringevraagde bevel ten uitvoer gelê is, sal die uitspraakskuldenaar 'n genoegsame inkomste van R..... per maand oorhê uit (vermeld die bron van sodanige inkomste) om hom en sy afhanklikes nl. (vermeld die getal en verwantskap van die uitspraakskuldenaar aan sy afhanklikes) te onderhou.

(Slot)

VORM 46: REËL 75 (5)

SKULDBESLAGORDER

(Opskrif)

Nademaal dit aan bovermelde Hof laat blyk is dat 'n skuld of besoldiging tans of in die toekoms aan die uitspraakskuldenaar verskuldig is of hom toekom deur of van die beslagskuldenaar en dat nadat aan die order voldoen is die beslagskuldenaar voldoende middele sal oorhê om homself en sy afhanklikes te onderhou:

Word bevel:

- (1) Dat beslag op genoemde skuld of besoldiging gelê word;
- (2) dat die beslagskuldenaar soveel van die skuld of besoldiging aan die Geregsbode van hierdie Hof betaal as wat voldoende sal wees om 'n vonnis wat die uitspraakskuldeiser teen die uitspraakskuldenaar verkry het in die Hof van die gebied op die dag van 19..... vir die bedrag van R..... (van welke uitspraak die bedrag van R..... nog verskuldig en onbetaald is) en die koste van beslaglegging ten bedrae van R..... te dek.

Indien die uitspraakskuldenaar versuim om aan voornoemde Geregsbode te betaal, moet hy voor hierdie Hof verskyn op die dag van 19..... om uur van die middag.

Op bevel van die Hof.

..... Klerk van die Hof.

..... Prokureur van Uitspraakskuldeiser.

VORM 47: REËL 75

SKULDBESLAGORDER VIR PERIODIEKE BETALINGS

(Opskrif)

Nademaal dit aan bovermelde Hof laat blyk is dat besoldiging tans of in die toekoms aan die uitspraakskuldenaar verskuldig is of hom toeval van of deur die beslagskuldenaar en dat nadat aan hierdie order voldoen is, die uitspraakskuldenaar voldoende middele sal hê om hom en sy afhanklikes te onderhou:—

It is ordered:

- (1) That the said emoluments be attached;
- (2) that the garnishee do pay to the Messenger of this Court on the day of each and every month/week hereafter the sum of R..... until a sufficient amount has been paid to satisfy a judgment recovered against the judgment debtor by the judgment creditor in the Court of the area of on the day of 19....., for the sum of R..... (on which judgment the sum of R..... remains unpaid) and the costs of attachment amounting to R.....

If the garnishee fails to pay the Messenger aforesaid, he shall appear before this Court on the day of 19....., at o'clock in the noon, then and there to show cause why he should not pay the same.

Dated this day of 19.....

By Order of the Court.

.....
Clerk of the Court.

.....
Attorney for Judgment Creditor.

FORM 48: RULE 84 (1)

AGREEMENT NOT TO APPEAL

(Heading)

We (the respective attorneys of), the above-named plaintiff and defendant, do hereby agree under the provisions of rule 84 of the Rules for courts of Bantu Affairs Commissioner that the decision of the above-named Court in the above-named action shall be final.

(Conclusion)

FORM 49

B.A. 404

(RULE 5 (3) BANTU APPEAL COURT RULES)

SECURITY FOR RESPONDENT'S COSTS OF APPEAL

(Heading)

Whereas the said A.B. by judgment of this Court on the day of 19..... recovered against the said C.D. the sum of R..... together with the sum of R..... for costs;

And whereas the said C.D. intends to note an appeal to the Bantu Appeal Court (..... Division) against the said judgment;

Now, therefore, the said C.D. and E.F. of and G.H. of as surety/sureties and co-principal debtor(s) for him, the said C.D., hereby undertake and bind themselves jointly and severally in the sum of R15.00 for any liability which may arise by way of costs of the said A.B. by reason of the said appeal.

(Conclusion)

Surety/Sureties approved.

.....
Clerk of the Court.

FORM 50: RULE 54

NOTICE OF ABANDONMENT OF PART OF CLAIM, ETC.

(Heading)

Take notice that the plaintiff (or defendant) hereby abandons the undermentioned claim (or objection, exception, defence, as the case may be) set up by him in his summons (or plea, reply, etc., as the case may be).

Particulars:—

(Conclusion)

FORM 51: RULE 4

REQUEST TO INSPECT RECORD

Bantu Affairs Commissioner's
Court,

.....
..... 19.....

Space for revenue stamps.

Word beveel:

- (1) Dat daar op genoemde besoldiging beslag gelê word;
- (2) dat die beslagskuldenaar aan die bode van hierdie Hof op die dag van elke maand/week hierna die bedrag van R..... betaal totdat daar 'n bedrag betaal is wat voldoende is om die uitspraak wat die uitspraakskuldeiser teen die uitspraakskuldenaar verkry het in die Hof van die gebied op die dag van 19..... vir die bedrag van R..... (van welke uitspraak die bedrag van R..... nog onbetaald is) en die koste van beslaglegging ten bedrae van R..... te dek.

Indien die beslagskuldenaar versuim om voornoemde bode te betaal, moet hy voor hierdie Hof verskyn op die dag van 19..... om uur in die middag om op staande voet gronde aan te voer waarom hy nie voormelde bedrae sou moet betaal nie.

Gedateer te op hede die dag van 19.....

Op bevel van die Hof.

.....
Klerk van die Hof.

.....
Prokureur van Uitspraakskuldeiser.

VORM 48: REËL 84 (1)

OOREENKOMS OM NIE TE APPELEER NIE

(Opskrif)

Ons (die onderskeie prokureurs van), die eiser en verweerder hierbo genoem, kom hierby kragtens die bepalings van reël 84 van die Reëls vir Bantoesakekommissarishowe ooreen dat die beslissing van bogenoemde Hof in vermelde aksie finaal is.

(Slot)

B.A. 404

VORM 49

(REËL 5 (3) BANTOE-APPELHOFREËLS)

SEKERHEIDSTELLING VIR RESPONDENT SE APPELKOSTE

(Opskrif)

Nademaal genoemde A.B., by uitspraak van hierdie Hof op die dag van 19..... die bedrag van R..... tesame met die bedrag van R....., as koste op genoemde C.D. verhaal het;

En nademaal genoemde C.D. voornemens is om by die Bantoe-appèlhof (Afdeling) appèl teen voormelde uitspraak aan te teken;

So is dit dat genoemde C.D. en E.F. van en G.H. van as borg/borge vir en medehoofskuldenaar/s saam met genoemde C.D. hulle hierby gesamentlik en afsonderlik verbind tot die bedrag van R15.00 vir alle aanspreeklikheid wat by wyse van die koste van genoemde A.B. as gevolg van genoemde appèl mag ontstaan.

(Slot)

Borg/Borge goedgekeur.

.....
Klerk van die Hof.

VORM 50: REËL 54

KENNISGEWING VAN AFSTANDDOENING VAN GEDEELTE VAN 'N EIS, ENS.

(Opskrif)

Neem kennis dat die eiser (of verweerder) hierby afstand doen van ondervermelde eis (of beswaar, eksepsie, verweer, na gelang van die geval) wat hy in sy dagvaarding (of pleit, repliek, ens., na gelang van die geval) aangevoer het.

Besonderhede:

(Slot)

VORM 51: REËL 4

VERSOEK OM INSAE IN OORKONDE TE HÊ

Bantoesakekommissarishof,

.....
..... 19.....

(Ruimte vir inkomsteseëls.)

I apply to inspect record of case No. (or if the applicant does not know the Registered No.):—

I apply to inspect the record of the case between Plaintiff and, Defendant.

Search to begin with the month of 19.....

(Signed)

(If the applicant is a party to the case or the attorney of such a party, his capacity should be stated after his signature.)

FORM 52: RULE 58 (4)

OATH OF OFFICE OF SHORTHAND WRITER

I, A.B., do swear that I will faithfully, accurately, and to the best of my ability take down in shorthand, as directed by the judicial officer, the proceedings in any case in which I may be employed thereto as an officer of the court and that I will similarly when required so to do transcribe the same or any other notes taken by any officer of the court.

(Conclusion Form 3 (6))

FORM 53: RULE 58 (6)

CERTIFICATE OF CORRECTNESS OF RECORD

(Heading)

I,, Bantu Affairs Commissioner (or Shorthand Writer of this Court), do hereby certify and declare that the foregoing notes are a true record of the proceedings in this action and of all evidence received by the said court.

Dated at this day of 19.....

.....
Bantu Affairs Commissioner
(or Shorthand Writer).

FORM 54: RULE 5 (2)

OATH OF OFFICE OF ASSESSOR

I,, do swear that I will truly and faithfully assist the court as an assessor and will to the best of my ability and without fear, favour or affection for any one, give my honest opinion upon any matter referred to me by the court.

(Conclusion Form 3 (6))

SECOND ANNEXURE

TABLE A

COSTS

General Provisions

1. (a) Save as provided in subparagraphs (b), (c) and (d) costs in defended actions shall be taxed on scale A.
(b) When the amount in dispute exceeds R200 but does not exceed R400, costs shall, save as provided in subparagraph (c), be taxed on scale B.
(c) When the court has made an order in terms of rule 78 (7) whereby costs are awarded on a higher scale, costs shall be taxed on a scale mentioned in such order.
(d) When the amount in dispute exceeds R400 costs shall be taxed on scale C.
(e) Where the amount in dispute is not apparent on the face of the proceedings, costs shall be computed at the lower rate; but the court may, on the application of any party, assess the amount in dispute.
2. (a) For the purpose of computing costs, the expression "amount in dispute", shall mean, where costs are awarded to the plaintiff, the amount or value of the judgment and "amount or value of the judgment" shall mean, where more than one claim is involved in the action, the total of the amounts involved in the judgment. Where costs are awarded to the defendant, the expression "amount in dispute" shall mean the amount or value of the claim, and "amount or value of the claim" shall mean, where more than one claim is involved in the action, the total of the

Ek doen aansoek om insae in die oorkonde van saak No. te hê (of, as die applikant nie die geregistreerde nommer ken nie):—

Ek doen aansoek om insae in die oorkonde van die saak tussen Eiser en Verweerder, te hê.

Moet van die maand 19..... af nagespoor word.

(Onderteken)

(As die applikant 'n party by die saak of die prokureur van sodanige party is, moet sy hoedanigheid ná sy handtekening gemeld word.)

VORM 52: REËL 58 (4)

AMPSEED VAN SNELSKRYWER

Ek, A.B., sweer dat ek getrou, noukeurig en na die beste van my vermoë die verrigtings in snelskrif sal notuleer, soos deur die regterlike beamppte gelas, in enige saak waarin ek daartoe in diens geneem word as 'n beamppte van die Hof, en dat ek insgelyks, wanneer van my vereis word om aldus te doen, sodanige oorkonde of enige ander aantekeninge deur enige beamppte van die Hof gemaak, sal oorskryf.

(Slot Vorm 3 (6))

VORM 53: REËL 58 (6)

SERTIFIKAAT VAN JUISTHEID VAN OORKONDE

(Opskrif)

Ek,, Bantoesakekommissaris (of Snelskrywer van hierdie Hof), sertifiseer en verklaar hierby dat voorgaande aantekeninge 'n juiste oorkonde is van die verrigtinge in hierdie aksie en van al die getuienis wat in genoemde Hof afgelê is.

Gedateer te op hede die dag van 19.....

.....
Bantoesakekommissaris (of Snelskrywer)

VORM 54: REËL 5 (2)

AMPSEED VAN ASSESSOR

Ek,, verklaar onder eed dat ek opreg en getrou die Hof as 'n assessor sal bystaan en na die beste van my vermoë en sonder vrees of partydigheid vir of toegeneentheid jeens enigeen my eerlike mening sal gee omtrent alle sake wat die Hof na my verwys.

(Slot Vorm 3 (6))

TWEEDE AANHANGSEL

TABEL A

KOSTE

Algemene Bepalings

1. (a) Behoudens die bepalinge van subparagrafe (b), (c) en (d) word koste in bestrede aksies volgens skaal A getakseer.
(b) Wanneer die bedrag in geskil meer as R200 maar hoogstens R400 is, word die koste, behoudens die bepalinge van subparagraaf (c), volgens skaal B getakseer.
(c) Wanneer die Hof 'n bevel ingevolge reël 78 (7) uitgereik het waarby koste volgens 'n hoër skaal toegeken word, word koste getakseer volgens 'n skaal in sodanige bevel vermeld.
(d) Wanneer die bedrag in geskil meer as R400 is, word die koste volgens skaal C getakseer.
(e) Wanneer die bedrag in geskil nie uit die stukke blyk nie, word koste teen die laer tarief bereken; maar die Hof kan, op aansoek van enigeen van die partye, die bedrag in geskil vasstel.
2. (a) Vir doeleindes van kosteberekening beteken die uitdrukking „bedrag in geskil”, wanneer koste aan die eiser toegeken word, die bedrag of waarde van die uitspraak en beteken „bedrag of waarde van die uitspraak”, waar meer as een eis by die aksie betrokke is, die totaal van die bedrae wat by die uitspraak betrokke is. Wanneer koste aan die verweerder toegeken word, beteken die uitdrukking „bedrag in geskil” die bedrag of waarde van die eis en beteken „bedrag of waarde van die eis”, waar meer as een eis by die aksie betrokke is, die totaal van die

amounts of all the claims. The amount or value of the judgment or claim shall be inclusive of interest but exclusive of costs. In the event of a matter being settled at any time the costs shall be taxed on the scale laid down in the agreement of settlement.

- (b) In the event of there being no agreement as to the scale of fees applicable, any party shall have the right within fourteen days of the date of the settlement to apply to a Bantu Affairs Commissioner who shall determine the scale of fees to be applied at the taxation.

3. Costs taxable in terms of rule 78 (20) shall be deemed to have been awarded under a judgment for the amount paid into court or a judgment in terms of the settlement, as the case may be.

4. Claims for ejectment shall be computed at two months' rent of the premises.

5. The rate at which costs are computed shall not be increased by reason of any claim for confirmation of any interdict or other interlocutory order.

6. Fees to counsel shall be allowable on taxation only in cases falling within the provisions of paragraph 1 (b), (c) and (d) and may not be so allowed unless payment of them is vouched by the signature of counsel.

7. Where the amount allowed for an item is specified, the amount is inclusive of all necessary copies, attendances and services (other than services through the messenger) in connection therewith.

8. Where the amount allowed for an item is left blank—

- (a) the drawing of documents shall be allowed at 50c for each folio;
(b) copies for filing and service shall also be allowed;
(c) service shall be allowed at 50c for each necessary service.

9. (a) Where any document appears to the court to be unnecessarily prolix, the court may disallow all or any part of the charge therefor.

(b) Where printed forms are available of documents to be copied, the charges for copying shall be limited to the necessary matters inserted in such printed documents.

10. A folio is 100 written or printed words or figures. Four figures shall be reckoned as one word.

11. Where a charge is allowed by the clerk of the court for copying or perusing, it shall, where not otherwise provided for, be 10c per folio.

12. Where there are more defendants than one, 30c shall be added in respect of each additional defendant for each of the items numbers 1, 2, 9, 14, 38, 50, 62, 66 and 70 under Table A.

13. (a) Where the judgment debt is payable by instalments in terms of the judgment, the fees shall be taxable immediately the judgment is given, but shall be recoverable *pro rata* on the payment of each instalment.

(b) A fee of 10 per cent for collection of each instalment shall be allowed until a total amount of R20 shall have been paid in reduction of the judgment debt, and thereafter 5 per cent.

14. The clerk of the court shall on taxation disallow any charge unnecessarily incurred.

15. Where the fee under any item is calculated on an hourly basis, the total number of hours on any one day shall be added together and the fee calculated on such total.

UNDEFENDED ACTIONS

No.	Item	R c
1.	Summons (inclusive of demand)	2.00
2.	Judgment	1.00
3.	Notice in terms of rule 43 (4)	0.50
4.	Notice in terms of rule 36 (1)	0.50
5.	Affidavit	—
6.	Attending court at the request of Bantu Affairs Commissioner when claim referred to court for judgment	2.00

Note:— The amount of fees allowable under items 3, 4, 5 and 6 shall without taxation be included in the amount of the costs for which judgment is entered.

bedrag van al die eise. Die bedrag of waarde van die uitspraak of eis sluit rente in maar sluit koste uit. In geval 'n saak te eniger tyd geskik word, word die koste getakseer volgens die skaal in die skikkings-ooreenkoms bepaal.

- (b) In geval daar geen ooreenkoms betreffende die toepaslike skaal van gelde bestaan nie, het enigeen van die partye die reg om binne veertien dae na die datum van die skikking by 'n Bantoesakekommissaris aansoek te doen, wat die skaal van gelde wat by die taksasie toegepas moet word, vasstel.

3. Koste wat takseerbaar is ingevolge reël 78 (20) word geag toegeken te gewees het ingevolge 'n uitspraak vir die geregtelike inbetalde bedrag of 'n uitspraak ooreenkomstig die skikking, na gelang van die geval.

4. Eise om uitsetting word bereken teen twee maande se huur-geld van die perseel.

5. Die tarief waarvolgens koste bereken word, word nie verhoog as gevolg van enige eis om bekragtiging van 'n interdik of ander tussenbevel nie.

6. Gelde aan advokate word by taksasie toegelaat slegs in gevalle wat onder die bepalings van paragraaf 1 (b), (c) en (d) val en mag nie aldus toegelaat word nie tensy die betaling daarvan deur die handtekening van die advokaat bevestig word.

7. Waar die bedrag vir 'n item toegelaat, gespesifiseer is, sluit die bedrag alle nodige afskrifte, opwagtings en betekenings (uitgesonderd betekenings deur die geregsbode) in verband daarmee in.

8. Waar die bedrag vir 'n item toegelaat, oopgelaat is—

- (a) word vir die opstel van dokumente 50c vir elke folio toegelaat;
(b) word afskrifte vir opberging en betekening ook toegelaat;
(c) word vir betekening 50c vir elke nodige betekening toegelaat.

9. (a) Wanneer 'n dokument vir die hof onnodig omslagtig blyk te wees, kan die hof die hele bedrag van, of 'n gedeelte van, die gelde daarvoor afkeur.

(b) Wanneer gedrukte vorms van dokumente waarvan afskrifte gemaak moet word, beskikbaar is, word die gelde vir die maak van afskrifte beperk tot die nodige aangeleenthede wat by sodanige gedrukte vorms ingevoeg word.

10. 'n Folio bestaan uit 100 geskrewe of gedrukte woorde of syfers. Vier syfers word as een woord gereken.

11. Waar die klerk van die hof gelde vir die maak van afskrifte of deurlesing toelaat, bedra dit, waar daar nie andersins voorsiening voor gemaak is nie, 10c per folio.

12. Waar daar meer as een verweerder is, word 30c bygevoeg ten opsigte van elke addisionele verweerder vir elk van items nommers 1, 2, 9, 14, 38, 50, 62, 66 en 70 onder Tabel A.

13. (a) Waar die uitspraakskuld in paaiemente betaalbaar is ingevolge die uitspraak, is die gelde takseerbaar sodra die uitspraak gegee is, maar is dit *pro rata* invorderbaar by betaling van elke paaiement.

(b) Gelde van 10 persent word vir die invordering van elke paaiement toegelaat totdat 'n totale bedrag van R20 in vermindering van die uitspraakskuld betaal is, en daarna 5 persent.

14. Die klerk van die hof keur by taksasie enige koste af wat onnodig aangegaan is.

15. Waar die gelde met betrekking tot 'n item op 'n uurbasis bereken word, word die totale getal ure op een dag byeengtel en die gelde op sodanige totaal bereken.

ONBESTREDE AKSIES

No.	Item	R c
1.	Dagvaarding (met inbegrip van aanskrywing)	2.00
2.	Uitspraak	1.00
3.	Kennisgewing ingevolge reël 43 (4)	0.50
4.	Kennisgewing ingevolge reël 36 (1)	0.50
5.	Beëdigde verklaring	—
6.	Verskyning in hof op versoek van Bantoesakekommissaris wanneer eis na hof verwys is vir uitspraak	2.00

Opmerking.—Die bedrag van die gelde wat ingevolge items 3, 4, 5 en 6 toelaatbaar is, word sonder taksasie ingesluit by die bedrag van die koste waarvoor uitspraak aangeteken word.

DEFENDED ACTIONS

No.	Item	Scale A.	Scale B.	Scale C.
		R c	R c	R c
7.	Instructions to sue or defend or to counterclaim or defend counterclaim	2.00	5.00	8.00
8.	Instructions on commission <i>de bene esse</i>	1.00	1.00	1.00
9.	Summons (inclusive of demand)	2.00	3.00	4.00
10.	Appearance	0.50	0.50	0.50
11.	Notice under rule 43 (3) and (4)	0.50	0.50	0.50
12.	Plea	2.00	3.00	4.00
13.	Claim in reconvention	2.00	3.00	4.00
14.	Reply if necessary	2.00	3.00	4.00
15.	Request for further particulars	—	—	—
16.	Further particulars	—	—	—
17.	Consent to adjournment, or extension of time	0.50	0.50	0.50
18.	Attendance applying for costs on discontinuance	1.00	1.00	1.00
19.	Schedule of documents and affidavit	—	—	—
20.	Production of documents for inspection per half hour of the time spent	0.50	0.50	0.50
21.	Inspecting documents, per half hour of the time spent	0.50	0.50	0.50
	<i>Note:—</i> The minimum fee in respect of this item shall be R1.00.			
22.	Subpoena (not more than one for each four witnesses summoned)	0.50	0.50	0.50
23.	Each copy for service	0.10	0.10	0.10
24.	Any notice not otherwise provided for	—	—	—
25.	Affidavit (other than of discovery)	—	—	—
26.	Interrogatories	—	—	—
27.	Taking proof of witness (each)	—	—	—
	<i>Note:—</i> The minimum fee for any one statement shall be R1.00.			
28.	Notice of trial or reinstatement	0.50	0.50	0.50
29.	Preparing for trial (if counsel not employed)	5.00	7.00	12.00
30.	Attending court when action on roll for trial but adjourned	2.00	2.00	2.00
31.	Attending court on trial or at examination on commission, for each hour or part of an hour spent in court while case is actually being heard—			
	(a) where counsel not employed	2.00	3.00	4.00
	(b) where counsel employed	—	2.00	2.00
32.	Attending pre-trial conference:— For each hour or part of an hour actually occupied in such conference	2.00	3.00	4.00
33.	Attending court to hear reserved judgment	2.00	2.00	2.00
	<i>Note:—</i> Where an unqualified person appears, no fee shall be allowed.			
34.	Correspondence and attendances:— For each necessary letter or telegram written or received, including copy to keep, and each necessary attendance not otherwise provided for, 50c subject to maximum fee of	2.00	3.00	4.00
35.	Agreement not to appeal	0.50	0.50	0.50

OTHER MATTERS

EXCEPTIONS AND MOTIONS TO STRIKE OUT

No.	Item	R c
36.	Instructions	1.00
37.	Particulars of exception or motion to strike out	—
38.	Notice of set-down	0.50
39.	Attending court on hearing—	
	(a) if unopposed	2.00
	(b) if opposed (where counsel employed) per hour or part thereof actually spent in court	1.00
	(c) if opposed (counsel not employed) per hour or part thereof actually spent in court	2.00

*Note:—*The court may, on application made at the hearing, allow in addition to the fee prescribed under sub-paragraph (c), a fee for preparing argument under item 29 of the scale for defended actions.

BESTREDE AKSIES

No.	Item	Skaal A.	Skaal B.	Skaal C.
		R c	R c	R c
7.	Instruksies om te dagvaar of te bestry of om 'n eis in rekonvensie in te stel of in rekonvensie te bestry	2.00	5.00	8.00
8.	Instruksies by getuienismemende kommissie	1.00	1.00	1.00
9.	Dagvaarding (met inbegrip van aanskrywing)	2.00	3.00	4.00
10.	Verskyning	0.50	0.50	0.50
11.	Kennisgewing kragtens reël 43 (3) en (4)	0.50	0.50	0.50
12.	Verweerskrif	2.00	3.00	4.00
13.	Eis in rekonvensie	2.00	3.00	4.00
14.	Repliek, indien nodig	2.00	3.00	4.00
15.	Versoek om nadere besonderhede	—	—	—
16.	Nadere besonderhede	—	—	—
17.	Toestemming tot verdaging, of verlenging van tyd	0.50	0.50	0.50
18.	Verskyning om aansoek te doen om koste by staking	1.00	1.00	1.00
19.	Lys van dokumente en beëdigde verklaring	—	—	—
20.	Oorlegging van dokumente ter insae, per halfuur van tyd bestee	0.50	0.50	0.50
21.	Insae van dokumente, per halfuur van tyd bestee	0.50	0.50	0.50
	<i>Opmerking:—</i> Die minimum gelde ten opsigte van hierdie item is R1.00.			
22.	Subpoena (hoogstens een vir elke vier gedagvaarde getuies)	0.50	0.50	0.50
23.	Elke afskrif vir betekening	0.10	0.10	0.10
24.	'n Kennisgewing nie andersins voorsiening voor gemaak nie	—	—	—
25.	Beëdigde verklaring (uitgesonderd dié van blootlegging)	—	—	—
26.	Vraagpunte	—	—	—
27.	Afneem van verklarings van getuies (elk)	—	—	—
	<i>Opmerking:—</i> Die minimum gelde vir elke bepaalde verklaring is R1.00.			
28.	Kennisgewing van verhoor of herstel	0.50	0.50	0.50
29.	Voorbereiding vir verhoor (as 'n advokaat nie verskyn nie)	5.00	7.00	12.00
30.	Verskyning in die hof wanneer aksie vir verhoor op rol geplaas is maar verdaag word	2.00	2.00	2.00
31.	Verskyning in die hof tydens verhoor of by ondersoek op kommissie, vir elke uur of gedeelte daarvan in die hof teenwoordig terwyl die saak werklik verhoor word—			
	(a) waar 'n advokaat nie verskyn nie	2.00	3.00	4.00
	(b) waar 'n advokaat verskyn	—	2.00	2.00
32.	Verskyning by proses-vooraf:— Vir elke uur of gedeelte daarvan wat werklik aan sodanige samespreking bestee is	2.00	3.00	4.00
33.	Verskyning in hof om voorbehoude uitspraak te hoor	2.00	2.00	2.00
	<i>Opmerking:—</i> Waar 'n ongekwaliifiseerde persoon verskyn, word geen gelde toegelaat nie.			
34.	Briefwisseling en bywonings:— Vir elke brief of telegram wat noodsaaklikerwys geskryf of ontvang word, met inbegrip van 'n afskrif om te hou, en vir elke noodsaaklike bywoning waarvoor andersins geen voorsiening gemaak is nie: 50c, onderworpe aan maksimum gelde van	2.00	3.00	4.00
35.	Ooreenkoms om nie te appelleer nie	0.50	0.50	0.50

ANDER AANGELEENTHEDE

EKSEPSIES EN MOSIES VIR DEURHALING

No.	Item	R c
36.	Instruksies	1.00
37.	Besonderhede van eksepsie of mosie om deur te haal	—
38.	Kennisgewing dat saak op rol geplaas is	0.50
39.	Verskyning in die hof by verhoor—	
	(a) indien onbestrede	2.00
	(b) indien bestrede (waar 'n advokaat verskyn), vir elke uur of gedeelte daarvan werklik in die hof teenwoordig	1.00
	(c) indien bestrede (waar 'n advokaat nie verskyn nie), vir elke uur of gedeelte daarvan werklik in die hof teenwoordig	2.00

Opmerking:— Die hof kan, op aansoek tydens die verhoor, benewens die gelde by subparagraaf (c) voorgeskryf, gelde ingevolge item 29 van die skaal vir bestrede aksies vir die voorbereiding van betoog toelaat.

INTERLOCUTORY APPLICATIONS

No.	Item	R c
40.	Instructions	1.00
41.	Application	0.50
42.	Affidavit	—
43.	Attending court on hearing—	
	(a) unopposed	2.00
	(b) if opposed (counsel not employed) per hour actually spent in court	2.00
	(c) if opposed (counsel employed and his employment certified by the court on application made at the hearing to be necessary), per hour ...	1.00

Note:—The court may, on application made at the hearing, allow in addition to the fee prescribed under sub-paragraph (b) a fee for preparing argument under item 29 of the scale for defended actions.

ARREST, INTERDICT AND *Ex Parte* ORDERS

	R c
44. Instructions	1.00
45. Affidavit	—
46. Attendance by qualified person applying <i>ex parte</i> ...	2.00
47. <i>Ex parte</i> order	0.50
48. Instructions to show cause against	1.00
49. Perusing documents served	—
50. Notice of application to show cause, and service (if necessary)	1.00
51. Attending court on hearing—	
(a) if opposed, per hour actually spent in court ...	2.00
(b) if unopposed	2.00

Note:—The court may, on application made at the hearing, allow in addition to the fee prescribed under sub-paragraph (a) a fee for preparing argument under item 29 of the scale for defended actions.

INTERPLEADER SUMMONS

	R c
52. Instructions—	
(a) where interpleader proceedings initiated by messenger	1.00
(b) otherwise	2.00
53. Summons (if not sued out by the messenger)	2.00
54. Affidavits	—
55. Perusing affidavits	—
56. Attending court on return of summons (if the matter is not heard)	2.00
57. Attending court on trial of interpleader issue per hour actually spent in court	2.00

APPLICATION TO REVIEW JUDGMENT OR ORDER

	R c
58. Instructions and searching record	1.00
59. Application and service	—
60. Instructions to oppose	1.00
61. Attending court on hearing—	
(a) if unopposed	2.00
(b) if opposed, per hour actually spent in court ...	2.00

TAXATION OF COSTS

	R c
62. Bill of costs: 5 per cent of the total of the Bill allowed. <i>Note:</i> —This is inclusive of attendance at taxation.	
63. Notice of application for review of taxation and service	0.50
64. Affidavit, where necessary	—
65. Attending on review of taxation per hour or part of hour in court while review is actually being heard	2.00

TUSSENAANSOEKE

No.	Item	R c
40.	Instruksies	1.00
41.	Aansoek	0.50
42.	Beëdigde verklaring	—
43.	Verskyning in die hof by verhoor—	
	(a) onbestrede	2.00
	(b) indien bestrede (waar 'n advokaat nie verskyn nie), vir elke uur werklik in die hof teenwoordig	2.00
	(c) indien bestrede (waar 'n advokaat verskyn en die noodsaaklikheid van sy indiensneming tydens die verhoor deur die hof op aansoek gesertifiseer is), per uur	1.00

Opmerking: Die hof kan, op aansoek tydens die verhoor, benewens die gelde in subparagraaf (b) voorgeskryf, gelde ingevolge item 29 van die skaal vir bestrede aksies vir die voorbereiding van betoog toelaat.

ARRES, INTERDIK EN *Ex Parte*-BEVELE

	R c
44. Instruksies	1.00
45. Beëdigde verklaring	—
46. Verskyning deur gekwalifiseerde persoon by doen van <i>ex parte</i> -aansoek	2.00
47. <i>Ex parte</i> -bevel	0.50
48. Instruksies om gronde aan te voer teen	1.00
49. Deurlees van betekende dokumente	—
50. Kennisgewing van aansoek om grond aan te voer, en betekening (indien nodig)	1.00
51. Verskyning in die hof by verhoor—	
(a) indien bestrede, vir elke uur werklik in die hof teenwoordig	2.00
(b) indien onbestrede	2.00
<i>Opmerking:</i> Die hof kan, op aansoek tydens die verhoor, benewens die gelde in subparagraaf (a) voorgeskryf, gelde ingevolge item 29 van die skaal vir bestrede aksies vir die voorbereiding van betoog toelaat.	

Opmerking: Die hof kan, op aansoek tydens die verhoor, benewens die gelde in subparagraaf (a) voorgeskryf, gelde ingevolge item 29 van die skaal vir bestrede aksies vir die voorbereiding van betoog toelaat.

TUSSENPLEITDAGVAARDING

	R c
52. Instruksies—	
(a) waar tussenpleitverrigtings deur geregsbode begin is	1.00
(b) andersins	2.00
53. Dagvaarding (as dit nie deur die geregsbode uitge- neem word nie)	2.00
54. Beëdigde verklarings	—
55. Deurlees van beëdigde verklarings	—
56. Verskyning in hof op keurtag van dagvaarding (indien die saak nie verhoor word nie)	2.00
57. Verskyning in hof by verhoor van tussenpleitgeskil, vir elke uur werklik in die hof teenwoordig	2.00

AANSOEK OM HERSIENING VAN UITSpraak OF BEVEL

	R c
58. Instruksies en insae van oorkonde	1.00
59. Aansoek en betekening	—
60. Instruksies om te bestry	1.00
61. Verskyning in hof by verhoor—	
(a) indien onbestrede	2.00
(b) indien bestrede, vir elke uur werklik in hof teenwoordig	2.00

TAKSASIE VAN KOSTE

	R c
62. Kosterekening: 5 persent van die totaal van die rekening toegelaat. <i>Opmerking:</i> Hierdie gelde sluit gelde vir die bywoning van taksasie in.	
63. Kennisgewing van aansoek om hersiening van taksasie en betekening	0.50
64. Beëdigde verklaring, waar nodig	—
65. Verskyning by hersiening van taksasie, vir elke uur of gedeelte daarvan in hof terwyl hersiening werklik verhoor word	2.00

EXECUTION

No.	Item	R c
66.	(a) Issue of warrant of execution, ejectment, arrest, delivery up of possession, etc.	1.00
	(b) For each re-issue thereof	0.50
67.	Inclusive fee for work involved in releasing of attachment of immovable property	1.00
68.	Inclusive fee for work done in connection with sale in execution of immovable property only (excluding work for which fees are already provided for elsewhere and the drawing of the conditions of sale)	2.00
69.	Drawing of notice of sale in terms of rule 70 (9) or rule 72 (7)	—
70.	Security for restitution, where necessary	1.00

WHERE COUNSEL IS EMPLOYED

No.	Item	R c
71.	Instructions on exception or application (where allowed)	2.00
72.	Instructions on trial	2.00
73.	Drawing brief on exception or application (where allowed)	1.00
74.	Drawing brief on trial	4.00

FEES TO COUNSEL

No.	Item	R c
75.	With brief to argue exception or application	5.00

Note:—

- (1) The court may on request made at the hearing allow a fee not exceeding R10 if it considers the higher fee warranted.
- (2) A fee to counsel on application shall be allowed only where the court certifies that the briefing of counsel was warranted.

76.	With trial brief, not to exceed	10.00
77.	In any court held more than 20 miles from the nearest town where a provincial or local division (other than a circuit court) of the Supreme Court sits, there may be allowed by special order of the court a travelling allowance (in addition to the fee on brief) of 5 cents per mile. Note:—Where a trial continues uninterrupted from day to day, or where portions of the trial so continue, the aforementioned allowances shall be allowed only once for such trial or for such portion of the trial as the case may be.	
78.	On consultation on trial, if the fee was marked on the brief when delivered and the consultation was necessary	2.00
79.	For every day exceeding one on which evidence is taken or arguments heard, a refresher not exceeding	5.00
80.	Where trial is adjourned upon payment of the costs of the day, as part of such costs (only by the party requesting such adjournment)	2.00
81.	Drawing pleadings	2.00

Note:—Where costs are taxed on scale C, items 76, 78 and 79 shall be raised to R20, R4, and R10 respectively.

MISCELLANEOUS

No.	Item	R c
82.	Obtaining certified copy of judgment	0.50
83.	Obtaining payment out in terms of rule 45 (5)	0.50
84.	Request for security in terms of rule 93 (1)	0.50

TABLE B

TARIFF FOR THE MESSENGER OF THE COURT

No.	Item	R c
1.	(1) Service (or attempted service) of summons, subpoena, notice, order or other document not being a document mentioned in item 3 (to include registration and return)	0.40
	(2) Notification in accordance with rule 21 to a party who has sued out process	0.15

TENUITVOERLEGGING

No.	Item	R c
66.	(a) Uitreiking van lasbrief vir eksekusie, uitsetting, arres, inbesitstelling, ens.	1.00
	(b) vir elke heruitreiking daarvan	0.50
67.	Insluitende gelde vir werk verrig in verband met vrystelling van onroerende goed waarop beslag gelê is	1.00
68.	Insluitende gelde vir werk verrig in verband met die eksekusieverkoop van onroerende eiendom alleen (uitgesonderd werk ten opsigte waarvan gelde reeds elders voorgeskryf is, en die opstel van verkoopvoorwaardes)	2.00
69.	Opstel van kennisgewing van verkoping ingevolge reël 70 (9) of reël 72 (7)	—
70.	Sekerheidstelling vir restitusie, waar nodig	1.00

WANNEER 'N ADVOKAAT VERSKYN

No.	Item	R c
71.	Instruksies by eksepsie of aansoek (waar toegelaat)	2.00
72.	Instruksies by verhoor	2.00
73.	Opstel van opdrag by eksepsie of aansoek (waar toegelaat)	1.00
74.	Opstel van opdrag by verhoor	4.00

ADVOKAATSGELDE

No.	Item	R c
75.	Met opdrag om eksepsie of aansoek te beredeneer	5.00

Opmerking:—

- (1) Die hof kan, op versoek by die verhoor, gelde van hoogstens R10 toelaat indien die hof die hoër gelde as geregverdig beskou.
- (2) Gelde aan 'n advokaat by 'n aansoek word toegelaat alleenlik waar die hof sertifiseer dat die opdrag aan 'n advokaat geregverdig was.

76.	Met opdrag vir verhoor, hoogstens	10.00
77.	In 'n hof gehou meer as 20 myl van die naaste dorp waar 'n provinsiale of plaaslike afdeling van die Hooggeregshof (uitgesonderd 'n rondgaande hof) sitting hou, kan 'n reistoelae van 5c per myl op spesiale bevel van die hof toegelaat word (benewens die gelde by opdrag). Opmerking: Waar 'n verhoor van dag tot dag ononderbroke voortgaan, of waar gedeeltes van die verhoor aldus voortgaan, word voormelde toelae slegs een keer vir sodanige verhoor of sodanige gedeelte van die verhoor, na gelang van die geval, toegelaat.	
78.	By konsultasie by verhoor, as die gelde op die opdrag aangeteken was toe dit afgelewer is en die konsultasie nodig was	2.00
79.	Vir elke dag meer as een waarop getuienis afgeneem of betoog gehoor word, 'n aanvullingsgeld van hoogstens	5.00
80.	Wanneer die verhoor verdaag word by betaling van die dag se koste, as deel van sodanige koste (slegs deur die party wat sodanige verdagting aanvra)	2.00
81.	Opstel van pleitskrifte	2.00

Opmerking: Waar koste volgens skaal C getakseer word, word items 76, 78 en 79 tot onderskeidelik R20, R4 en R10 verhoog.

DIVERSE

No.	Item	R c
82.	Verkryging van gewaarmerkte afskrif van uitspraak	0.50
83.	Verkryging van uitbetaling kragtens reël 45 (5)	0.50
84.	Versoek om sekerheidstelling kragtens reël 93 (1)	0.50

TABEL B

TARIEF VIR GEREGBODE

No.	Item	R c
1.	(1) Betekening (of gepoogde betekening) van dagvaarding, getuiedagvaarding, kennisgewing, bevel of ander dokument, uitgesonderd 'n dokument wat in item 3 genoem word (met inbegrip van registrasie en relaas)	0.40
	(2) Kennisgewing ooreenkomstig reël 21 aan 'n party wat 'n prosesstuk uitgeneem het	0.15

No.	Item	R c
2.	Travelling allowance: For each mile or part thereof from the Bantu Affairs Commissioner's Court to the place of service and back	0.10
3.	For the execution (or attempted execution) of any warrant, interdict or garnishee order Provided that where the process is one of arrest or ejectment a further fee of R1.00 shall be paid after execution for each person beyond the one named in the process and in fact arrested or for each person beyond the one named or referred to in the process of ejectment and in fact ejected from separate premises.	1.00
4.	(1) Inventory, per 100 words or part thereof (2) Additional copy for every judgment debtor beyond one, if actually made, at half the above rate.	0.30
5.	Security bond	1.25
6.	Possession per day or part thereof to be reckoned from the hour at which the attachment actually took place to the hour at which possession was given up or removal took place (a) Travelling allowances to include board may in every case be allowed. (b) If livestock is attached, only the necessary expenses of herding and preserving the stock shall be allowed. (c) If the goods are removed and stored only the cost of removal and storage shall be allowed.	1.00
7.	(a) Drawing advertisement for sale (b) For each necessary copy thereof	0.50 0.10
8.	Where a warrant of execution or garnishee order is paid in full or in part on presentation or moneys are attached in execution against movables, 2½ per cent on the amount so paid or attached.	
9.	Where the warrant of execution is withdrawn, stayed or the debtor's estate is sequestrated after attachment, but before sale, 1 per cent on the value of the goods attached; provided, however, that if a sale subsequently takes place in consequence of the said attachment, the amount so paid shall be deducted from the commission payable under item 10.	
10.	Where the warrant of execution against movables is completed by sale, 3 per cent on the amount (not exceeding the amount of the judgment debt with interest and costs) realized.	
11.	When immovable property has been attached in execution and is not sold, either by reason of the warrant having been withdrawn or stayed or of the estate of the execution debtor having been sequestrated, the expenses in connection with the attempted sale and the sum of R4.20 shall be payable to the messenger or to the person in fact authorized to act as auctioneer as the case may be.	
12.	When an execution against immovable property is completed by sale the following auctioneer's fees shall be allowed on the proceeds of the sale:— (a) If the messenger acted as auctioneer, 2 per cent; (b) If an auctioneer is employed as provided by rule 70 (9)— (i) to the auctioneer 1½ per cent; and (ii) to the messenger 1 per cent.	
13.	In addition to the fees allowed by Items Nos. 9 to 12 there shall be allowed the sum actually and reasonably paid by the messenger or the auctioneer employed for printing, advertising and giving publicity to any sale or intended sale in execution.	
14.	(1) Travelling allowance shall not be payable unless it is necessary for the messenger to go more than two miles from the court-house. (2) Where it is necessary for the messenger to go more than such distance in order to discharge any official duty, the travelling allowance prescribed shall be payable for going and returning, and shall be calculated from the court-house of the area for which the messenger is appointed. (3) Travelling allowance includes all the expenses incurred in travelling, e.g. train fare. (4) Travelling allowance shall be calculated on each separate service, except that (a) where more services than one may be done on the same journey beyond a radius of 10 miles from the court-house, the distance from the radius of 10 miles to the first place of service may be brought into account only once, and shall be apportioned equally to the respective services, and the distance from the first place of service to the remaining places of service shall similarly be apportioned equally to the remaining services; (b) where service of the same process has to be effected on more than one person at the same address, only one charge for travelling shall be made.	

No.	Item	R c
2.	Reistoelae: Vir elke myl of gedeelte van 'n myl van die Bantoesakekommissarishof af tot by die plek van betekening, en terug	0.10
3.	Vir die tenuitvoerlegging (of gepoogde tenuitvoerlegging) van 'n lasbrief, interdik of skuldbeslagorder ... Met dien verstande dat as dit 'n prosesstuk vir arres of uitsetting is, nog 'n bedrag van R1.00 ná die tenuitvoerlegging betaal moet word ten opsigte van elke persoon meer as die een wat in die prosesstuk genoem en in werklikheid gearrester is, of ten opsigte van elke persoon meer as die een wat in die prosesstuk vir uitsetting genoem of na wie daarin verwys word, en wat in werklikheid uit 'n afsonderlike perseel gesit is.	1.00
4.	(1) Inventaris, per 100 woorde of gedeelte daarvan (2) Addisionele afskrif vir elke uitspraakskuldenaar meer as een, as dit in werklikheid gemaak is, teen die helfte van bogenoemde tarief.	0.30
5.	Borgakte	1.25
6.	Besit per dag of gedeelte daarvan, wat bereken moet word vanaf die uur toe die beslaglegging werklik plaasgevind het tot die uur toe daar afstand van die besit gedoen is of verwydering plaasgevind het ... (a) Reistoelae, met inbegrip van losies kan in elke geval toegestaan word. (b) As daar op lewende hawe beslag gelê word, word slegs die uitgawes wat nodig is om die diere op te pas en te onderhou, toegestaan. (c) As die goed verwyder en geberg word, word slegs die verwyderings- en bergingskoste toegestaan.	1.00
7.	(a) Opstel van advertensie vir verkoping (b) Vir elke afskrif daarvan wat nodig is	0.50 0.10
8.	Wanneer 'n lasbrief vir eksekusie of 'n skuldbeslagorder by aanbidding ten volle of gedeeltelik betaal word of wanneer daar in eksekusie teen roerende goed op geld beslag gelê word, 2½ persent op die bedrag wat aldus betaal of waarop daar aldus beslag gelê word.	
9.	Wanneer die lasbrief vir eksekusie ingetrek of opgeskort word of die skuldenaar se boedel ná beslaglegging maar vóór verkoping gesekwestreer word, 1 persent op die waarde van die goed waarop daar beslag gelê is; met dien verstande egter dat as 'n verkoping daarna as gevolg van genoemde beslaglegging plaasvind, die bedrag wat aldus betaal is, afgetrek word van die kommissie wat ingevolge item 10 betaal moet word.	
10.	Wanneer die lasbrief vir eksekusie op roerende goed afgehandel word deur verkoping, 3 persent op die bedrag (wat hoogstens die bedrag van die uitspraakskuld met rente en koste moet wees) wat opgelewer word.	
11.	Wanneer daar in eksekusie op onroerende eiendom beslag gelê is en dit as gevolg van of die intrekking of opskorting van die lasbrief of die sekwestrasie van die boedel van die eksekusieskuldenaar nie verkoop word nie, is die koste verbonde aan die poging om te verkoop en die bedrag van R4.20 betaalbaar aan die geregsbode of aan die persoon wat inderdaad gemagtig was om as afslaer op te tree, na gelang van die geval.	
12.	Wanneer 'n eksekusie teen onroerende eiendom deur verkoping afgehandel word, word die volgende afslaersgelde op die opbrengs van die verkoping toegestaan:— (a) Indien die geregsbode as afslaer opgetree het, 2 persent; (b) indien 'n afslaer in diens geneem is, soos in reël 70 (9) bepaal— (i) aan die afslaer 1½ persent; en (ii) aan die geregsbode 1 persent.	
13.	Benewens die gelde by items Nos. 9 tot 12 toegestaan, word ook die bedrag toegestaan wat die geregsbode of die afslaer wat in diens geneem is, werklik en redelikerwys vir drukwerk, advertensies en bekendmaking van 'n verkoping of voorgenome verkoping in eksekusie, betaal het.	
14.	(1) Reistoelae is nie betaalbaar nie tensy die geregsbode meer as twee myl van die hofgebou af moet gaan. (2) As die geregsbode volgens as hierdie afstand moet gaan ten einde 'n ampsplig uit te voer, is die voorgeskrewe reistoelae vir die heen- en die terugreis betaalbaar en word dit bereken van die hofgebou van die gebied waarvoor die geregsbode aangestel is. (3) Reistoelae sluit al die uitgawes in wat ten opsigte van die reis aangegaan is, bv. die koste van treinvervoer. (4) Reistoelae word volgens elke afsonderlike betekening bereken, uitgesonderd dat (a) wanneer meer as een betekening op dieselfde rit buite 'n straal van 10 myl van die hofgebou uitgevoer kan word, die afstand van die straal van 10 myl af na die eerste plek van betekening slegs een maal in rekening gebring mag word en gelyk onder die onderskeie betekening verdeel moet word, en dat die afstand van die eerste plek van betekening af na die ander plekke van betekening eweneens gelyk onder die ander dienste verdeel moet word; (b) wanneer dieselfde prosesstuk aan meer as een persoon by dieselfde adres beteken moet word, reiskoste slegs een maal in rekening gebring word.	

(5) When it is necessary for a messenger to convey any person under arrest from any distance, any travelling allowance payable to the messenger in respect of that portion of his journey in which he was necessarily accompanied by such person shall be doubled.

(6) Where a deputy-messenger is employed, the travelling allowance shall be one-half of that specified in the tariff.

15. (1) "Possession" means actual physical possession by a person employed and paid by the messenger, whose sole work for the time being is to remain on the premises where the goods have been attached, and who, in fact, remains in possession for the period for which possession is charged.

(2) "Cost of removal" means the amount actually and necessarily disbursed.

(3) "Cost of storage" means the amount actually and necessarily paid for storage if the goods were stored with a third person or, if the messenger provided the storage, then such an amount as would fairly be allowable in the ordinary course of business if the goods were stored with a third person.

16. Where the messenger is in possession under more than one warrant of execution, he may charge for only one possession, and such possession shall, as far as possible, be apportioned equally to several warrants for the common period; but each execution creditor shall be jointly and severally liable for such possession to an amount not exceeding what would have been due under his execution if it had stood alone.

17. Fees payable on the value of goods attached or on the proceeds of the sale of goods in execution shall not be chargeable on such value or proceeds so far as they are in excess of the amount of the warrant.

18. In addition to the fees prescribed, the messenger shall be entitled to charge the amount of postage paid by him.

19. The messenger's fees and expenses of a garnishee order shall be added to the amount to be recovered under the order, and shall be chargeable against the judgment debtor.

TABLE C

TARIFF OF COURT FEES

No.	Item	R c
1.	On every initial document commencing any action or application which, when received by the clerk of the court, is not related to civil proceedings already on record in the court ... (For the purposes of this Item the word "action" shall not include a counterclaim.)	0.50
2.	In addition to the fee, if any, payable under Item 1 there shall be paid, where process or any other document is prepared and written out by the clerk of the court, the following fees for his services— (a) summons, defence or counterclaim ... (b) subpoena, warrant of execution or other process or document ...	0.50 0.10
3.	The additional fees under Item 2 shall also be payable in respect of any process on any form printed by the Government Printer which was not written out and prepared by the clerk of the court	
4.	On any request to inspect any record— (a) if its correct number is furnished ... (b) otherwise for every year required to be searched	0.10 0.25
5.	For a copy of a record made by the clerk of the court— for each folio or part thereof ...	0.20
6.	For examining and certifying a copy of a record— for each folio or part thereof ...	0.10

N.B.—1. A clerk of the court who has omitted to take any such fees shall be liable to pay and make good the amount thereof to the Treasury: Provided that the clerk of the court may in return recover from the party who failed to stamp or understamped in the first instance.

2. (1) Where any dispute arises between the clerk of the court and any person desiring to lodge any document as to whether the document is or is not sufficiently stamped, the question shall be referred to the Bantu Affairs Commissioner, who shall decide the same in a summary manner and record his decision in writing.

(2) The Bantu Affairs Commissioner's decision shall be final for the purpose of the action or matter in respect of which such document is lodged and shall discharge the clerk of the court from any responsibility under clause 1 hereof; but such decision shall be without prejudice to any other rights of any person interested.

(5) Wanneer dit vir 'n geregsbode nodig is om iemand wat onder arrest is, oor 'n afstand te vervoer, word die reistoelae wat aan die geregsbode betaalbaar is ten opsigte van daardie gedeelte van sy reis waarop hy noodsaaklikerwys deur so 'n persoon vergesel was, verdubbel.

(6) Wanneer 'n adjunk-geregsbode in diens geneem word, is die reistoelae helfte van die reistoelae wat in die tarief gespesifiseer word.

15. (1) „Besit” beteken werklike fisiese besit deur 'n persoon wat in diens van die geregsbode is en deur hom betaal word en wie se enigste werk dit as dan is om op die perseel waar daar op die goed beslag gelê is, te bly en wat werklik in besit bly vir die tydperk waarvoor daar besitkoste gevorder word.

(2) „Verwyderingskoste” beteken die bedrag wat werklik en noodsaaklikerwys uitgegee is.

(3) „Bergingskoste” beteken die bedrag wat werklik en noodsaaklikerwys vir berging betaal is as die goed by 'n derde persoon geberg is of, as die geregsbode die bergplek verskaf het, die bedrag wat billikerwys in die gewone loop van besigheid toegestaan kan word as die goed by 'n derde persoon geberg word.

16. Wanneer die geregsbode kragtens meer as een lasbrief vir eksekusie in besit is, kan hy slegs die gelde vir een besit vorder, en die koste van sodanige besit moet sover moontlik gelyk onder verskillende lasbriewe vir die gemeenskaplike tydperk verdeel word; maar elke eksekusieskuldeiser is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik vir sodanige besit en wel tot 'n bedrag wat dié wat ingevolge sy eksekusie betaalbaar sou gewees het as dit die enigste was, nie te bowe gaan nie.

17. Gelde wat op die waarde van goed waarop daar beslag gelê is of op die opbrengs van die verkoping van goed in eksekusie betaalbaar is, word nie vir sover hierdie waarde of opbrengs meer as die bedrag van die lasbrief is, op sodanige waarde of opbrengs gevorder nie.

18. Die geregsbode is daartoe geregtig om, benewens die voorgeskrewe gelde, die bedrag wat hy aan posgeld betaal het te vorder.

19. Die bodeloon en uitgawes aan 'n skuldbeslagorder verbode, word by die bedrag gevoeg wat ingevolge die order verhaal moet word en kan teen die uitspraakskuldenaar in rekening gebring word.

TABEL C

TARIEF VAN HOFGEDELDE

No.	Item	R c
1.	Op elke aanvangsdokument waardeur 'n aksie of aansoek begin word wat, wanneer dit deur die klerk van die hof ontvang word, nie op 'n siviele geding genotuleer in die hof, betrekking het nie ... (Vir doeleindes van hierdie Item sluit die woord „aksie” nie 'n teeneis in nie).	0.50
2.	Benewens die gelde, indien daar is, ingevolge Item 1 betaalbaar, is daar, indien 'n prosesstuk of ander dokument deur die klerk van die hof voorberei en uitgeskryf word, die volgende gelde vir sy dienste betaalbaar— (a) dagvaarding, verweer of teeneis ... (b) getuiedagvaarding, lasbrief vir tenuitvoerlegging of ander prosesstuk of dokument ...	0.50 0.10
3.	Die bykomende gelde ingevolge Item 2 is ook betaalbaar ten opsigte van enige prosesstuk op enige vorm deur die Staatsdrukker gedruk en wat nie deur die klerk van die hof uitgeskryf of voorberei is nie.	
4.	By enige versoek om enige oorkonde na te gaan— (a) as die juiste nommer daarvan verstrek word ... (b) andersins vir die oorkonde t.o.v. elke jaar wat deursoek moet word ...	0.10 0.25
5.	Vir 'n afskrif van 'n oorkonde deur die klerk van die hof gemaak, vir elke folio of gedeelte daarvan ...	0.20
6.	Vir die nasien en waarmerking van 'n afskrif van 'n oorkonde, vir elke folio of gedeelte daarvan ...	0.10

L.W.—1. 'n Klerk van die hof wat versuim het om enige sodanige gelde in te vorder, is aanspreeklik om die bedrag daarvan aan die Tesourie te vergoed en te betaal: Met dien verstande dat die klerk van die hof op sy beurt die gelde kan verhaal op die party wat in die eerste plek versuim het om seëls op te plak of te min seëls opgeplak het.

2. (1) Wanneer daar 'n geskil tussen die klerk van die hof en iemand wat 'n dokument wil indien, ontstaan oor die vraag of die dokument van voldoende seëls voorsien is of nie, moet die saak na die Bantoesakekommissaris verwys word, wat summier daaroor moet beslis en sy beslissing moet boekstaaf.

(2) Die Bantoesakekommissaris se beslissing is vir die doel van die aksie of saak in verband waarmee die dokument ingedien word, afdoende en stel die klerk van die hof vry van aanspreeklikheid ingevolge klousule 1 hiervan; maar so 'n beslissing doen geen afbreuk aan enige ander regte van 'n belanghebbende persoon nie.

3. No charge shall be made for the inspection of the record of any case on the business day next succeeding the day on which judgment was delivered in such case, nor to any party to any case at any time before judgment or before one year after judgment.

4. For the purpose of this Table, folio means one foolscap page.

TABLE D

FEES PAYABLE TO BANTU ASSESSOR

No.	Item	R c
1.	<i>Subsistence allowance:</i> For the time occupied in proceeding to, detention at and returning from the court per day or portion of a day	3.00
2.	<i>Travelling allowance:</i> For each completed mile of the combined journey necessarily travelled by the shortest route to the court from the usual place of residence of the assessor and return thereto (per mile)	0.10

The allowance under item 2 will not be payable for that portion of the journey which the Bantu assessor has travelled by rail, rail motor bus or other public conveyance and for which he has been provided with a warrant.

3. Geen gelde word vir die nagaan van die oorkonde van 'n saak op die eersvolgende besigheidsdag ná die dag waarop uitspraak in so 'n saak gegee is, gevorder nie, en ook nie van 'n party by 'n saak te eniger tyd voor die uitspraak of binne een jaar na die uitspraak nie.

4. Vir die doeleindes van hierdie tabel beteken folio een folio-bladsy.

TABEL D

GELDE BETAALBAAR AAN BANTOE-ASSESSOR

No.	Item	R c
1.	<i>Verblyftoelae:</i> Vir die tyd in beslag geneem deur na die Hof te gaan, dit by te woon en daarvandaan terug te keer, per dag of gedeelte van 'n dag	1.00
2.	<i>Reistoelae:</i> Vir elke voltooië myl van die heen- en terugreis wat noodwendig langs die kortste roete van assessor se gewone verblyfplek na Hof en terug afgelê is	0.10

Die toelae ingevolge item 2 word nie vir daardie gedeelte van die reis wat die Bantoe-assessor per trein, spoorwegmotorbus of ander openbare voertuig afgelê het en waarvoor hy van 'n order voorsien is, betaal nie.

CONTENTS.

Department of Bantu Administration and Development.

GOVERNMENT NOTICE.

No.		PAGE
R.2083	Courts of Bantu Affairs Commissioners: Civil Proceedings: Rules	1

INHOUD.

Departement van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling.

GOEWERMENTSKENNISGEWING.

No.		BLADSY
R.2083	Bantoesakekommissarishowe: Siviele Gedinge: Reëls	1